

Contens

प्रास्ताविक.....	२
सर्वोच्च मास्टर चिंग हाय यांच संक्षिप्त चरित्र.....	७
हौदू [000e pei el ee000000]	10
<small>26 p0ve 1992 j eper 00000000[v000000, v000000 000000] 0e s000000000. me00000e i e00: 'e0000e n000' 000000</small>	
ीक्षा विधि क्वान यिन पध्दती.....	७९
पांच विधि नियम.....	८२
लोकांनी शाकाहारीच का असले पाहिजे?.....	८४
आरोग्य आणि पोषण.....	८५
आपल्या भोवतालचं पर्यावरण आणि त्याचं शास्त्र.....	९१
जगातली उपासमार.....	९३
प्राण्यांच्या यातना.....	९४
साधुसंगत.....	९५
मास्टर प्रश्नांची उत्तरे देतात.....	९८
Good News for Vegetarians.....	११६
Publications.....	११८
How to Contact Us.....	१२१

प्रास्ताविक

सर्व युगांमध्ये मनुष्यमात्रांची आध्यात्मिक उन्नति साधणे हा ज्यांच्या जीवनाचा एकमेव उद्देश होता अशा दुर्लभ व्यक्तींचा लाभ मनुष्यमात्रांना झाला आहे. येशु ख्रिस्त हा अशा मनुष्यजातीला होणारा दैवी कृपालाभ असं ज्यांना आपण म्हणू त्यांतला एक होता, तसेच त्यातलेच शाक्यमुनि बुद्ध आणि मुहम्मद. हे तिघे आपल्याला चांगले परिचित आहेत पण त्याचबरोबर ज्यांच नांवहि आपण जाणत नाही असेही खूप आहेत. कांहीनी सर्व जनांमध्ये शिकवणूक दिली तर काही फक्त थोड्यांनाच माहित होते. आणि काही तर अनामिकच (कांही प्रासिद्ध न करता) राहिले. ह्या अशा व्यक्तींना वेगवेगळ्या संज्ञांनी संबोधण्यात आलं, वेगवेगळ्या काळी, वेगवेगळ्या देशांमधून त्यांना वेगवेगळी नावं होती. त्यांचा निर्देश मास्टर, अवतार, बुद्ध, मानवजातीला उद्धरणारे मसीहा, दैवी माता पैगंबर, गुरु जिवंत संत वगैरे नांवांनी केला गेला आहे. ते सगळे आपल्याला (एकच) देण्यासाठी आले होते, ज्याला म्हटलं जातं ज्ञानप्रकाश, मुक्ति अनुभूति, बंधमुक्ति, चेतना जागृति वगैरे. शब्द वेगवेगळे वापरले गेले असतील पण त्यामधून सांगावयाची गोष्ट एकच आहे.

पूर्वी भूतकाळांत जितके पवित्र, आध्यात्मिकदृष्ट्या श्रेष्ठ, नैतिकदृष्ट्या शुद्ध, मानवजातीला उद्धरण्यासाठी सुपात्र आत्मे त्या दैवी शक्तीकडून आले तेवढेच सर्व दृष्टीने सुपात्र असे आत्मे आजही ह्या भूतलावर आहेत. मात्र फारच थोड्यांना त्यांच्या अस्तित्वाची जाणीव आहे. त्यापैकीच एका व्यक्तीचं नांव आहे सर्वोच्चमास्टर चिंग हाय.

मास्टर चिंग हाय ह्यांना जिवंत संत म्हणून सार्वत्रिक

मान्यता मिळणं हे अनपेक्षितच आहे. त्या स्त्री आहेत आणि पुष्कळ बौद्धांची तशीच इतरांचीही समजूत अशी आहे की स्त्रीला बुद्धत्व प्राप्त होऊ शकत नाही. त्या आशिया खंडांतल्या वंशांत जन्मल्या आहेत आणि (इकडे) पश्चिमेतल्या पुष्कळांना असं वाटतं की उद्धारकर्ता त्यांच्यासारखा तोंडवळा असलेला असेल. पण आपल्यापैकी ज्यांना आणि त्यात सर्व जगातील लोकांचा समावेश आहे, वेगवेगळ्या धर्मांच्या पार्श्वभूमि असलेल्यांचा त्यात अंतर्भाव आहे, ज्यांना म्हणून त्या कोण आहेत हे समजलं आहे, जे त्यांची शिकवणूक पाळतात, त्यांचं मोठेपण अनुभवतात त्यांना त्या कोण आहेत ह्याचा बोध झाला आहे. तुम्हांस ह्याचा अनुभव येण्यासाठी मनाचा खुलेपणा आणि हृदयापासून असलेली मनाची उत्कटता ह्यांची आवश्यकता आहे. त्याकरिता तुमचा वेळ, तुमची एकाग्रताही आवश्यक आहे. मात्र त्याहून इतर कशाची नाही.

लोक आपला बहुतेक काळ उदर भरण्याकरिता पैसे मिळविण्यांत आणि आपल्या भौतिक गरजा भागविण्यात खर्च करत असतात. आपलं स्वतःचं आणि आपल्या प्रियजनांचं जीवन जितकं सुखमय होईल तितकं करण्यासाठी आपण कष्ट करत असतो. जेव्हा त्यांतून फुरसद मिळेल तेव्हा आपलं ध्यान, राजकारण, खेळ, टी. व्ही. किंवा सध्या चव्हाटयावर असेलेले घोंटाळे ह्याकडे असतं. पण आपल्यापैकी ज्यांना (त्या उच्च) दैवीशक्तीशी आपल्या अंतरात्म्याच्या होणाऱ्या स्पर्शाने मिळणाऱ्या प्रेमानुभूतीचा अनुभव आहे. त्यांना मानवी जीवनाला ह्या पलीकडे काही (उद्देश, सार्थक) आहे हे समजलं आहे. आपल्याला कीव, दया येते की ही शुभ वार्ता फारशी पसरलेली नाही. जीवनांतल्या सर्व कलहाच्या उत्तराची गुरु किल्ली आपल्या अंतरांतच आहे. (इतकंच नव्हे तर ती) आपलंच (तिकडे लक्ष जाण्याची) वाटच पहात आहे. आपल्याला माहित आहे

की स्वर्ग (आणि आपण) ह्यांत केवळ एका श्वासाइतकेच अंतर आहे. (इतकं ते जवळ आहे) तेव्हा आता हे सांगण्याच्या उत्साहाच्या अतिभरांत आमच्या हातून जर काही चुकलं माकलं, तुमच्या तार्किक (व्यावहारिक) मनाला आघात करेल असं काही बोललं गेलं तर क्षमा करा. आम्ही जे काही पाहिलं आहे ते पाहून, ज्याचा आम्हाला बोध झाला आहे तो बोध झाल्याने, आता आमच्याने मौन बसवतच नाही.

आम्ही स्वतःस सर्वोच्च मास्टर चिंग हाई यांचे अनुयायी समजतो आणि त्यांची Quan Yin ही ध्यानाची जी पद्धत आहे तिचे आचरण करणारे समजतो. हे आम्ही प्रस्ताव करित असलेलं नमुन्याच पुस्तक तुम्हास अशासाठी सादर करत आहोत की त्यायोगे तुमचा स्वतःचा आध्यात्मिक अनुभव परिपूर्णतेस जाईल, मग तो आमच्या मास्टरच्या मार्गाचा असो वा इतर कुणाचा.

मास्टर चिंग हाई शिकवण देतात त्या मननाचं चिंतनाचं, अंतर्मुख होऊन ध्यान करण्याचं, प्रार्थना करण्याचं महत्त्व किती आहे त्याची. त्या समजावतात की आपण आपल्या आत असलेल्या देवाच्या अस्तित्वाचा शोध घेतला पाहिजे, आपल्याला ह्या जीवनांत खरोखरीच सुख हवं आहे ना त्यासाठी. त्या सांगतात अशाप्रकारे ज्ञान (प्रकाशाची) प्राप्ती ही काही गूढ (मानवी शक्ती-बुद्धीच्या आटोक्याबाहेरची) गोष्ट नाही, आपल्या कुवतीबाहेरची नाही, किंवा जे समाजजीवनापासून परावृत्त होतात त्यांनाच प्राप्त होऊ शकेल अशीही नाही. आपण सर्वसामान्य जीवन जगत असतानाच आपल्या अंतरांतील दैवी शक्ती सन्मुख आपल्याला वळविणे हे त्यांचं कार्य आहे. त्या म्हणतात हे असं पहा. आपल्या सर्वांना सत्य काय हे माहीत आहे. एवढंच की आपण ते विसरलो आहोत. तेव्हा कोणी ना कोणी केव्हांना केव्हा तरी येऊन आपल्याला आपल्या आयुष्याचा उद्देश काय आहे, आपण सत्याचा शोध का घेतला पाहिजे, आपण

मनन, ध्यान का करत राहिलं पाहिजे, आपण देवावर किंवा बुद्धावर श्रद्धा का ठेवली पाहिजे (बुद्ध किंवा जिला कोणाला आपण सर्वोच्च शक्ति मानत असू त्यावर) ह्याची आठवण करून दिलीच पाहिजे. स्वतःची झालेली चेतना जागृति किंवा ज्ञानज्योतीचं प्रकटन ह्या केवळ त्या उदाहरण म्हणून सांगतात की ज्याने (स्फूर्ति, धीर येऊन) इतर आपली मुक्ति साधू शकतील.

ही पुस्तिका तुम्हास मास्टर चिंग हाय यांच्या शिकवणुकीची ओळख करून देईल. एक लक्षांत घ्या की व्याख्यान, टीकात्मक वाक्य (बोधात्मक वाक्य मास्टर चिंग हायनी उदधृत केलेली वाक्य ह्यांचा ह्यात इथे जो संग्रह केला आहे ते सर्व त्यांनी सांगितलेलं आहे, काही नोंदलेलं आहे, लघुलिपीत लिहून घेतलेलं आहे, कधी दुसऱ्या भाषांमधून भाषांतरित केलेलं आहे आणि नंतर प्रकाशनासाठी संपादित केलं आहे. मुळामधील ऑडिओ किंवा व्हिडिओ टेप तुम्ही पहा अशी आम्ही तुम्हांस शिफारस करतो. ह्या लिखित श्रद्धापेक्षा त्यामधून तुम्हास त्यांच्या अस्तित्वाचा तुमच्या सर्व जीवनाला संपन्न करणारा असा अनुभव येईल. अर्थात सर्वात पूर्ण अनुभव देणारी गोष्ट म्हणजे त्यांना प्रत्यक्षात भेटणं हीच आहे.

कांहीना मास्टर चिंग हाय त्यांच्या मातेच्या ठिकाणी आहेत तर कांहीना पित्याच्या आणि इतर कांहीना त्यांच्या आत्यंतिक जिवाळयाच्या व्यक्ति आहेत. काही नाही तर त्या तुमच्या ह्या जगात मिळू शकणाऱ्या मित्र/मैत्रिण आहेत. त्या इथे आहेत, त्या (आपल्याला) काही देण्यासाठी (आहेत) घेण्यासाठी नाहीत. त्या आपल्या शिकवणुकीबद्दल, मदतीबद्दल, दीक्षा देण्याबद्दल कुठल्याहि प्रकारचे पैसे किंवा इतर कांहीही स्वीकारत नाहीत. तुमच्याजवळची एकच गोष्ट त्या घेतात ती म्हणजे तुमची दुःख, शोक, बोच. अर्थात तुम्हांस त्यापासून सुटका हवी असली तरच!

मास्टर म्हणजे (कोणी) एक (अशी व्यक्ति) जिच्याकडे तुम्हाला मास्टर होता येण्याची किल्ली आहे. जी तुम्हास अशासाठी मदत करते की तुम्हाला बोध व्हावा की तुम्हीहि मास्टर आहात, तसंच तुम्ही आणि देव हे ही एक (रूपच) (अभिन्न) आहात. बस एवढंच. मास्टरची भूमिका ह्यांत एवढाच आहे.

सर्वोच्च मास्टर चिंग हाय

आमचा मार्ग म्हणजे वेगळा धर्म किंवा संप्रदाय नाही. मी कुणालाही कॅथॉलिक किंवा बौद्ध किंवा इतर कुठल्याहि पंथाची दीक्षा देत नाही. मी तुम्हास फक्त स्वतःस ओळखण्याचा-आत्मबोधाचा मार्ग सांगते, हे शोधण्यासाठी की तुम्ही कोटून आलात, तुमचं ह्या पृथ्वीलोकावरचं येणं कशासाठी आहे - जीवित हेतु काय आहे, ह्या विश्वामधलं जे गुप्त आहे ते जाणून घेणं (कसं शक्य होईल). इतकं अपरंपार दुःख इथे कशामुळे आहे, आणि मृत्युनंतर तुमच्या करिता काय ठेवलेलं आहे.

सर्वोच्च मास्टर चिंग हाय

आपण देवापासून विभक्त झालो आहोत कारण आपण अति व्यापांत गुंतलेलो आहोत. तुमच्याशी जर कोणी बोलत असेल आणि दुसरीकडे टेलिफोनची घंटा वाजत असेल किंवा तुम्ही स्वयंपाक करत असाल किंवा आणखी कुणाशी गप्पागोष्टी करत असाल तर मग कोणीच तुमच्याशी (टेलिफोनवरून) संपर्क साधूच शकणार नाही. हीच गोष्ट देवाच्याहि बाबतीत घडत असते. तो रोजच आपल्याला फोन करत असतो तर आपल्याला त्याच्याशी बोलण्याला वेळच नसतो, आपण त्याचा फोन उचलतच नाही.

सर्वोच्च मास्टर चिंग हाय

सर्वोच्च मास्टर चिंग हाई यांच संक्षिप्त चरित्र

मास्टर चिंग हाई यांचा जन्म एका श्रीमंत घराण्यांत व्हिएतनाममध्ये झाला. (त्याला Aulac असं चांगलं दुसरं नाव आहे. पण ते हिंदुस्थानातील लोकांना माहित नाही म्हणून व्हिएतनाम लिहिले आहे) एका अतिशय प्रसिद्ध अशा निसर्गोपचार करणाऱ्या डॉक्टरांची ही मुलगी. घरात तिला कॅथलिक म्हणून वाढविण्यात आलं आणि बुद्ध धर्माची प्राथमिक ओळख त्यांना तिच्या आजीमुळे झाली. बाल्यावस्थेतच प्रौढत्व प्रकट करणारा रस त्यांनी तत्त्वज्ञान आणि धार्मिक उपदेशात्मक वाङ्मय यांत दाखविला. तसंच सर्व जीवमात्रांबद्दल करुणापूर्ण दृष्टी ही दुर्मीळ गोष्ट त्यांच्यापाशी होती.

वयाच्या अठराव्या वर्षी मास्टर चिंग हाई अभ्यासासाठी म्हणून इंग्लंडला गेल्या, नंतर फ्रान्सला गेल्या, तिथून जर्मनीलाही गेल्या. त्यांनी तिथे रेडक्रॉस संस्थेसाठी काम केलं. एका जर्मन शास्त्रज्ञाशी त्यांनी लग्न केलं. दोन वर्ष सुखी दांपत्यजीवनाचा अनुभव घेतल्यानंतर, आपल्या पतीच्या संमतीने त्यांनी आपल्या वैवाहिक जीवनाचा त्याग केला. आपल्या बालवयापासून जे ध्येय मनांत होतं - ज्ञानप्राप्तीचं - ते साध्य करण्यासाठी हे पाऊल होते. ह्याकांळी त्या वेगवेगळ्या प्रकारचे ध्यान, चिंतन, मननाचे मार्ग चोखाळत होत्या, जे कोणी शिक्षक, गुरु त्यांना मिळण्यासारखे होते त्यांच्यापाशी वेगवेगळ्या आध्यात्मिक पंथांचं आचरण त्यांनी केलं. एका (सामान्य) व्यक्तीने सर्व मानव जातीच्या दुःखांना हलके करण्याच्या प्रयत्नांची व्यर्थता त्यांनी अनुभवली आणि त्यांतून त्यांनी हे निश्चित केलं की लोकांना मदत करण्याचा सर्वोत्तम मार्ग म्हणजे आपण स्वतःच पूर्ण आत्मानुभव प्राप्त करणे. हे स्वतःचे एकच

ध्येय धरुन त्यांनी वेगवेगळ्या देशांमध्ये प्रवास केला. ज्ञानप्राप्तीचा संपूर्ण मार्ग शोधण्यासाठी हे सर्व होतं.

पारख करण्यासाठी कस लावणं, अनुभवणं, दुःख सोसणं, आपत्ति झेलणं ह्यामध्ये बरीच वर्ष लोटल्यानंतर मास्टर चिंग हार्इना सरतेशेवटी Quan Yin पध्दती सापडली, भावली. त्यातून प्राप्त होणारा दैवी कृपाप्रसाद वाटयाला आला. हिमालयांत दक्षतेने कसून रोज अभ्यास केल्यावर त्यांना पूर्ण ज्ञानाची प्राप्ती झाली.

ज्ञानप्राप्तीनंतर कांही वर्ष मास्टर चिंग हाय एका बुद्ध भिक्षुणीचं शांत, साधं जीवन जगत होत्या. त्या स्वभावाने बुजऱ्या आहेत. लोकांनी त्यांच्या मागे लागून उपदेश आणि दीक्षा मागेपर्यंत त्यांनी आपलं ज्ञानभांडार अप्रकाशितच ठेवलं. त्यांच्या फोर्मोसा आणि अमेरिका येथील सुरुवातीच्या शिष्यांच्या अथक विनंत्यांमुळे आणि आर्जवामुळे त्याजगभर व्याख्यान देण्यास आल्या आणित्यांनी ज्यांना आध्यात्मिक प्रगती करण्याची मनापासून तळमळ होती अशा हजारो जणांना दीक्षा दिली आहे.

आज वेगवेगळ्या देशांमधले, धर्मांमधले सत्यशोधक अधिकाधिक संख्येने त्यांच्यापाशी असलेला परमबोध प्राप्त करुन घेण्यासाठी लोंढयाने येत आहेत. ज्यांना कुणाला तत्काळ ज्ञानज्योत प्रकटनाची पद्धत शिकण्याची मनापासून तळमळ असेल त्यांना आध्यात्मिक मार्गदर्शन करण्याची दीक्षा देण्याची त्यांची इच्छा आहे. Quan Yin पद्धती हे तिचं नांव आहे आणि ती पद्धत सर्वतोपरि असल्याच मास्टर चिंग हार्इनीं स्वतः अनुभवाने सिद्ध केलं आहे.

हे जग त्रासाने भरले आहे
 मी मात्र तुझ्याने भारले आहे
 तुला जर ह्या जगांत स्थानापन्न केलं तर
 सगळ्या त्रासांचा नाश होईल.
 पण हे जग स्वतःच्याच उपद्व्यापांतून उत्पन्न होणाऱ्या
 त्रासाने इतकं भरलं आहे कीं
 मला तुझ्यासाठीं त्यांत कुठे जागाच दिसत नाहीं
 सगळे ओवाळून टाकीन मी हे सगळे सूर्य, चंद्र आणि तारे
 त्या सगळ्या विश्वातले
 केवळ तुझ्या एका सौंदर्यपूर्ण कटाक्षासाठी
 हे अपरंपार तेजोनिधि गुरो,
 कृपा कर आणि माझ्या प्रेमविहळ हृदयावर कांही थोडे
 तरी किरण पडू देत.
 ऐहिक लोक रात्री गायला, नाचायला बाहेर जातात,
 ऐहिक प्रकाश आणि ऐकिक संगीतात
 मी मात्र एकटीच बसते ध्यान लाऊन
 अंतरांतल्या
 प्रकाश आणि नादाच्या हिंदोळयावर
 मी जेव्हापासून तुझं महात्म्य जाणलं ना देवा,
 ह्या जगांत कशावरच माझं प्रेम जडलं नाही
 जवळ घे मला तुझ्या कृपा-प्रेमांत कायमचं
 शांति!

कविता संग्रह
 सुप्रीम मास्टरचिंग हाय

पल्याडच्या जगताचें गूढ

सर्वोच्च गुरू 'चिंग हाय' ह्यांनी २६ जून १९९२ रोजी युनायटेड नेशन्स, न्युयॉर्क येथे दिलेले व्याख्यान.

युनायटेड नेशन्समध्ये (तुमचे) स्वागत (असो). थोडा वेळ आपापल्या श्रद्धेप्रमाणे प्रार्थना करू या. अशासाठी की आपल्याजवळ जे आहे, आपल्याला जे दिलं गेलं आहे, त्याबद्दल आपण कृतज्ञ आहोत.

तसंच आपण इच्छा आणि आशा करूया की ज्यांच्याजवळ पुरेसं (काही) नाही त्यांनाही, जसं आपल्याला दिलं गेलं आहे तसं दिलं जावं, जाईल. जे जगांतील निराश्रित आहेत त्यांना, युद्धाचे बळी ठरवलेल्यांना, सैनिकांना, राष्ट्रांच्या सरकारांच्या नेत्यांना आणि युनायटेड नेशन्सच्या नेत्यांना त्यांना जे (इष्ट) हवं आहे ते साध्य होऊन सर्वांना एकत्र शांतीत (सलोख्याने) राहता येईल.

आमची अशी श्रद्धा आहे की आपण जे मागतो ते (त्याच्याकडून, त्याच्या सामर्थ्याने) पुरविले जाते असे बायबलमध्ये सांगितले आहे. धन्यवाद! असो!

आजच्या व्याख्यानाचा विषय "ह्या जगा पलीकडे" असा आहे हे तुम्हांस माहीत आहेच. ह्या जगाबद्दल आता मी तुमच्याशी आणखी काही बोलू इच्छेन असे राहिलेले नाही. हे सर्व तुम्हा सर्वांना माहीतच आहे.

पण ह्या जगाच्या पलीकडे कांही वेगळ्या गोष्टी आहेत. इथे आलेल्या तुम्हां सर्वांना त्याबद्दल ऐकण्यात रस आहे असे मला वाटते.

आतांच एका नवीन दीक्षा घेतलेल्या व्यक्तीने

सांगितल्याप्रमाणे काही चमत्कार किंवा अदभूत गोष्टी की, ज्यावर तुमचा विश्वास बसू शकणार नाही, अशातलं काही हे नाहीये.

हे सर्व अतिशय शास्त्रीय आहे, तर्कशुध्द आहे आणि अतिशय महत्वाचं आहे.

आपण सर्वांनी हे सर्व ऐकलं की बायबलमध्ये, वेगवेगळ्या (प्रकारच्या) धार्मिक ग्रंथांमध्ये सात स्वर्ग असल्याचा उल्लेख आहे. वेगवेगळ्या पातळीवर असलेल्या जीवांबद्दल सांगितले आहे. आंत (हृदयांत) प्रभुचं राज्य आहे, बुध्दत्व आहे वगैरे.

ह्या (ज्ञात, दृश्य) जगाच्या पलीकडे असलेल्या अशा काही गोष्टी आहेत पण ह्या धर्मग्रंथांमध्ये जे सांगितले आहे तेथवर फारच थोडे लोक पोहोचू शकतात, बहुतेक लोक तर नाहीच. कोणीच नाही पोहोचत असे नाही मी म्हणणार, पण फारसं कोणी नाही (हे खरं!). ह्या जगात जेवढी मनुष्यसंख्या आहे त्या तुलनेत अशा प्रकारे त्या पलीकडल्या जगांत पोहोचणारे किंवा अंतरांत विराजत असलेल्या देवाशी जवळीक साधू शकणारे फार दुर्मीळ.

आणि तुम्ही जर अमेरिकेत असाल तर तुम्हांस आपल्या ह्या (सामान्य) जगापलीकडील गोष्टींबद्दल सांगणारी पुष्कळ पस्तकं वाचावयास मिळण्याची पुष्कळच शक्यता आहे. तसंच काही सिनेमा जे अमेरिकन मंडळींनी (ह्या बद्दल) केले आहेत त्यांना केवळ कविकल्पना असं म्हणता येणार नाही, काही जपानी मंडळींनी केलेले सिनेमादेखील केवळ काल्पनिक (असंभाव्य) म्हणून झिडकारून टाकण्याजोगे नाहीत. ते (बहुधां) अशामुळे असावं की अशाप्रकारच्या (पलीकडल्या) जगांत जे जाऊ शकले आहेत अशांनी लिहिलेली काही पुस्तके त्यांनी वाचली असावीत किंवा त्यांना स्वतःलाच ह्या देवाच्या राज्याचे काही थोडे फार दर्शन घडलेले असावे.

तर मग ह्या देव (निवासांत) राज्यांत आहे तरी काय?

देवाच्या राज्याबद्दल आपल्याला चिंता करण्याची काय गरज आहे? आपल्याला इथेच करण्याजोगे पुरेसे काम असताना, नोकरी उद्योग असतांना, सुरक्षित घर दार, जिवाभावाची माणसं जोडीला असतांना वगैरे सुध्दां (तर नाहीच नाही ना?)

खचित! हे सर्व आपल्याला लाभलेलेच असताना (म्हणूनच) आपण देवाच्या राज्याबद्दल विचार केलाच पाहिजे.

देवाचं राज्य म्हणणं फार सांप्रदायिक असं कानांना वाटतं. त्याचा अर्थ केवळ (अनुभूति) उच्च जाणिवेची एक पातळी असाच करावयाचा. पूर्वीच्या काळी लोक त्याला स्वर्ग म्हणत, पण शास्त्रीय संज्ञा वापरावयाची झाली तर आपण त्याला एक वेगळी, उच्च पातळी ज्ञानाची, उच्च पातळी शहाणपणाची (किंवा बोधाची) असं म्हणू शकू. आणि येथे आपल्याला पोहोचता येते, जर कसं हे समजलं तर.

आता सध्या अमेरिकेमध्ये झालेल्या एका नव्या शोधाबद्दल आपण सर्वांनी ऐकलं आहे की कोणी मंडळींनी एक मशीन शोधलं आहे की जे तुम्हास समाधि अवस्थेत पोहोचऊ शकतं. तुम्ही अनुभव घेतला आहे का त्याचा? हे (मशीन) अमेरिकेत विकण्याकरिता उपलब्ध आहे. तुम्हास हव्या असलेल्या पातळी प्रमाणे चारशे ते सातशे डॉलरला! ते असं म्हणतात की हे अशा आळशी माणसांसाठी आहे की ज्यांना ध्यान (धारणा) काही न करता सरळ समाधि अवस्थेत जावयाचे आहे. जर तुम्हास ह्याबद्दल काही माहिती नसेल तर मी आता त्या बद्दल तुम्हास सांगते.

ते असं म्हणतात की अशा प्रकारचे मशीन तुम्हास तणावरहित अशा मनाच्या भूमिकेत, अवस्थेत नेतं, त्यायोगे तुम्ही (Intelligent Quotient) (बुद्धि निर्देशांक) तुमचा IQ वाढवून त्याच्या वरच्या पातळीवर पोहोचू शकता. त्याने तुम्हास उच्च ज्ञान

(Knowledge), उच्च (बोध) शहाणपण, प्राप्त होतं, तुम्हास फार छान वाटतं वगैरे. अशा, आणि हे मशीन काही विशिष्ट निवडक अशा संगीताचा वापर करतं जे बाह्य इंद्रियाने ऐकावयाचं असतं, त्यासाठी इयरफोन लागतात आणि त्यानंतर ते असा काही विजेचा प्रवाह सोडतात की ज्याने तुम्हांस उत्तेजना मिळते, नंतर तुम्हास काही विजेचे, प्रकाशाचे कवडसे दिसतात, तेव्हां त्याकरिता डोळ्यांना पट्ट्याहि बांधाव्या लागतात. हे इयरफोन आणि डोळ्यांना बांधावयाच्या पट्ट्या एवढ्याच गोष्टी तुम्हास समाधि (अनुभवण्या) करिता लागतात. हे सर्व छानच आहे आणि ते देखील केवळ चारशे डॉलरमध्ये, किती स्वस्त! पण आमची समाधि (अनुभवण्याची) पध्दत तर त्याहून स्वस्त आहे, त्याला काहीच पैसे पडत नाहीत आणि तीहि सर्वकाळ सदासाठी! तुम्हाला बॅटरीने किंवा विजेने (चार्ज) भरित व्हावयास नको, प्लग जोडा, काढा नको, मशीन बिघडलं म्हणून त्याच्या दुरुस्तीच्या कटकटी नकोत.

आता जर कृत्रिम प्रकाश आणि कृत्रिम संगीत देखील जर लोकांना इतकं तणावमुक्त आणि बोधाचं भागी करत असेल - ते मशीन हे देईल अशी अपेक्षा आहे. मी हे वर्तमानपत्रात वाचलं आहे की त्या मशीनने असं करावं (अशी अपेक्षा आहे), मी काही स्वतः ते वापरून पाहिलेलं नाही पण ह्यामुळे ते फार चलनी झालं आहे आणि पुष्कळ विकलंही गेलं आहे असं मी ऐकलं.

ह्या अशा कृत्रिम गोष्टी सुध्दा जर माणसांना तणावरहित करत असतील आणि IQ वाढवत असतील तर मग खरोखरीच्या गोष्टींनी तर आपल्या बोधा मध्ये किती वाढ होऊ शकेल ह्याचा विचार करून बघा. खरोखरीच्या (सत्य) गोष्टी ह्या (दृश्य, ज्ञात) जगापलीकडल्या आहेत पण प्रत्येक मनुष्यास त्यापर्यंत पोहोचता येऊ शकतं - जर आपल्याला तसं करावयाचं (साधावयाचं) असेल

तर. हे अंतरातलं स्वर्गीय संगीत आहे आणि अंतरांतला स्वर्गीय नाद आहे. आणि ह्या अंतरांतील संगीत, अंतरातील प्रकाश, ह्यांची जी तीव्रता असेल त्यायोगे आपण स्वतःला ह्या जगाच्या पलीकडे ढकलू शकतो, जाणीवेच्या आणखीन खोलवर जाऊ शकतो.

मला वाटतं हे Physics च्या नियमांना धरून असल्यासारखेच आहे. तुम्हास एखादा अग्निबाण (Rocket) गुरुत्वाकर्षणाच्या हद्दीपलीकडे धाडावयाचा असला तर तुम्हास त्याच्या मागे ढकलण्याकरिता खूप मोठी शक्ति लावावी लागते आणि तसंच त्याचा वेग जेव्हां खूप असतो तेव्हा त्यापासून काही प्रकाशही बाहेर पडतो. मला वाटतं की असं जेव्हां आपण ह्या जगापलीकडे जातो त्यावेळेस काही प्रकाशही बाहेर पडतो आणि आवाज हि (बाहेर) पडल्याचा आपल्याला ऐकू येतो.

हा ध्वनि एक प्रकारची कंपनात्मक शक्ति आहे, जी आपल्याला वरच्या पातळीवर ढकलते, मात्र हे करतांना ती कसलाहि आवाज करत नाही. फारसे कष्टही त्यांत होत नाहीत, काही (आर्थिक) किंमत द्यावी लागत नाही, कुठल्याही प्रकारचा त्रास अनुभवावा लागत नाही. (ज्ञात जगा) पल्याड जाण्याचा मार्ग हा असा आहे.

आणि ह्या जगापलीकडे असलेल्या त्या जगांत जास्त श्रेष्ठ असं काय आहे? (सगळं काही आहे) जे आपल्या कल्पनेच्या पल्ल्यांत आहे तेहि आणि जे आपण कल्पू शकत नाही तेहि. एकदा आपल्याला अनुभव आला की मग आपल्याला समजतं. दुसरं कुणी आपल्याला हे खरंच नाही सांगू शकणार पण आपल्याला ह्यामागे सातत्यानं रहावं लागतं आणि ते आपल्याला अगदी मनापासून करावं लागतं आणि त्याखेरीज दुसरं कोणी हे आपणासाठी करू शकणार नाही. जसं, युनोच्या ऑफिसमध्ये जर तुम्ही नोकरी करत असाल तर जसं दुसरं कोणी तुमच्याऐवजी काम करून पगार मात्र तुम्हास मिळेल

हे जसं शक्य नाही तसंच. जसं दुसऱ्यानं खावं आणि आपलं पोट भरून समाधान वाटावं हे शक्य नाही तसंच. तेव्हा हे कळण्याचा मार्ग स्वतः अनुभवणे हाच आहे. ज्याने हे अनुभवले आहे त्याने सांगताना आपण ऐकले तरी जसा आपल्याला त्यातून जास्त अनुभव येऊ शकणार नाही तसं ज्यानं देवाचा अनुभव घेतला आहे त्याच्या शक्तीमुळे आपल्याला एखाद वेळ, किंवा दोनेकदा किंवा काही दिवस आपल्याला अनुभव येऊ शकेल. त्यावेळेस आपल्याला काही प्रकाश दिसेल नाद ऐकू येतील, आगदी सहजगत्या कुठल्याहि (स्वतःच्या) प्रयत्नांशिवाय (हे घडू शकतं) पण बहुतेक वेळा हे फार काळ नाही टिकू शकत.

म्हणून, आपल्याला (स्वप्रयत्नाने) अनुभव घ्यावा लागेल आणि त्याकरिता लागण्याऱ्या साधनेतून जावे लागेल.

आपल्या (ज्ञात) जगाच्या पलीकडे तिथे वेगवेगळी दुनिया आहे, जगत् आहे. आपण एक नमुना म्हणून आपल्यापेक्षा किंचित वरच्या पातळीवर असलेल्या जगाचं (पाहूया) पश्चिमकडील परिभाषेमध्ये त्याला Astral World असं म्हणतात ते. Astral World मध्ये शंभरावर वेगवेगळ्या पातळ्या आहेत. प्रत्येक पातळी म्हणजे एकेक स्वतःचं जगच आहे आणि आपली जाणीव जशा पातळीवर असेल तशाचं प्रतिनिधि. जसं प्रथम आपण विश्वविद्यालयात जातो, त्यानंतर एकेक (शिक्षणाची) पायरी ओलांडत वर जातो तसं. शिक्षणातून आपली जाणीव अधिकाधिक विस्तारत जाते आणि पायरी पायरीने आपण पदवी पर्यंत पोहोचतो.

Astral जगांत आपल्याला वेगवेगळ्या प्रकारचे चमत्कार दिसतील, आपल्याला त्या (ऋद्धि सिध्दीमुळे) होणाऱ्या चमत्कारांची भुरळही पडेल आणि आपल्याकडूनहि चमत्कार घडू शकतील,

आपण दुखणेकऱ्यास बरे करू शकतो, इतरांना दिसू शकत नाहीत अशा प्रकारच्या काही गोष्टी आपणास दिसू शकतील. आपल्यापाशी सहा प्रकारचे चमत्कार घडविण्याची शक्ति असू शकेल.

सामान्य मर्यादेपलीकडे आपल्याला दिसू शकतं, स्थळाच्या मर्यादेपलीकडे जाऊन आपल्याला ऐकू हि येऊ शकतं (स्थळामधलं अंतर आपल्या ह्या सामर्थ्या आड येऊ शकत नाही, त्याला आपण स्वर्गीय (heavenly) कान आणि स्वर्गीय डोळे असे म्हणतो. तसंच लोकांच्या (मनांतले) विचारदेखील आपल्याला दिसू किंवा जाणवू शकतात त्याच्या मनांतलं आपण पाहू शकतो.

देवाच्या राज्यातील पहिल्या पातळीवर जेव्हां आपण पोहोचूं शकतो तेव्हां काहीवेळा आपल्याला ह्या शक्ति प्राप्त होतात.

भाषा जे वर्णन करू (व्यक्त करू) शकते त्याहून पुष्कळ काही जास्त (गोष्टी) आपल्याला ह्या पहिल्या पातळीवर की, जिथे खूप वेगवेगळे थर असल्याचं मी अगोदरच सांगितले आहे, प्राप्त होतात. उदा. दीक्षेनंतर ज्यावेळेस आपण ध्यान करतो, आणि त्यावेळेस जर आपण ह्या पहिल्या पायरीवर असू तर आपल्याला पुष्कळ (गोष्टी करण्याचं) सामर्थ्य येतं. त्यावेळेस आपल्याला साहित्य निर्मिति करण्याची शक्ति प्राप्त होऊ शकते की जी कुवत आपल्यात पूर्वी नव्हती. इतरांना येत नसलेल्या, ज्ञात नसलेल्या पुष्कळ गोष्टी आपल्याला प्राप्त होतात. स्वर्गातून (आपल्यासाठीच पडाव्या) अशा तऱ्हेने कित्येक विशेष गोष्टी आपल्यापाशी (स्वतःहून) येतात. कधी आर्थिक दृष्टीने तसंच कधी आपल्या उद्योगव्यवसायाच्या दृष्टीने, तसंच काही आणखीहि बरंच, आपण कविता लिहू लागतो किंवा कधी चित्र काढू लागतो, अशा काही (विशेष) गोष्टी करतो की ज्या पूर्वी आपल्या कऱ्यांतल्या नव्हत्या किंवा आपण हे असं काही करणं करू शकणं हे आपल्या कल्पनेच्याहि बाहेर होतं आणि आपण

कविता लिहितो, पुस्तकं लिहितो (ती हि) मोठ्या मनोज्ञ रीतीने, उदाहरणादाखल आपण अगोदर कुशल लेखक नसूनहि आता (कौशल्यपूर्ण रीतीने) लिहू शकतो.

आपण ज्यावेळेस जाणीवेच्या पहिल्या (उच्च) पातळीवर असतो त्यावेळेस अशाप्रकारचे अधिभौतिक लाभ प्राप्त होत असतात.

वास्तविक पाहता ह्या गोष्टी काही देवाच्या देणग्या नव्हेत. आपल्या अंतरात असलेल्या स्वर्गात ह्या गोष्टी आहेत आणि केवळ आपण त्यांची जागृति केली असल्यामुळे त्या जिवंत होतात. मग आपण त्यांचा उपयोग करू शकतो म्हणून पहिल्या (उच्च) पातळीबद्दल ही काही माहिती (दिली आहे).

आता, आपण ज्यावेळेस ह्याहून उच्च पातळीवर जातो त्यावेळेस आपल्याला आणखी बऱ्याच गोष्टी दिसतात आणि आणखी कित्येक गोष्टींची प्राप्ति होते. अर्थात वेळे (अभावा) मुळे सगळं काही मी तुम्हास सांगू शकणार नाही अर्थात केक आणि कॅन्डीज किती चविष्ट आहेत ह्याचं गुणवर्णनच ऐकायचं आणि प्रयत्नच न वेल्यामुळे त्या कधी स्वतः खावयाच्याच नाहीत ह्यात काही अर्थ नाही. तेव्हां मी केवळ तुमच्या पोटांत रस पाझरू लागावेत इतपतच सांगते आणि मग तुम्हास स्वतःच ते खाण्याची इच्छा झाली तर ती वेगळी गोष्ट. खरं भोजन आपण नंतर प्राप्त करू शकू, - जर तुम्हाला त्या गोष्टी खाण्याची इच्छा झाली तर.

बरं, ह्या पहिल्या पातळीवरून आणखी वर दुसऱ्या पातळीवर आपण पोहोचलो, ज्याला केवळ बोलण्याच्या सोयीसाठी आपण दुसरी पातळी म्हणूया. त्या पातळीवर आपल्याला पहिल्या पातळीच्या सामर्थ्यपेक्षा आणि चमत्कार करविण्याच्या पेक्षा पुष्कळ जास्त गोष्टी प्राप्त होतील पण सगळ्यांत प्रकर्षाने जाणवणारी गोष्ट कुठली असेल तर वक्तृत्वशक्ति आणि वाक्पटुता. आणि त्याचा

वादांत पराजय कोणी हि (सर्वसामान्यांपैकी) करू शकत नाही कारण ह्याने दुसऱ्या पातळीवर पोहोचल्यामुळे उत्तम दर्जाची वक्तृत्वशक्ति मिळविलेली असते आणि त्याची बुध्दमत्ता सर्वोच्च शिखरावर पोहोचलेली असते.

सामान्य मनाच्या कुवतीच्या माणसांच्या किंवा सामान्य I.Q. असलेल्यांना अशा व्यक्तीची बरोबरी करणं शक्य नसतं कारण ह्याचा I.Q. आता खूपच मोठ्या अंशात पसरलेला असतो. पण केवळ आधिभौतिक मेंदू किंवा आधिभौतिक गोष्टींशी संबंधित बुध्दीच फार विस्तीर्ण झालेली असते असं नव्हे तर गूढ स्वर्गीय किंवा दैवी शक्ती देखील अशाप्रकारे (क्षितिज) प्रशस्त झालेली असते, ती बोध शक्ति जी आपण जन्मतानाहि बरोबर घेऊन आलो असतो तीहि. जेव्हां ती प्रशस्त होऊ लागते, तेव्हां तिला हिंदुस्थानांतील लोक जागृति असं म्हणतात आणिही जागृत अवस्था आली की तुम्ही बुध्द (जागृति प्राप्त झालेला) होता. हा बुध्द शब्द तेथूनच आला आहे. बुध्द आणि बुध्द. आता बुध्दत्व म्हणजे हे असं असतं. इथे सगळं (मिळवून किंवा साधून) झालं असं नव्हे. मी तुम्हास केवळ बुध्दाबद्दलच वि-
न्वा बुध्द पदाबद्दल सांगणार आहे असं नाही. त्यात आणखीहि खूप काही आहे.

तेव्हां, बहुतेक लोक अशा प्रकारे जागृत झालेल्या व्यक्तीस प्रबुध्द म्हणतात. तो जर त्याहून वरच्या पातळी (वर काय असतं) बद्दल अज्ञानी असेल तर त्याला (ह्या प्राप्त झालेल्या योग्यतेमुळे) फार अभिमान वाटण्याचा संभव आहे. हो! ह्या विचाराने की तो िजवंत बुध्द आहे आणि त्याचे शिष्य मोठ्या गर्वाने त्याला बुध्द असं म्हणतात. परंतु वास्तविक पाहता तो जर केवळ दुसऱ्या पातळीवरच पोहोचला असेल की ज्यायोगे तो त्याला वाटेल त्या व्यक्तीचें भूत, वर्तमान, भविष्य पाहू शकतो आणि मोठी असाधारण वक्तृत्वशक्ति

त्याजवळ असेल, (पुढे गेला नसेल) तर ते काही देवाच्या राज्यात अंतिम पदाला पोहोचणं नव्हे.

ज्या माणसाला अशा प्रकारे भूत, वर्तमान, भविष्य वाचता येत असेल त्याने गर्व करू नये कारण, पश्चिमेकडील परिभाषेत ज्याला आकाशात जपलेले लेख Akashic Record असे म्हणतात तेच हे आहे. तुमच्यापैकी जे कोणी योग किंवा दुसरी कुठली ध्यान धारणा करत असतील त्यांना हा Akashic Record म्हणजे एक प्रकारचे ग्रंथालय की त्यामध्ये सर्व भाषांमध्ये लेख असतात जसे ह्या UN मधल्या शेजारच्याच दालनात आहेत, असल्याचे कळेल. तुम्ही पाहताच अरेबिक, रशियन, चिनी, इंग्रजी, फ्रेंच, जर्मन वगैरे सर्व काही वेगवेगळ्या भाषांमध्ये ठेवलेलं (असतं तसंच). जर तुम्हांस ह्या सर्व भाषा वाचता येत असतील तर तुम्हास त्या त्या देशात काय चालू आहे ते कळू शकेल. म्हणून तसंच जो अशा प्रकारे दुसऱ्या पातळीला पोहोचला आहे त्याला जसं तुम्हास स्वतःच चरित्र माहित असतं तसच त्याला (इच्छित) व्यक्तिबद्दल कळतं. तसच त्याला (इच्छित) व्यक्तिबद्दल कळतं, त्याला त्या व्यक्तीबद्दल निरूपण करता येतं.

दुसऱ्या पातळीवर पोहोचलं असतांना त्यापासून मिळा-विण्याजोगं बरंच काही असतं. पण एखादी व्यक्ति अशाप्रकारे दुसऱ्या पातळीस पोहोचताच हे (सर्व काही) विलक्षण, अद्भूत (प्राप्त झाल्यासारखं) असतं, जिवंत बुध्दत्व मिळविलेलंच असतंच, तुमच्या (अनुभव घेणाऱ्या) बुध्दीला विशालता प्राप्त झालेलीच असते. आपल्याला पुष्कळ गोष्टी माहित झालेल्या असतात, (अशा) पुष्कळ गोष्टी की ज्यांचं (पूर्वी) कधी आपल्याला नाव सुध्दा ऐकूनही माहित नसतं आणि प्रत्येक प्रकारचा चमत्कार (आपल्याकडून किंवा आपल्यामुळे किंवा आपल्यासाठी), आपल्या संबंधाने घटित होत

असतो, आपल्याला इच्छा असो वा नसो कारण आपली जाणीव आता विस्तारलेली असते आणि तिला हे नेमकं माहित असतं की वरच्या उपचारांच्या निधीला (कसं, कशी साद घालावयाची, साकडं घालायचं) कशी व्यवस्था करावयाची ज्या योगे आपलं आयुष्य अधिकाधिक खांचखळग्यांशिवायचं आणि (सुखाचं होईल) चांगलं होईल, तसंच आपली बुद्धीहि अशी विस्तारलेली असते की तिला भूतकाळातल्या आणि वर्तमानकाळातल्या आवश्यक त्या त्या माहितीला ती पोहोचू शकते की ज्यायोगे आपण भूतकाळात ज्या अयोग्य गोष्टी केल्या असतील त्यांच्या परिणामांपासून स्वतःला मुक्तता मिळवण्याच्या दृष्टीने काही करणं, काही पुनर्रचना करणं, काही उपाय करणं शक्य व्हावं.

उदाहरणार्थ आपल्याला अगोदर हे माहित नसेल की आपला शेजारी, आपल्याकडून काही अहैतुकी घडलेल्या गोष्टींमुळे दुखावला गेला आहे, पण हे आतां समजलंय. किती सहज असतं बघा! आपण अज्ञानांत असतो, आपला शेजारी मूकपणे असून आपल्या विरुद्ध असतो, आपलं अहित व्हावं अशा खटपटीत असतो, कां तर गैरसमजुतीमुळे किंवा त्याला बोचेल असं आपल्या हातून काही घडलेलं असतं. पण हे असं कां घडलं हे आता आपल्याला कळलेलं असतं. मग आतां गोष्ट सोपी होते. आपण शेजाऱ्याकडे जाऊ शकतो किंवा त्याला टेलिफोन करू शकतो किंवा आपल्याकडे पाहुणचारासाठी शेजाऱ्याला बोलावू शकतो आणि मग त्याच्या गैरसमजुतीचे निराकरण करू शकतो.

आपण ज्यावेळेस ह्या बुद्धीच्या - जागृतीच्या पातळीवर पोहोचतो त्यावेळेस आपण आपसूकच म्हणजे सहज भावाने हे सर्व समजतो आणि शांतपणे (निर्विकारपणे) त्या गोष्टींची व्यवस्था लावतो किंवा अशा एखाद्या शक्तिनिधिकडे साद घालतो की जो अशा गोष्टी

ी सुकर करतो, आपलं जीवन जास्त सुखकर करतो. अशा तऱ्हेने आपण (अनपेक्षित, अवांछनीय) कितीतरी (आघातरूप) अपघात कमी करू शकतो, पुष्कळ अवांछनीय प्रसंग कमी करू शकतो आणि (त्यायोगे) जीवनाची अनिष्ट स्थिति होणं कमी करू शकतो. होय! (निश्चय) होय! त्यामुळे आपण जेव्हां दुसऱ्या पातळीला पोहोचतो तेव्हां हे सर्व अदभूत असतंच.

तेव्हां, आता मी जे तुम्हांस समजावून, वर्णन करून सांगितलं आहे ते अतिशय शास्त्रीय आहे अतिशय तर्कशुध्द आहे आणि त्यामुळे एखादी योगी अथवा ध्यानधारणा करणारी व्यक्ति ही काही गूढ (क्रिया) करणारी व्यक्ति (तर्काला ज्याचं स्पष्टीकरण करता येत नाही) अशी (जणू काही) ह्या पृथ्वीलोकाबाहेरची व्यक्ति आहे असं समजण्याचं कारण नाही. त्या ह्या भूतलावरच्याच जीवांना आपली उन्नति कशी साधावी हे समजल्यामुळे त्यांनी ती साधलेली असते एवढंच.

अमेरिकेंत आपण असं म्हणतो ना की सर्व गोष्टी टिफ्टाज्ञानावर (know how) अवलंबून असतात? आणि म्हणून आपण सर्व काही शिकू शकतो. तर मग हे एक ह्या (दृश्य, ज्ञात) जगापलीकडच्यांचे क्रियात्मक शास्त्र ज्ञान आहे. आणि ऐकावयाला हे फार विचित्र वाटतं पण गोष्टी जितक्या वरच्या वरच्या पातळी-वरच्या असतील तितक्या जास्त, जास्त सोप्या (सुकर) असतात. गणितामधले हे अति क्लिष्ट प्रश्न आणि गहन कृत्य शिकण्यासाठी आपण जे शाळा कॉलेजात जातो ना त्याहून हे जास्त सोपे आहे.

दुसऱ्या पातळीवर पुष्कळ उपपातळ्या पण असतात. पण मी आता थोडक्यात सांगते कारण स्वर्गातील सर्व गुप्त गोष्टी सविस्तर सांगणे शक्य नाही. नाहीतरी ह्या सगळ्या गोष्टी तुम्हांस समजतीलच ना, की ज्यावेळेस तुम्ही गुरूबरोबर, अशा बरोबर की

जो तेथे अगोदर जाऊन आलेला आहे, तेथे जाल, हिंडाल, तेव्हा हे काही अति गुप्त आहे असे नाही पण ते अति विस्तृत आहे, हे खरं. आपल्याला जर प्रत्येक पातळीवर की जिथे पुष्कळ उपपातळ्या, पायऱ्या आहेत तिथे जर प्रत्येक पायरीवर पहात राहिलो, तर त्याला फारच काळ लागेल. म्हणून काही वेळा गुरू झटपट तुम्हाला एका पातळीवरून दुसऱ्या पातळीवर घेऊन जातो. अगदी झटपट! कारण तुम्हास (नंतर) जर गुरुपदी बसावयाचे नसेल तर इतकं सगळं शिकण्याची-जाणण्याची गरज नसते. त्याची तुम्हांस डोकेदुखीच व्हावयाची! म्हणून तुम्हांस केवळ सहजगत्या नेऊन परत आणतो आणि ह्यालादेखील बराच काळ लागतो. कधी कधी ह्याला संबंध आयुष्य लागते. पण enlightenment ज्ञान ज्योतीचं जागरण मात्र ताबडतोब होऊ शकतं.

पण ही तर केवळ सुरवात आहे. विश्व विद्यालयात जणू केवळ नाव घालणे आहे. पहिल्या ज्या दिवशी तुम्ही विश्वविद्यालयात नाव घालता त्याचवेळेस तुम्ही त्या विश्वविद्यालयाचे विद्यार्थी होता. पण त्याचा Ph.D शी काही संबंध नाही ती चार, सहा, बारा वर्षानंतरची गोष्ट आहे. जेव्हां ती पदवी मिळेल, पण विश्वविद्यालयाचे विद्यार्थी तुम्ही ताबडतोब होता कारण ते खरे विश्वविद्यालय असते, तुम्ही नाव घालता ह्याचा अर्थ तुम्हांस मनापासून विश्वविद्यालयाचे विद्यार्थी व्हावयाचं असतं म्हणून दोन्ही बाजूना एकमेकांशी सहकार्य करावं लागतं.

तशाच प्रकारे, समजा आपल्याला ह्या जगापलीकडे जावयाचं असलं, अगदी नमुन्यादाखल सांगावयाचं तर केवळ मजा म्हणूनदेखील, कारण आता आपल्याला न्यूयॉर्कमध्ये कोठेच जाण्यासारखं उरलं नसेल, आपण कोळून प्यायलो, मॅनहॅटन, लॉंग बीचला, शार्ट बीचला, आणखी कुठल्या असेल त्या बीचला (हंशा).

आतां असं समजूया की आपल्याला एखाद्या आपल्या पृथ्वीलोका व्यतिरिक्त लोकावर, सहज काय कसं आहे हे बघावयास जावयाचे असेल. ठीक आहे? काय हरकत आहे? आपण फ्लोरिडामधल्या मायामीला जाण्यासाठी पुष्कळ पैसे खर्च करत असू की नाही? केवळ समुद्रस्नान करण्यासाठी? मग कधीमधी ह्या पृथ्वीलोकाच्या व्यतिरिक्त दुसऱ्या लोकावर जाण्यास काय हरकत आहे? तो लोक कसा आहे आणि तिथली मंडळी तिथे कशी काय करत असतात हे पहायला? तुम्हांस ह्यात विचित्र वाटावं असं काही नाही. नाही ना? हे एक पक्षी थोडं जास्त दूरवरच्या सफरीला जाणं आहे आणि शारीरिक प्रवासाऐवजी मानसिक, आध्यात्मिक प्रवास करणं आहे. प्रवासाच्या ह्या दोन तऱ्हा आहेत. तेव्हा ह्यात तर्काला सोडून किंवा न पटण्याजोगे काही नाही.

तर आता आपण दुसऱ्या पातळीवर आहोत आणखी काय बरं मी तुम्हास सांगू बरं? ज्यायोगे आपण ह्या (नेहमीच्या दृश्य) जगात असलो तरीही त्याचवेळी आपल्याला ह्या दुसऱ्या जगाचं हि ज्ञान-भान असेल, आपण त्यातला प्रवास करतच असूना म्हणून.

जसं तुम्ही अमेरिकन राष्ट्राचे नागरिक आहात किंवा जगातील इतर कुठल्या भागाचे असाल, तरीही तुम्ही एका देशातून दुसऱ्या देशांत प्रवास करता, कशासाठी तर केवळ शेजारी देश कसा दिसतो हे पाहण्यासाठी. आणि मला असं वाटतं, किंवा माझा असा अंदाज आहे की युनोमध्ये असलेल्या तुम्हापैकी बरेचसे जण हे अमेरिकेतील स्थानिक लोकांपैकी नाही आहात. नाही आहातनां? तर मग आता हे देखील तसंच असल्याचं तुमच्या ध्यानात येईल. आपण (देखील) दुसऱ्या ग्रहावर किंवा दुसऱ्या पातळीवर तशाच प्रकारे जिज्ञासेपोटी जाऊ शकतो. आता अंतर खूप जास्त असल्यामुळे आपण चालत जाऊन उपयोग नसतो, आपल्याला अग्निबाणांत

(बसूनही) देखील हे शक्य नाही, आपण एखाद्या Unidentified Flying Object अज्ञात उडत्या तबकड्या असं म्हणतो त्यांचाहि (येथे) उपयोग नसतो.

UFO जिथवर उडू शकतात त्याच्याहूनहि काही जगं दूर आहेत!होय! UFO (देखील) त्यासाठी उपयुक्त नाहीत. मात्र आपल्या-पाशीच एक अशी शक्ति आहे की ज्यापूढे UFO चाहि पाड नाही. ती शक्ति म्हणजे आपला जीव soul. आपण त्यालाच कधी spirit असं म्हणतो. आपल्याला त्यायोगे उडता येतं, (खरंच आणि) कुठल्याही इंधनाशिवाय, त्याला पोलिस नसतात, तिथे वाहतुकीचे खोळंबे नसतात, तसलं (विक्षेप आणणारं त्रासदायक) काहीहि नसतं. तसंच उद्या जर एखाद दिवस अरब मंडळी आपल्याला तेल विकत देणारच नाहित अशी चिंताही नसते (हंशा) कारण ती शक्ति आत्मनिर्भर आहे. कधीही बिघडत नाही. म्हणजे अर्थातच आपणच आपल्याच हट्टाने विश्वाचे संकेत, नियम उल्लंघले नाहीत तर. ही पृथ्वी आणि इतर जग ह्यांच्यातला मेळ बिघडवणं (आपल्याहातून) घडूं नये. (पाळावयाचे नियम फार सोपे आहेत) हे टाळणं फार सोपं आहे) ते कसं हे जर तुम्हास ऐकण्याची इच्छा असेल तर आम्ही सांगू.

उदाहरणार्थ मी थोडक्यात सांगते, चालेल ना? मी काही उपदेश करणारी व्यक्ति नाही, काळजी नका करू (मी कुठले जाचक नियम लादून तुम्हास कुठल्या चर्चमध्ये नेत नाहीये तर आपलं थोडं (नियमपध्दती बदल) ऐका.

ज्या प्रमाणे आपण मोटार चालवत असू तेव्हां रस्त्याने पाळण्याचे नियम आपल्याला माहीत असायला हवेतना, तसेच ह्या विश्वाचे काही कायदे आपल्याला माहीत असावेत. लाल दिवा; तुम्ही थांबता. हिरवा दिवा : आपण जाऊ लागतो, रस्त्याच्या डावीकडून किंवा उजवीकडून हाकणं (गाडी) वगैरे, हायवे त्यावर वेग किती

असावा वगैरे. तर मग ह्या विश्वांत काही अति सोपे नियम आहेत. ह्या अधिभौतिक जगात (बरं का). आपल्या जगाच्या, ह्या अधिभौतिक जगाच्या पलीकडे मात्र कसलेही कायदे नाहीत, अगदी अजिबात नाहीत. आपल्यावर बंधनं नसतात, मुक्त नागरिक असतो आपण. पण त्यासाठी आपल्याला (ह्या अधिभौतिक जगाच्या पातळीच्या वर, पलीकडे जावं लागतं आणि जोवर आपण ह्या अधिभौतिक (पातळीवरच्या) जगात आहोत ह्या अधिभौतिक शरीरात आहोत तो-वर आपण शक्य तेवढे नियमांना धरून असावं म्हणजे आपण कुठे अडचणीत येणार नाही. म्हणजे मग आपली वाहनं खराब होणार नाहीत, ज्यायोगे आपण अधिक वेगात, उंच कोठल्याहि त्रासाशिवाय जाऊ शकू.

हे जे नियम (आहेत ना) ते धर्मग्रंथांमध्ये लिहिलेले आहेत, तुमच्या ख्रिस्ती बायबलमध्ये, बौद्धांच्या ग्रंथात, हिंदू ग्रंथांत इत्यादि. अगदी साधे, जसे आपण शेजाऱ्यांचं अहित करत नाही, आपण जीवहत्या करत नाही (तू करू नकोस सांगितलं आहे त्यानुसार) (धर्म) मर्यादेबाहेर (वैवाहिक) संबंध ठेवत नाही, ठेवायचे नाहीत, चोरी करावयाची नाही, वगैरे, अंमली पदार्थांचे सेवन करावयाचे नाही, त्यात आजच्या Drugs चा हि समावेश आहे. कदाचित बुध्दाला माहित असेल की विसाव्या शतकात आपण कोकेनचा शोध लावू, आणखीहि इतर तत्समांचा, म्हणून तो म्हणाला मादक द्रव्य नाही. मद आणणाऱ्या द्रव्यांत जुगाराचा तसंच अशा सर्व गोष्टींचा समावेश आहे की ज्या मनाला (शारीरिक) सुखांच्या मागे बांधतात आणि आध्यत्मिक प्रवास विसरावयास लावतात.

जर आपल्यास वेगाने, उंच, निर्धोकपणे उड्डाण करावयाचे असेल तर त्या संबंधीचे हे अधिभौतिक नियम आहेत जसे भौतिक विज्ञानाचे असतातना तसेच. जेव्हां एक अग्निबाण आकाशात

उडावयाचा असतो त्यावेळेस भौतिकशास्त्र तज्ञ काही नियम पाळतात. तसंच. आहे ना मान्य? मग आपण तर किती जास्त काळजीपूर्वक वागलं पाहिजे? कारण आपल्याला तर किती तरी उंच जावयाचं आहे, अग्निबाण जाऊ शकतात. त्याहूनहि किती तरी जास्त, UFO जाऊ शकतात त्याहूनहि किती तरी जास्त वेगात. आता त्याबद्दल आणखी काही विस्ताराने समजावून सांगावयाला हवं-जर तुम्हास ह्यात रस असेल तर-आणि हे दीक्षा देताना करू. ह्या सगळ्या विधीबद्दल आताच सांगून मला तुम्हास कंटाळा आणावयाचा नाही, नाही तर तुम्ही म्हणाल हे ना? हे तर आम्हाला अगोदरपासून माहितच आहे. मी हे बायबलमध्ये वाचलंच आहे. टेन कमांडमेंटस् ना? टेन कमांडमेंटस् ना!

वास्तविक पाहतां आपल्यापैकी किती तरी जण अशीं विधि विधानं वाचून असतात पण त्यांनी त्याबद्दल खोलवर जाऊन ते समजावून घेतलेलं नसतं, अंतरंगात उतरविणं तर दूरच, किंवा असंहि असतं की आपल्याला (सोयीस्कर) वाटेल ह्या तऱ्हेने ते आपल्याला समजून घ्यावयाचं असतं - जशा रीतीने वास्तविक ते समजून घ्यायला हवं तशा नाही म्हणूनच आपण पुनः एकदा (ह्या प्राथमिक) गोष्टींची आठवण करण्यांत हरकत नसावी, की त्यात खोल जाऊन अर्थ काय दिसतो. उदाहरणार्थ पहा. बायबलच्या जुन्या करारात पहिल्याच पानावर देवाने म्हटले आहे की मी ही सर्व जनावरं तुझ्याशी मित्रत्वाने वागण्यासाठी निर्माण केली, तुझ्या मदतीला यावीत म्हणून केली आणि तू त्यांच्यावर राज्य करावंस. आणि नंतर तो म्हणतो की त्याने त्या सर्वांमधून त्यांच्यासाठी अन्न म्हणून (त्या त्या प्राण्यांची) वेगवेगळी योजना केली. पण देवाने आपण - मनुष्याने त्या प्राण्यांना खावं असं सांगितलेलं नाही. नाहीच नाही आणि देव म्हणतो, मी हे सगळं अन्न उत्पन्न केलं-

औषधी, (व इतर धान्यादि) वनस्पतिजात, शेतांत, तसंच झाडांवर फळं, नेत्रसुखद आणि स्वादिष्ट अशीं, उत्पन्न केली ही सर्व तुझं अन्न व्हांव म्हणून, पण फारशी कुणी ती गोष्ट ध्यानांतच घेत नाहीत. त्यामुळे बायबलच्या अनुयायी (म्हणवणाऱ्यांपैकी) मंडळींपैकी किती तरी जण अजूनही देवाने काय खरोखर सांगितले आहे ते कळून न घेता मांसभक्षण करतच आहेत. तसंच आपण तर सखोल शास्त्रीय रीतीने शोध केला तर आपल्याला असं समजून येईल की मांसभक्षण आपणासाठी नाही. आपली रचना, आपली आतडी, आपलं जठर आपले दात ह्या सर्व गोष्टी (शास्त्रपूत) असलेल्या रचना शाकाहारसाठीच आहेत. त्यामुळेच जन्मताना अगदी लखलखीत तेजस्वी व बुद्धिमान असलेले लोक आजारी होतात, लवकर म्हतारे होतात, थकतात, मंद होतात. रोज ते आणखी आणखी मंद मंदच होत असतात, जसं जसं वय वाढतं, तशी तशी त्यांची हालत खालावतच असते असं ते अनुभवतात. त्याचं कारण आपण आपली वाहनं आपली UFO बिघडवत असतो. तेव्हां आपल्याला जर आपलं वाहन दीर्घकाळ तंदुरूस्त ठेवायचं असेल तर आपण त्याची योग्य काळजी घेणं आवश्यक आहे.

असं पहा नं, आपल्याकडे एक मोटारगाडी आहे. आपल्या सर्वांकडेच असते ना! पण म्हणून जर तुम्ही त्यात अयोग्य असं इंधन त्यात भरलंत तर काय होईल? कसं होईल? बहुधा जेमतेम अगदी थोडी पावलं ती चालेल अन् थांबेल, तेव्हा तुम्ही काही मोटारीला दोष देणार नाही, चूक आपली आहे, मोटारीत घालू नये असे अयोग्य इंधन आपण घातलं आहे अथवा आपल्या पेट्रोलमध्ये काही पाणी मिसळलेलं असेल तर ती गाडी थोडा काळ धावेलही पण त्यात कटकटी होतील. किंवा आपलं गाडीतलं तेल फार कळकट झालं असेल, ते साफ केलेलं नसेल तरीही गाडी

धावल्यास लगेच पुनः कटकट आहेच. आणि काही वेळा तर त्याचा स्फोटदेखील होऊ शकतो - जर आपण आपल्या गाडीची नीट देखभाल केली नसेल तर.

तसंच आपलं शरीर एखाद्या वाहनाप्रमाणे आहे की ज्याने आपल्याला येथून ते अनंतापर्यंत उड्डाण करावयाचे आहे, शास्त्राच्या सर्वोच्च फळाच्या पातळीपर्यंत पण आपण जर कधी त्याला बिघडवलं आणि त्याचा जो उपयोग, जशा तऱ्हेने ज्यासाठी व्हावा, म्हणून ते आहे तसा केला नाही. समजा, आपली गाडी मैलोगणती दूर असेलेल्या आपल्या ऑफिसला नेण्यासाठी असेल, आपल्या मित्रमंडळींकडे छान निसर्ग बघावयास नेण्यासाठी असेल, पण आपण तिची नीट काळजी न घेता त्यात अयोग्य इंधन घातलं किंवा योग्य ती काळजी न घेता तेल वापरलं किंवा पाण्याच्या टाकीकडे दुर्लक्ष केलं वगैरे वगैरे. तर मग ती गाडी (एक तर) चटकन चालू होणार नाही, फार दूरवर धाऊ शकणार नाही आणि मग आपल्याला केवळ आपल्या घरच्या हिरवळीभोवताली चक्कर मारणं, परसांत चकरा मारणं हया करतांच ती वापरावयाची पाळी येईल. पण आता सांगा, आपण मोटर विकत घेण्यामागच्या उद्देशावर ह्याने पाणी नाही का फिरणार? हा केवळ आपला पैसा, वेळ, शक्ति ह्यांचा अपव्यय आहे झालं (चूक आपलीच आहे), तेव्हां दोष दुसऱ्याला कोणाला देण्यात अर्थ नाही. (ह्या दोषाबद्दल) तुम्हांस कोणी पोलीस दंड नाही करणार. फक्त एवढंच की तुम्ही तुमची मोटार वाया दवडता, तुमचे पैसे वाया घालवता, नाही तर तुम्हाला किती दूरवर जाता आलं असतं, पुष्कळ गोष्टी पाहता आल्या असत्या, निसर्गशोभेचा आनंद प्राप्त करता आला असता.

तसंच आपल्या ह्या पार्थिव देहाचं आहे. आपण (ह्या देहाने) ह्या पृथ्वीलोकावर रहात असलो तरी आपल्या ह्या

आधिभौतिक देहात अशी साधनं आहेत की त्यायोगे आपण ह्या पृथ्वी लोकापलीकडे उड्डाण करून जाऊ शकतो. जसा अंतराळवीर त्याच्या अग्निबाणांत बसून जातो ना तसंच. अग्निबाण हे त्याचं साधन आहे. त्याने अत्यंत काळजीपूर्वक वागलं पाहिजे की ज्यायोगे आधिभौतिक शास्त्राचे (कुठल्याहि तऱ्हेने) नियम न मोडतां त्याच्या अग्निबाणाला सुरक्षितपणे आणि वेगांत उडता येईल. महत्वाचा आहे तो आंतला अंतराळवीर. अग्निबाण त्याला त्याच्या गन्तव्य स्थानाला घेऊन जातो. मुख्य महत्वाचा आहे तो आतला अंतराळवीर, अग्निबाण नव्हे, तो वीर आणि गन्तव्य स्थान. आणि असं असतांना त्याने (गन्तव्य स्थानाला जाण्याऐवजी) जर लाँग आयलण्डलाच फेऱ्या मारल्या तर तो वेळेचा अपव्यय आहे आणि राष्ट्राला पैशांचाहि.

तेव्हा असं पहा की आपलं शरीर फार किंमती आहे - त्याच्या आत वास करणाऱ्या त्या शरीराच्या मालकामुळे. म्हणूनच बायबलमध्ये सांगितले आहे की तुला जाणीव नाही की तुझं शरीर मंदिरा ठिकाणी आहे आणि त्यात सर्वशक्तिमान देव वास करतो. होली स्पिरिट - पवित्र आत्मा म्हणजे तोच. जर आपल्यात देव वास करतो किंवा पवित्र आत्मा वास करतो तर मग ही गोष्ट केवढी महत्वाची आहे? किती आत्यंतिक अर्थाने महत्त्वपूर्ण आहे? पण बरेचसे लोक आपले हे वाक्य भरकन् वाचतात. त्याचा अर्थबोध मात्र करून घेत नाहीत. (मनन न केल्याने) त्या वाक्याच्या अर्थगर्भ थोरवीचा अनुभव त्यांना येत नाही आणि त्या दिशेने ते फिरकतही नाहीत.

ह्याचकारणाने माझे शिष्यगण मात्र माझ्या शिकवणुकीचा अर्थबोध करून घेतात कारण त्यायोगे त्यांना ह्या शरीराच्या आत कोण बसलं आहे आणि ह्या दृश्य जगापलीकडे काय आहे त्याचा त्यांना पत्ता लागतो. (केवळ रोजचा) जीवनकलह, पैसे मिळविणं,

खोच्याने मिळविणं आणि असले भौतिक व्यापार (ह्यांतच ते अडकत नाहीत).

आपल्या अंतरात खूप खूप सौंदर्य, बंधनापासून मुक्ति, खूप खूप ज्ञान आहे. तेव्हा ह्यापर्यंत पोहोचण्याचा योग्य उपाय आपल्याला माहीत करून घेतला पाहिजे (कारण) हे सर्व तर आपल्या आंतच आहे ना. (कुठे बाहेर जावयास नको - शरीराने). हे असं कां (करावं लागतं) तर आपल्याला ह्याची किल्ली कोठे आहे हे माहीत नाही आणि हे घर तर आपणच केव्हा (दीर्घ काळपासून) पासून कुलूपबंद करून ठेवलं आहे आणि (इतकंच नव्हे) आपल्यापाशी हा खजिना असल्याचे सुध्दा आपण विसरूनच गेलो आहोत असं आहे.

तेव्हा ज्यांना गुरू Master असं म्हणतात ना ती व्यक्ति आपल्याला हे द्वार उघडावयास मदत करू शकते आणि आपल्याला दाखवू शकते की आपलं आपल्यापाशीच मूळचंच काय काय आहे ते मात्र त्यासाठी आपल्याला वेळ काढला पाहिजे, तिथे पाऊल टाकलं पाहिजे आणि आपल्यापाशी काय काय आहे त्या प्रत्येकाचा (ह्याचा) शोध घेतला पाहिजे.

तर मग, आता आपण दुसऱ्या जगापावेतो आलो होतो. तुम्हांस पुढे जावयाची इच्छा आहे का? (प्रेक्षक होय! होय!) स्वतः काही (कष्ट न करताच तुम्हास माहिती व्हावयास हवे? (मास्टर - गुरू हसतात) ठीक आहे. निदान दुसरं कोणी तुम्हास काही तेथे जाऊन आल्यामुळे सांगू तरी शकतं. ज्या देशाला तुम्ही स्वतः काही गेला नाहीत तो देश दिसतो तरी कस - खरं ना? निदान तुम्हास (गेला नसलात, प्रयत्न केला नसलात तरी) रस तर आहे. तर तुम्हास जावयाचे आहे (असे समजूंया). तर, ठीक. ह्या दुसऱ्या पातळीवरील जगातून जाऊन आल्यावर तसं अजून मी दुसऱ्या पातळीबद्दलचं सगळं बोलणं संपविलंही नाही, तरी आता आपल्याला काही येथेच

दिवसभर बसून काढावयाचा नाहीये, तेव्हा दुसऱ्या पातळीनंतर (पुढच्या पातळीने) तुमच्यांत आणखी सामर्थ्य येऊ शकेल. जर तुम्ही दृढ निश्चय केला असेल आणि त्यासाठी कष्ट केलेत तर तुम्ही तिसऱ्या पातळीला पोहोचाल. तिसरं जग असं त्याला म्हणतात. ही वरची पातळी आहे.

ज्याला तिसऱ्या जगात जावयाचं आहे त्या व्यक्तीला ह्या जगातील प्रत्येक ऋण फेडूनच (पूर्णपणे) मगच जाता येतं असंच आहे आपण जर ह्या आधिभौतिक जगाच्या राजाला काही देणं लागत असू तर आपल्याला (तिथपर्यंत) वर जाता येणार नाही. जसे तुम्ही एखाद्या राष्ट्रचे गुन्हेगार असाल, तर जोंवर तुमच्या नावाची पाटी कोरी होत नाही तोवर तुम्हास त्या देशाची हद्द ओलांडून दुसऱ्या देशात जाता येत नाही तसंच हे आहे. तेव्हा ह्या जगातील ऋणामध्ये अशा पुष्कळ गोष्टींचा समावेश आहे की ज्या आपण भूतकाळात केल्या आहेत, वर्तमानांत करत आहोत आणि कदाचित आपल्या भविष्यातील दिवसांत आपल्या भौतिक शरीराच्या अस्तित्वा काळात घडतील, तेव्हां ही सर्व देणी चुकती करावी लागतील, ज्यावेळेस आपण सरहद्द ओलांडण्या अगोदर करतो तसे, आपण ह्या ज्ञात जगापलीकडे तिसऱ्या पातळीवर प्रवेश करण्यास जाऊ त्या अगोदर. पण आपण जेव्हां दुसऱ्या पातळीवरील जगांत असतोना, त्यावेळेस आपण आपल्या गतजन्माच्या कर्मफलस्वरूप आणि त्यानुसार असलेल्या प्राप्त जन्माला धरून कर्म करत असतो. कारण गतकर्माच्या (पुण्यपाप फलस्वरूपा) वरच आपलं ह्या जन्मीचं अस्तित्त्व अवलंबून आहे त्याविना आपण ह्या जन्मांत असूंच शकत नाही.

मास्टर्स किंवा गुरुंची वेगवेगळी वर्गवारी आहे. एक म्हणजे ते की ज्यांच्याजवळ मागील कर्म (=त्याचे फल भोगणे)

शिल्लक नसते. पण जे ह्या पृथ्वीतलावर येण्यासाठी दुसऱ्याचे कर्म उधार घेतात (की स्वीकारतात हे बरोबर?) दुसरे आपल्यासारखे, सामान्य जीव, पण ज्यांच्या कर्माची (निष्कृति झाली आहे) पाटी पूर्ण निर्मलीन झाली आहे) तेव्हां कुणामध्येहि भविष्यात Masters होण्याची शक्यता असू शकते - भविष्यातील गुरू आणि काही वेळा (मात्र) गुरू वरच्या जगांतून अवतरतो (पृथ्वीतलावर) तो कर्म उधार घेऊन. दुसऱ्याचे कर्म उधार घेण्याची कल्पना तुम्हांस कशी वाटते? (मास्टर हंसतात) हे घडू शकतं! हे घडू शकतं!

असं पहा, तुम्ही इथे खाली ह्या भूतलावर येण्या अगोदर हि पूर्वी येथे येऊन गेला आहांत. पुष्कळ लोकांशी तुमचा देण्या घेण्याचा व्यवहार कित्येक शतकं, कित्येक युगं चालूच होता. ह्यानंतर (कर्माची पाटी कोरी केल्यानंतर) तुम्ही परत तुमच्या फार दूरवर असलेल्या गृहीं जाता किंवा स्वर्गांत जाता, तुमचे घर (मास्टर्स जिथे राहतात) ज्या पांचव्या पातळीवर आहे. त्यांतहि बऱ्याच उपपातळ्या आहेत तसंच त्यानंतरहि बऱ्याच पातळ्या आहेत.

तर त्यावेळेस दयेपोटी आपणास ह्या लोकातून खाली यावयाचे असते किंवा देवपित्याने सोपविलेल्या काही कामासाठी म्हणून आपण खाली येतो आणि लोकांशी असलेल्या भूतकाळांतील आस्थेपोटी त्यांच्या खात्यांतून काही कर्म आपल्याला उधार घेता येते. केवळ ऋण, बाकी त्यांच्या (पुण्यापैकी - Beautiful) काही, काही नाही. आपण काही कर्म उधार घेतो आणि नंतर आपल्या आध्यात्मिक शक्तीने त्याची परतफेड करतो हळूहळू - म्हणजे आपलं ह्या जगांतलं कार्य संपस्तवर. तर ही अशी मास्टर्सची ही वेगळी तऱ्हा आहे. तसंच मास्टर्सची एक दुसरीहि तऱ्हा आहे की जे ह्या जगांतलेच असतात त्यांच्या साधनेनंतर ते ताबडतोब येथेच मास्टर्स होतात. जणू काही ते पदवीधर होतात. हो म्हणून ज्याप्रमाणे

विश्वविद्यालयामध्ये आपल्याकडे कुणी प्राध्यापक असतात, आणि कुणी विद्यार्थीहि असतात जे पदवी मिळवितात आणि मग तेथेच प्राध्यापकहि होतात. तिथे जसे वर्षानुवर्ष पूर्वीपासून प्राध्यापक असलेलेच प्राध्यापक असतात आणि नवीन पदवी मिळवून प्राध्यापक झालेले असतात इत्यादि, तशीच ही मास्टर्सची तऱ्हा आहे.

तर मग आपल्याला जर तिसऱ्या जगात जावयाचे असेल तर आपल्या कर्माची पाटी पूर्णपणे कोरी झाली असली पाहिजे. तुम्ही जसं पेराल तसं तुम्हासाठी ते उभारून पावेल असा हा कर्माचा नियम आहे. जसं आपण एखादं संत्र्याचं बी पेरलं तर संत्री येतात, सफरचंदाचं बी पेरलं तर सफरचंद येतात तसं. ह्यालाच कर्म असं म्हणतात. कारण आणि त्याचं प्रतिफल ह्यांचा संबंध दाखविणारा हा संस्कृत शब्द आहे. बायबल कर्माबद्दल बोलत नाही (म्हणजे कर्म हा शब्द त्यात नाही) पण तुम्ही जसे पेराल तसे ते उभारू न पावाल ह्याचा अर्थ तोच आहे.

बायबल हे मास्टरच्या शिकवणुकीचं संक्षिप्त रूप आहे आणि त्याचं आयुष्यहि फारसं मोठं नव्हतंच. त्यामुळे आपल्याला बायबलमध्ये फारसं स्पष्टीकरण मिळत नाही आणि बायबलची वेगवेगळी रूपं काही काही (गैरसोयीच्या वाटलेल्या) गोष्टी वगळूनच झालेली आहेत. ह्या चळवळीचे वेगवेगळे नेते (वेगवेगळ्या काळीं) जे होते, आणि ही मंडळी नेहमी अति अध्यात्मिकच होती असे नाही त्यांना हव्या त्या रूपात आणण्यासाठी. तुम्हांस माहीत आहेच की (व्यवहारांत) कोठलीहि गोष्ट लोक विकतात आणि खरेदी करतात (व्यापार). दलाल - जीवनाच्या प्रत्येक क्षेत्रात दलाली करणारे लोक असतात. पण खरं बायबल आहे नां, ते काही वेगळं, काहीसं थोडं जास्त विस्तृत, जास्त नेमकेपणे सांगणारं आणि जाणण्याला सोपं असं आहे. असो, आपल्याला हे सगळं सिध्द करणं शक्य नसल्यामुळे आपण ह्याबद्दल

न बोलणं बरं नाहीतर लोकं म्हणायची आम्ही ईश्वरनिंदा करतो. तेव्हा जे आपल्याला सिध्द करता येईल तेवढ्यापुरतच बोलू या.

आणि तुम्ही मला विचाराल की तुम्ही ह्या दुसऱ्या, तिसऱ्या, चौथ्या जगाबद्दल बोलता (तें तरी) “तुम्ही सिध्द करू शकता का?” होय, मी करू शकते, मी सिध्द करू शकते. तुम्ही जर माझ्या बरोबर, माझ्या मार्गाने पावलें टाकलीं तर तुम्हांला त्याच गोष्टी दिसतील. पण जर तुम्ही (माझ्याबरोबर) पावलेंच उचललीं नाहीत तर मग नाही मला ते तुम्हांस सिध्द करून दाखविता येणार. तें तर निश्चितच आहे. ते तर निश्चितच आहे. तेव्हां मी जे ह्या गोष्टी - बद्दल बोलू शकते ती पुरावा आहे म्हणूनच. जगभर पसरलेल्या आमच्या लाखो शिष्यांपाशी ह्याचा पुरावा आहे तेव्हां ज्या गोष्टी आम्हांस माहीत आहेत त्याबद्दलच आम्ही बोलत आहोत. पण ह्या दिशेने (माझ्या जोडीने) पावलं टाकणं हे काम तुमचं आहे, पावलं तुम्हालाच टाकावयाची आहेत तेव्हा तुम्ही असं म्हणून नाही चालणार की मीच (मास्टरनेच) तुमच्या ऐवजी चालावं आणि तुम्हांस सांगावं आणि तुम्हांस सर्व दर्शन घडवावं” हे मी नाही करू शकणार!

समजा मी जर युनोमधल्या ह्या खोलीत नसेन तर तुम्ही मला ह्या खोलीबद्दल कितीहि काही सांगितलं तरी मला त्याचा प्रत्यक्ष अनुभव आलेला नसेलना? खरं ना? तेव्हां जो कोणी अनुभवी मार्गदर्शक असेल त्याच्या बरोबर जुळवून पावलं टाकण्याचं काम आपल्यालाच केलं पाहिजे आणि माझे असे काही शिष्य आतां ह्या खोलीत आहेत आणि ते वेगवेगळ्या राष्ट्रांमधून आले आहेत, त्यांना मी तुम्हांस आता जे सांगितलं त्याचा अनुभव आलेला आहे. काहींना काही अंशीं तर काहींना पूर्णत्वानें.

आणि म्हणून तिसरं जग झालं की (सगळं बघून) आटपलं असं नाही. मी जे काही सांगितलं ते त्याचा केवळ काही हिस्साच

आहे. जशी प्रवासकथा असते, थोडक्यांत काही भागाचं वर्णन, संक्षिप्त, विस्तारानें नव्हे. आपण जेव्हां एखाद्या देशाबद्दल पुस्तक वाचतो त्यावेळेसहि ते पुस्तक म्हणजे तो देश नसतो. नाही का? म्हणून तर आपल्याकडे प्रवासाची वर्णने असलेली पुष्कळ पुस्तके असतात, जगांतल्या वेगवेगळ्या देशांबद्दल असतात पण तरीदेखील (ते अनुभवण्याकरतां) आपल्याला स्वतःलाच तेथे जावं लागतं. आपल्याला स्पेन, टेनेरिफ, ग्रीस बद्दल माहिती असतं. पण ते जणूं सिनेमा किंवा पुस्तकं असल्याप्रमाणे. आपल्याला तेथे जावं लागतं आणि प्रत्यक्षात तिथे गेल्याचा आनंद मिळवावा लागतो. तिथे देण्यात येणारं भोजन, तिथल्या समुद्राचं मजेदार पाणी, छान हवा, तिथले आतिथ्यशील लोक आणि असं सगळं तिथलं वातावरण ह्या सगळ्याचा अनुभव आपल्याला पुस्तकांतून वाचून नाही येऊ शकत.

ते असू द्या, समजा तुम्ही तिसऱ्या जगाच्या पार झालात तर पुढे काय? मग अर्थातच तुम्ही पुढच्या चौथ्या जगात जाता. आणि हे चौथं जग मुळांत अत्यंत वेगळं, वैशिष्ट्यपूर्ण आहे. आपल्याला साध्या सोप्या शब्दांनी वर्णन करतांही नाहीं येणार त्याबद्दल जे अनधिकारी आहेत त्यांना (समजावं अशा शब्दात). त्या जगाच्या अधिपतीचा त्यायोगें अधिक्षेप होण्याचा (धोका) भीति आहे. तें जग इतकं सुन्दर आहे नं, पण तिथे काही भाग इतके (दाट) घट्ट काळोखी आहेत म्हणून सांगूं - जसं वीज गेलेलं न्यूयॉर्क शहर असावं तसं तुम्ही कधी संपूर्ण शहर काळोखात (बुडलेलं) अनुभवलं आहे का? होय खरंच ! तिथे त्यापेक्षाहि दाट काळोख असतो पण तुम्ही प्रकाशापर्यंत पोहोचण्यापूर्वी तिथे इतकं काळोखी असतं, एखादं प्रवेश निषिध्द असलेलं शहर असावं तसं. आपल्या देवाच्या अस्तित्वाचं ज्ञान होण्या अगोदरच आपल्याला थांबविलं जातं. पण जर तुम्ही मास्टर बरोबर, अनुभवी मास्टर बरोबर असाल तर तुम्हास

त्यातून पलीकडे जाता येतं त्याखेरीज त्या जगात आपल्याला मार्ग मिळू शकत नाही.

ज्यावेळेस आपण अस्तित्वाच्या वेगळ्या पातळ्यांवर पोहोचतो त्यावेळेस आपणास अनुभवास येणारे बदल हे केवळ अध्यात्मिक असतात असं नाही पण आधिभौतिक शारिरिक बदल असतात, बौद्धिक पातळीवरचे बदल असतात, आपल्या जीवनात सर्वच गोष्टीत बदल होतात. आपण जीवनाकडे वेगळ्या तऱ्हेने पाहतो, आपल्या जीवनाकडे वेगळ्या तऱ्हेने पाहतो, आपल्या रोजच्या कामाला वेगळा अर्थ प्राप्त होतो आणि आपण अशा तऱ्हेने का कार्य करतो त्याचाहि आपल्याला बोध होतो, आपल्याला ह्या नोकरीत का रहावयाचे आहे किंवा आपण ती नोकरी का बदलली पाहिजे वगैरे. आपल्याला आपल्या जीवनाचा हेतु कळतो त्यामुळे इतःपर आपणांस अस्वस्थता, क्षोभ अनुभवावा लागत नाही. होय! तरीहि आपण आपल्या ह्या पृथ्वीलोकावरचे कार्य संपण्याची धीरोदात्तपणे सर्व अस्तित्वाशी गुण्यागोविंदाने वाट पाहतो, थांबतो आणि त्याचं कारण आपण आता कोठे जात आहोत (ह्यापुढे) ते आपल्याला समजलेलं असतं आपण जिवंत असतानांच तें जाणून असतो. त्यालाच म्हणतात जिवंत असताना मरणं. होय! होय! आणि माझ्या समजुतीप्रमाणे तुम्ही असं काही ह्या अगोदर ऐकलंच असेल पण माझ्या मताने तर असा कुठलाहि मास्टर नसेल जो ह्याहून काही वेगळं बोलू शकेल (मास्टर हसतात) अपवाद किंवा वेगळेपण इतकंच आहे की ह्या अंतरामधल्या अनुभवाचा आनंद आपल्याला अनुभवावाच लागतो.

ह्याहून वेगळं कोण कसं काय सांगणार आहे - मी म्हणते आहे मर्सिडिस बेंझ बदल वेगळं ते काय बोलणार? ती गोष्ट तीच असणार आहे. तशीच असणार आहे. तेव्हां ज्या कोणाजवळ

मर्सिडीस बेंझ असेल, ज्यांना त्याचा अनुभवाने परिचय असेल ते सर्वजण सारखंच (वर्णन) करणार आहेत पण ते वर्णन म्हणजे बेंझ नव्हे तसं मी जरी तुमच्या बरोबर इतक्या सामान्य शब्दांत बोलते तरी ह्या गोष्टी सामान्य नव्हेत आणि त्या गोष्टींचा आपल्याला अनुभवच घेतला पाहिजे - तो कष्ट, मनापासूनचा उत्साह आणि मार्गदर्शक ह्यांच्या मदतीने. हे असं करणं सुरक्षिततेचं आहे. जरी असं कधी मधी घडतं, दहा लाखांत एखादवेळी की आपलं आपणच हे साधलं जातं - पण त्यांत जोखीम आहे, धोका आहे आणि परिणामांची तितकीशी खात्री नाही, तेवढंसं निधोक नाही.

भूतकाळांत काहीनी, उदा. स्वित्झेरलंडच्या त्यांनी जणू एकट्यानेच साधलं. कदाचित गुर्जिएफने असेल त्याने हि स्वतःच साधल्याचे समजतात- तो सर्व मार्ग एकट्यानेच आक्रमिला पण मी जेव्हां ह्यासंबंधित काही लोकांचे लिखाण वाचलं - ह्या साधनेबद्दल त्यांना फार मोठा धोका पत्करूनच जावं लागलं आणि अतिशय कष्ट हि झाले. आणि एवढं करून ते सर्व जण सर्वोच्च पातळीवर पोहोचू शकले असं नाही.

तेव्हा ह्यानंतर तुम्ही ह्यापुढील पातळीवर जाता. चौथ्याच्या नंतर तुम्ही वरच्या म्हणजे पांचव्या पातळीवर जाता जिथे मास्टर्सची वस्ती असते. सर्व मास्टर्स तिथूनच आले आहेत. त्यांची पातळी जरी पाचव्या पातळीहून जास्त असली तरी ते राहतात तिथेच (पाचव्या पातळीवर) ते मास्टर्सचं वस्तीस्थान आहे आणि त्या पलीकडे, देवाच्या इतर शक्ति आहेत ज्या जाणणं अवघड आहे. तुम्ही

गोंधळाल अशी मला भीति आहे. तेथे पुनः कधी मी त्याबद्दल सांगेन किंवा (कदाचित) दीक्षेनंतर सांगेन की ज्यावेळेस त्यासाठी तुमची काही (साधना) तयारी झालेली असेल आणि मी तुम्हास अशा काही विलक्षण गोष्टी सांगेन की तुम्ही कशा प्रकारे (काही) कल्पना करू शकता देवासंबंधाच्या. काही कल्पनांना धक्का देणाऱ्या त्या गोष्टी कशा असतात.

भाषणानंतर झालेली प्रश्नोत्तरे

प्रश्न :तुम्ही असा उल्लेख केलात की (गुरू) मास्टर (इतर) लोकांची कर्म (कर्मफल) उधार घेऊ शकतो (स्वतःकडे घेऊ शकतो) मग अशा वेळी त्या लोकांवर त्याचा काय परिणाम होतो?

उत्तर : (गुरू) मास्टर कुणाचंही कर्म (फल किंवा कर्मयोग) धुऊन टाकू शकतो. अर्थात जर मास्टरनी तसं करावयाचं ठरवलं तर. वास्तविक सर्वच शिष्यांना दीक्षा देतांना त्यांची सर्व भूतकाळांतील कर्म (भोग) मास्टर नाहीशी करत असतो. मी तुमच्यासाठी केवळ वर्तमानांतील कर्म शिल्लक ठेवते ज्यायोगे तुम्ही हे सध्याचे जीवन जगू शकता. नाहीतर आपला (शिष्यांचा) जर सर्वच कर्म (फलाचा) नाश झाला तर इथे (भूतलावर) राहताच यावयाचे नाही म्हणून मास्टरना केवळ संचित कर्म (फलाचाच) नाश करावा लागतो. त्यायोगे तो शिष्य शुध्द (पात्र) होतो आणि जे थोडं कर्म त्याच्या वर्तमानापुरते ठेवलेले असतं त्यायोगे तो आपलं सध्याचं जीवन चालू ठेऊ शकतो. ह्या जन्मांत त्याने जे करावयाचे असतं तें करण्यासाठी. ह्यानंतर मग पूर्ण

विराम असतो. म्हणून तर तो जाऊ शकतो (ते साधून) नाहीतर ते कसं शक्य होईल? नाही तर तो ह्या जन्मी जरी शुध्द राहिला जरी हे कसं शक्य होईल? (ह्या जन्माचीच) शुध्दता ती किती (करू शकेल?) मग गतजन्मांच्या कर्मांचं (भोग) (नष्ट कसं कोण करणार) काय, सांगा बरं? कळलं ना?

प्रश्न : तुमच्या साधनेचे उद्दिष्ट काय आहे? (ध्येय?)

उत्तर : उद्दिष्ट काय आहे? सांगितलं नाही का मी तुम्हांस ते? ह्या (ज्ञात) जगापलीकडे जाणं, देवाच्या राज्यात परत जाणं. तुमचं तुम्ही स्वतःला जाणून घेणं आणि ह्या जीवनांतहि उच्च पातळीवर जगणारी व्यक्ति होणं.

प्रश्न : आणि ह्या सर्व जगांत (वेगवेगळ्या पातळीवरील जगामध्ये) कर्म असतं?

उत्तर : सर्व पातळीवर कर्म (किंवा कर्मफल) नसतं. दुसऱ्या पातळीवरील जगापर्यंतच ते असतं कारण असं आहे की आपलं मन, आपला मेंदू (हाच जो कॉम्प्युटर) हा ह्या दुसऱ्या पातळीवर बनणारा प्रॉडक्ट आहे. आपण जेव्हां इतकं, खाली उतरतोनां, त्या सर्व उच्च पातळ्यावरून ह्या भौतिक शारिरिक पातळीपर्यंत खाली उतरतोना,, असं म्हणू या काही कार्य करण्यासाठी म्हणून त्यावेळेस नमुन्यादाखल सांगावयाचं झालं तर मास्टर सुध्दा जेव्हां पाचव्या पातळीवरून खाली ह्या आधिभौतिक जगांत येतात त्यावेळेस मास्टरांना दुसऱ्या पातळीतून पसार व्हावं लागतं आणि तेव्हां आपला कॉम्प्युटर घ्यावा लागतो, त्याचा अंगीकार करावा लागतो कारण त्याला ह्या (आपल्या नेहमीच्या पातळीवरील जगांत कार्य करावयाचं असतं जसा, एखाद्या

पाणबुड्या की जो समुद्रांत डुबकी मारतो त्याला जशी तयारी करावी लागते, मुखवटा, प्राणवायू वगैरे तसंच सगळं. तो स्वतः जरी इतका टिंगल करण्याजोगा (बेंगरूळ) दिसत नसला तरी तो जेव्हां ऑक्सिजन मास्क (प्राणवायूचा मुखवटा) चढवतो आणि पाणबुड्यांचा पोशाख घालतो त्यावेळेस तो एखाद्या बेडकासारखा दिसतो. तसेच आपण सुध्दा दिसतो कधी कधी आपल्या ..... हा कॉम्प्यूटर आणि (इतर) शारीरिक (अडचणीच्या) अडथळ्यांमुळे नाहीतर आपणहि अगदी नितांत सुंदरच असतो. तुम्हास जरी आता तुम्ही सुंदर आहात असं वाटत असलंना तरी (खरं सांगायचं तर) तुम्ही तुमच्या मूळ स्वरूपापेक्षा अगदी कुरूपच दिसता. ह्या जगात आपल्याला जे कार्य करावयाचं असतं ना ते करण्यासाठी आपल्याला जी काही साहित्य अंगावर चढवावी लागतात (पाण्यांत उतरतानां लागतात तसली) त्यामुळे ही अवस्था ओढावते.

तेवढं आपण जेव्हां दुसरी पातळी पार करतो आणि पुढे कूच करतो त्यावेळेस आपल्याला आपला कॉम्प्यूटर तिथेच सोडावा लागतो, त्यापुढे आपल्याला त्याची गरज नसते. तेव्हां जसा पाणबुड्या जेव्हां परत किनाऱ्याला येतो तेव्हां तो त्याचा ऑक्सिजन मास्क आणि इतर पाणबुड्यांची साधनं उतरवून ठेवतोना तसंच हे आहे. मग तो अगोदर जसा होता तसा दिसू लागतो. मग? आलं ना लक्षात?

प्रश्न :तुम्ही असं म्हणालात की दुसऱ्या (पातळींवरच्या) जगाच्याशेवटी त्यापुढे जातांना तुम्ही तुमच्या सर्व कर्माचा बोजा तिथेच ठेऊन (त्यागून) जाता किंवा तुम्हांस तुमच्या सर्व कर्माचा (कर्मफलाचा त्याग करावा लागतो किंवा

तुमच्या सर्व कर्म (फलापासून) स्वतःला मुक्त करावं लागतं. म्हणजे तुम्ही ह्या जन्मांत ज्या कर्मफलामुळे आलांत त्यांचासुद्धा?

उत्तर : होय. कारण त्यानंतर काही हि नोंदवायला कॉम्प्युटरच नसतो. आपल्याला (मागे) कर्म (आणि कर्म फलं) लागतात कारण आपला हा कॉम्प्युटर आपलं हे मन, हा मेंदू ह्या आधिभौतिक जगातील सर्व अनुभव नोंदवून साठवत असतो ना त्यामुळेच हा (कर्मभोग) आपल्यापाशी असतो. चांगला अगर वाईट (जो असेल तो) आपण त्याची नोंद इथे करतच असतो. त्यालाच आपण कर्म असं म्हणतो. कर्म काय असतं? केवळ अनुभव, चांगले वाईट आपल्या (त्यांच्याबद्दलच्या) प्रतिक्रिया, आपल्या कितीतरी जन्मांमधले शिकण्यांतले (=जगण्यांतले) अनुभव. आणि आपल्यापाशी आपण ज्याला जाणीव असं म्हणतो ना, आपल्याला. समजतं ना की आपण चांगलं व्हायला हवं तसंच कधी कधी आपण वाईट ही झालोय. म्हणून आपण त्याला कर्म म्हणतो. त्यातील ज्या वाईट गोष्टी असतात त्यांनी आपल्या (मनावर, डोक्यावर ठाण मांडलेले असतं जसं मोठं वजन असावं, कचऱ्याची कुंडी असावी तसं. जसं सगळं वस्तुजात खाली (पृथ्वीकडे) ओढलं जात असतानां तसं. ते आपल्याला भारभूत होऊन खाली ओढत असतं आणि आपल्याला वर पर्वताची चढण चढणं अवघड करतं, कारण ह्या जगामध्ये ज्या पुष्कळशा नैतिक वागणुकीची शिकवण देणाऱ्या पध्दती आहेतना, त्याचे पुष्कळ नियम असतात ना, पुष्कळ रूढी असतात की नाही, पुष्कळ सवयी असतात वेगवेगळ्या देशांत

(ठिकाणी) त्या आपल्याला ह्या ज्या तथाकथित चांगल्या वार्डटाच्या, दोष निर्दोषत्वाच्या कल्पनांमध्ये बांधून टाकतात त्यामुळे आपण जेव्हां ह्या जगात लोकांशी व्यवहार करतो त्यावेळेस आपल्या वाट्याला चांगले वार्डट, सदोष, निर्दोष दाखविणारे अनुभव त्या त्या देशांतील रुढी, पध्दती, कायदे ह्यानुसार येत असतात. त्यामुळे आपल्याला अशी विचार करण्याची सवयच होऊन जाते की आपण अमुक केलं तर आपण अपराधी झालो, आपण तमूक केलं की आपण वार्डट माणसं होतो. आणि हे, हें सगळं इथे नोंदलं जातं. त्यामुळेच आपल्याला वेगवेगळ्या जन्मांना जाणं भाग होतं आणि ह्या आधिभौतिक जगात अडकून पडावं लागतं फार तर अगदीच थोड्या वरच्या पातळीवरच्या जगात आपण पोहोचतो. पण फार वर नाही (जाऊ शकत). आपण तेवढे मुक्त (शुध्द) नसतो आपण तेवढे (कर्म) बोझरहित, झालेलो नसतो की आपण अलगद तरंगत जाऊ शकू ह्या सगळ्या (चुकीच्या) धारणांचा, विचारांचा परिणाम आहे हा.

प्रश्न : आपण जन्माला आलो त्याअगोदरच आपण ह्या जन्मी किती उच्च पातळीवर पोहोचू शकू हे ठरलेलंच असतं का?

उत्तर : नाही. आपण किती त्वरेने किंवा किती, सावकाशपणे धावायचं हे (ठरविण्याचं) स्वातंत्र्य आपल्याला असतं उदाहरणार्थ, तुमच्या गाडीत तुम्ही शंभर लिटर पेट्रोल भरता. आता जाण्याच्या ठिकाणी तुम्ही वेगांत जाऊन पोहोचा नाहीतर सावकाश जा. ते तुमच्यावर सोडलेले असतं.

प्रश्न : बरं! मला एवढंच विचारायचं आहे, आपण ज्यांना Angels देवदूत म्हणतो ते कोणत्या पातळीवर असतात?

उत्तर : कुठल्या पातळीवर असतात? असंच ना, ते कशा प्रकारचे Angels देवदूत असतात त्यावर ते अवलंबून असतं.

प्रश्न : गार्डियन एन्जल्स (आपल्याला) प्रतिपाळक देवदूत (म्हणून वाटतात ते)

उत्तर : प्रतिपाळक, देवदूत दुसऱ्या पातळीपर्यंतचे असू शकतात त्यांची योग्यता मानवपेक्षा कमी असते आपली सेवा करण्यासाठी असतात ते कमी असते प्रतिष्ठा त्यांची.

प्रश्न : ते त्यावरच्या पातळीवर कधी जाऊ नाही शकत?

उत्तर : नाही, अपवाद म्हणजे ते ज्यावेळेस मनुष्य भावाला प्राप्त होतात तेव्हां. त्या सर्वांना मनुष्याबद्दल हेवा वाटत असतो कारण देवाचा वास माणसात असतो. देवाशी एकरूप होण्यासाठी सर्व साधनं आपल्यापाशी हजर आहेत, देवदूतांना ती संधि नसते. समजायला कठिण आहे. पुनः कधी तरी एखाद दिवशी मी ते समजावीन.

त्यांची निर्मिति आपल्या उपयोगी पडण्यासाठीच असते - वेगवेगळ्या प्रकारच्या देवदूतांबद्दल तुम्हांस असंच आढळेल असं धरा, ते जर देवाने तसं केलं असेल, तर ते देवानं त्यांनी आपल्याला उपयोगी पडावं (माणसांना) म्हणून असेल तर त्यांनी त्यापुढे जाऊ नये, जाऊ नये अशीच अपेक्षा असते. कधी कधी काही गोष्टी अशा केलेल्या असतात की त्यांनी त्यापलीकडे जाण्यासाठी त्यांच्यात काही सौयी- (योग्यता) नसतातच.

समजा, तुमच्या घरांत तुम्ही तुमच्या सुखासाठी काही गोष्टींची योजना केलेली असते. अगदी अचंबा वाटावा

अशाच असतातहि ह्या गोष्टी, उदाहरणार्थ, तुम्ही ह्या इथे बसल्या जागी बसून दिवे बंद करणे - अगदी तुमच्या सर्व घरांत, बगीच्यांत देखील - करू शकता टेलिव्हिजन चालू बंद करू शकता कारण त्या गोष्टी तुम्ही स्वतःसाठी शोधल्या आहेत (पण) कशासाठी तर तुमच्या सेवेसाठी. आता काही दृष्टीने पाहता त्या एका ठिकाणी असून दुसरी कडच्या गोष्टींना आपल्या कक्षांत ठेऊ शकतात, ह्याअर्थाने तुमच्यासारख्या मनुष्यापेक्षांही श्रेष्ठ असतात कारण मानवी शरीर प्रयत्नानी हे करता येत नाही, आणि तरीही त्याचा अर्थ त्या गोष्टी तुमच्याहून श्रेष्ठ आहेत असा होत नाही. बरोबर आहे ना? ठीक, तसंच, त्या मनुष्य योनीपेक्षा (येथे मनुष्य योनीलाच उद्देशून) ह्या (मानवी) कॉम्प्युटर पेक्षा श्रेष्ठ कधीहि होऊ शकत नाहीत.

प्रश्न : मास्टर चिंग हाई! मला असं सांगाल का - ज्याअर्थी आपण आता ह्या (मानवी) शरीरांत आहोत त्याअर्थी असं असूं शकेल का की ह्या मानवी शरीरांतून (मुक्तीकडे जाण्याऐवजी) आपलं अधःपतन झालं? आपण नेहमी ह्याच स्थितीत राहिलो आहोत का ह्या ह्याहून वरच्या पातळीवर (हि) ह्यापूर्वी होतो? का आपले नेहमी हे असंच? चटकन उच्च पातळीवर जाण्याच्या दृष्टीने (आपला) दृष्टिकोन कसा असावा? योग्य मनोरचना कोणती म्हणावी?

उत्तर : ह्या शरीराचा त्याग करून पुढे जाण्यासाठी (वरच्या पातळीवर)? होय, शक्य आहे जर कसं ह्याच उत्तर आपल्याजवळ असेल तर. शरीर सोडून, मागे ठेऊन ह्या जगापलिकडे जाण्याच्या वेगवेगळ्या पध्दती आहेत. काही जण जेमतेम अंतरापर्यंत पोहोचतात, काही बऱ्याच

दूरवर, तर काही (मात्र) शेवटापर्यंत जातात. मी अजूनहि वयाने लहान दिसत असले तरी मी अगदींच तरूण होते तेव्हांपासून (आजपावतो) मी जो शोध घेतला त्यांत वेगवेगळ्या पध्दतीमध्ये तुलनात्मक दृष्ट्या आमची पध्दतच सगळ्यांत श्रेष्ठ आहे. खरंच ती अगदी सगळ्यात दूरवर जाणारी आहे, अगदी दूरवर, अगदी शेवटपर्यंत इतरही पुष्कळ पध्दती आहेत, तुम्हास जर त्या चोखाळायच्या असल्या तर त्याही तुम्ही स्वतःसाठी निवडू शकता. ज्यातून निवड करावी अशा ह्या मंडईतल्या उपलब्ध पध्दती खूप आहेत - काही Astral world पर्यंत तर काही तिसऱ्या किंवा चौथ्या जगापर्यंत नेणाऱ्या आहेत पण पाचव्या पर्यंत पोहोचवणाऱ्या फारशा नाहीत, तेव्हां आमची पध्दती, आमची साधना तुम्हांस पांचव्या जगापोंतर नेईल त्यापुढे तुमचे तुम्ही. (आमची पध्दत संपली). त्यापलीकडे मग आपण देवाच्या एका वेगळ्याच अंगाकडे जातो. पांचव्या जगापलीकडे मात्र ते नेहमीच फार सुखदायक असतं असं नाही.

आपण नेहमी कल्पना करून असतो की जितकं उच्च तितकं चांगलं. नेहमीच काही हे खरं नसतं.

समजा कधी आपल्याला एका सुरेखशा राजवाड्यांत जाण्याचा प्रसंग आला आणि मास्टरच्या दरबारात आपल्याला नेण्यात आलं, आपल्याला छान थंडगार पेय, छान पक्वान्न आणि इतर सर्व तत्सम गोष्टींनी आपला आदरसत्कार करण्यात आला. नंतर आपल्याला वाटलं की आपण आणखी खोलवर (वाड्यांत) डोकावावं. आपण पुढे गेलो अन आपला पाय कचरा कुंडीत जातो आहे हे दिसतं

अन आणखीही तशाच काही गोष्टी आजूबाजूला असतात. आता ह्या काही महत्वाच्या नाहीत ना?

तसेच आपण विचेच्या पॉवर हाऊसमध्ये गेलो विजेचे निर्मितीस्थळ जे लगतच आहे तिथे आपण जातो, आपल्याला विजेचा धक्का बसतो आणि आपण तिथेच मरून पडतो.

तेव्हां केवळ आणखी आणखी खोलवर जाणं हे नेहमी, सदान् कदा आवश्यक हि नसतं, केवळ धाडस (मूर्ख कुतूहल) म्हणून हे घडू शकतं. म्हणून असं इतकं खोलवर जातच रहा असं सांगितलंहि जात नाही.

प्रश्न : माझे दोन प्रश्न आहेत. एक म्हणजे जर आपल्याला गत जन्मीच्या आठवणी असल्या तर त्या कुठल्या पातळीवरील जगातून येत असतात? आणि दुसरा मागल्या जन्माचा सध्यांच्या कर्माशी आणि सध्यांच्या स्वतःच्या जाणीवेशी त्याचा कसा, किती संबंध असतो? त्या गोष्टी नको असलेल्या सामानासारख्या आहेत का?

उत्तर : होय, होय त्यांचा निश्चितच परस्पर संबंध आहे पहिला प्रश्न मागलं कर्म कुठून येतं? तुम्ही मागल्या जन्माच्या नोंदी वाचू शकता ही गोष्ट अगदी निश्चितच आहेच आहे आणि मागल्या जन्मीच्या नोंदी, मी तुम्हांस सांगितलंच आहे की आकाशांतल्या नोंदीमधून येतात (Akashic Records) होय एक प्रकारचं ग्रंथालयच ह्या दुसऱ्या पातळीवरील जगात आहे आणि जो कोणी तेथे पोहोचू शकतो त्याला पाहण्यासाठी ते उपलब्ध असतं. युनोच्या ग्रंथालयात वाटेल तो मनुष्य जाऊन तिथल्या गोष्टी पाहू

शकतो असं नाही पण मला आता युनोमध्ये भाषण करण्यासाठी बोलावलं आहे तेव्हां मला ते शक्य आहे. खरं आहे ना? वाटेल त्याला नाही प्रवेश मिळणार, पण तुम्हास मिळेल कारण तुम्ही तशाच प्रकारे येथे स्थायिक असणारेच आहांत, तेव्हा तशाच प्रकारे ज्यावेळेस आपण दुसऱ्या पातळीवरील जगात प्रवेश मिळतो त्यावेळेस आपण त्या नोंदी वाचू शकतो. तसंच ज्यावेळेस आपण त्या नोंदी (जुन्या) वाचू शकतो. तसंच ज्यावेळेस आपल्याला पहिल्या पातळीवरच्या जगात प्रवेश असतो त्यावेळेस काही प्रमाणात आपण एखाद्या व्यक्तीचा गतजन्म काही प्रमाणात आपण एखाद्या व्यक्तीचा गतजन्म काही भाग म्हणा, पाहू शकतो. पण त्या नोंदी काही फार उच्च दर्जाच्या किंवा पूर्ण अशा नसतात.

आणि आता ह्या गत जन्माच्या अनुभवांचा सध्याच्या जन्मीच्या कर्माशी कसा संबंध असतो? आपण असं म्हणू शकतो की हे जे अनुभव आपण घेतलेले असतात (अनुभवाने जाणलेले असतं) त्यायोगे आपण सध्यांचा जीवन काळ योग्य अनुरूप प्रकारे निभाऊ शकतो. तुम्ही मागल्या जन्मी जे आत्मसात केलंत ते तुम्ही आतांच्या जीवनकाळांत आचरू शकता. तसच गतजन्मी आतांच्या जीवनकाळात आचरू शकता. तसंच गतजन्मीच्या दुःखदायक अनुभवांशी (जे तुमच्यापाशी घर करून राहिले असतील) साधर्म्य दाखविणारी एखादी प्रतीकात्मक गोष्ट जरी तुम्ही पाहिलीत तरीहि त्यानी तुम्ही भयभीत होऊ शकता. उदाहरणार्थ, गत जन्मी अपघात होऊन तुम्ही जिन्यावरून पडलांत, फार जखमी झालांत, काळोखांतच

राहीलात, कुणी तुम्हाला काही मदतदेखील केली नाही. त्यामुळे आता (ह्या जन्मी) जेव्हां तुम्हांस जिऱ्यावरू न चालण्याचा प्रसंग येतो ज्यावेळेस खाली खूप खोल आणि काळोखी असेल, त्यावेळेस तुमच्या मनांत असा संघर्ष होतो की जावं कां न जावं किंवा गतजन्मी जर तुम्ही एखाद्या शास्त्रीय विषयामध्ये खोलवर अवगाहन केलं असेल तर ह्याजन्मीसुध्दा आपल्याला त्यांत फार रस असल्याचं तुम्हांस आढळून येईल. त्यामुळे अशा प्रकारच्य शास्त्राभ्यासाकडे तुम्ही आजहि ओढले जाल, अगदी अशा शास्त्रांचं अध्ययन तुम्ही ह्याजन्मी केलं नसलं तरीही असं काही घडू शकतं.

म्हणून तर मोझार्ट जेव्हां केवळ चार वर्षांचा होता तेव्हांच त्याच्यापाशी (संगीतांत) दैवी संपदा म्हणण्यासारखी कुशलता होती. तो सरळ पियानोकडे गेला आणि त्याची पियानोवादनाबद्दलची कीर्ति आजहि अबाधित आहे. त्याच्यापाशी ही नैसर्गिक दैवीसंपदा होती कारण मागील कित्येक जन्मी त्यानी त्यात सिध्द मिळेस्तोवर अभ्यास केला होता पण त्यानंतर लगेच त्याला मृत्यु आला होता. आपल्या क्षेत्रात सर्वोच्च पदी जाण्या अगोदरच मृत्यु आल्याने आपल्या आवडीच्या संगीत क्षेत्रातून त्याला निवृत्त व्हावयाचं नव्हतं. त्यामुळे तो परत आला, त्याचा मागील जन्मांचा अनुभवहि त्याच्याबरोबर आला, त्याची गतजन्मी मृत्यु पावताना मनातली ही आसक्तीच इतकी तीव्र होती. आणि अशा मंडळींपैकी काही जण Astral World किंवा दुसऱ्या पातळीवरच्या जगांतून बऱ्याच गोष्टी शिकून येतात आणि मगच इथे पुनः जन्माला येतात. त्यामुळे त्यांना

विज्ञान म्हणा, संगीत म्हणा, साहित्य म्हणा किंवा इतर काही गोष्टीत अपूर्व अशा प्रकारचं, इतरांपाशी नसलेलं फार मोठं दैवी लेणं घेऊन आल्याप्रमाणे, जन्मजात लाभ झालेला असतो. अत्यंत असामान्य अशा प्रकारचे शोध की इतरांना ते समजून घेणं हि शक्य होत नाही, असलं काही शोधण्याचं तर त्यांच्या स्वप्नांतही येत नाही असं तुम्हांस दिसेल पण ह्यांनी ते पाहिलेलं असेतं, ते शिकलेलं असतं. म्हणून जगात दोन प्रकारांनी ज्ञान मिळवणं असतं एक तर ह्या जगात आणि दुसरं पलीकडच्या जगांतून. जे दैवी संपदा घेऊन आलेले असतात, जन्मजातच, ते पलीकडल्या जगांतून पारंगतता घेऊन आलेले असतात. Astral जगातून - दुसऱ्या पातळीवरच्या जगातून कधी तर तिसऱ्या पातळीवरच्या जगातून आलेले असतात जर त्यांनी परत यावयाचं ठरवलं असलं तर, ते अत्युत्कृष्ट दैवी संपदा असलेलेच असतात.

प्रश्न : नेमकेपणे बोलायचं तर तुमच्या दीक्षा देण्याऱ्या विधिमध्ये कशाकशाचा समावेश आहे? आणि एकदा दीक्षा घेतल्यानंतर रोजच्या (करण्याच्या, पाळण्याच्या गोष्टींमध्ये कशाकशाचा समावेश असतो?

उत्तर : पहिल्या प्रथम (स्पष्ट केलं पाहिजे की) हे सर्व विनाशुल्क (फुकट) आहे आणि त्याबद्दल कुठल्याही (आर्थिक स्वरूपाच्या) अटी नाहीत. केवळ, अर्थात जर तुम्हास ह्या दिशेने पुढे प्रगति करावयाची असेल तर तुम्हांस स्वतःस शिस्तीत बांधून घ्यावं लागेल. तेव्हां अटी (म्हणाल तर) कुठल्याही अनुभवाची आवश्यकता नाही. कुठल्याही प्रकारच्या योगाचा किंवा ध्यान धारणेचा पूर्वानुभव आवश्यक नाही.

मात्र, नंतर तुम्हांस आयुष्य भरासाठी शाकाहारी राहण्याची बांधीलकी स्वीकारावी लागेल, अंडीहि चालणार नाहीत, दूध चालेल, चीज चालेल दुसरंही जे काही हिंसेशिवायचं असेल ते चालेल.

अंडेहि (अशासाठी नाही चालणार की) त्यांतही जरी ते फलीत झालेले अंड नसलं तरी, त्यांत एका बाजूने तरी हिंसा घडतच असते. तसंच त्यामध्येही ऋण शक्ति(ला) (Negative Power) आकर्षित करण्याचा धर्म असतो म्हणून तर जे लोक जादूटोणा करत असतात, मूठ मारणे वगैरे गोष्टी करणारे ज्याला भुताने पकडलेले असतं त्याच्या भुताला काढण्यासाठी अंड्याचा वापर करतात हे माहीतच असेलना तुम्हांस? (कोणी तरी उत्तर देतं होय). होय ना मग उत्तम, निदान पक्षी माझ्याजवळ तुम्हांस देण्यासाठी हा पुरावा तरी तत्काळ आहे, भले तत्काळ ज्ञानप्रकाश जरी (तुम्हांस प्राप्त) नसेल (हंशा).

दीक्षाकाळीं तुम्ही देवाचा प्रकाश आणि आवाज (ध्वनि) अनुभवता. परमात्म्याचं संगीत तुम्हांस जाणीवेच्या वरच्या पातळीवर नेतं. तुम्हांस समाधीची गोडी कळेल-गहन शांति आणि हर्ष (आनंद) त्यानंतर मग जर तुम्ही ह्या दिशेने गांभीर्याने जाण्याचं ठरविलं असेल तर मग तुम्ही हा अभ्यास घरी चालू ठेवता. जर नसाल तर मग बळेंच काही मी तुम्हांस ढकलणार नाही, त्याउप्पर काही मी तुमच्या फंदांत पडणार नाही. जर तुम्ही अभ्यास चालू ठेवलात आणि मी थेटपर्यंत तुम्हांस घेऊन जावं अशी तुमची इच्छा असेल तर मी उपलब्ध असेन. तुम्हांस नसेल वाटत तर तुमचे तुम्ही मोकळे आहात. रोज अडीज तास ध्यान

करावयाचं पहाटे लवकर उठून आणि झोपण्याआधी - दोन तास ध्यान करा आणि जेवण्याच्या वेळेत अर्धा तास. मी ज्यावेळेस येथे बोलण्यासाठी नसेन त्यावेळेस तुम्हांला जेवण्यासाठी एक तास असतो. तुम्ही कुठेतरी इतरांपासून दूर जाऊन ध्यान करू शकता. चांगला एक तास भर असतोना त्यासाठी. आणखी संध्याकाळी तुम्ही तास भर, दीड तास करू शकता. सकाळी एखाद तास नेहमीपेक्षा लवकर उठा.

तुमचं आयुष्य जास्त चांगल्या तऱ्हेनं आखा. दूरदर्शन कमी, वायफळ गप्पा कमी, टेलीफोनवर बोलणं कमी, वर्तमानपत्र कमी (वाचा) असं केलंत तर तुम्हांस पुष्कळ वेळ असल्याचे आढळेल. खरंच, वास्तविक पाहता आपल्याजवळ पुष्कळ वेळ असतो पण आपण आपला वेळ वाया दवडत असतो जणू काही लाँग आयलंडला जाण्याऐवजी घराच्या परसदारीच गाडी फिरवल्याप्रमाणे म्हणाना, आहे ना मान्य? पटतंय ना (मी सांगत आहे ते)? (प्रश्न विचारणारा म्हणतो होय) काही (जाचक) अटी नाहीत तुमच्यावर (लादलेल्या) फक्त तुम्ही ह्या अभ्यासाला, जीवनक्रमाला आयुष्यभरासाठी बांधून घेतलं पाहिजे. मग तुम्हास रोज नवनवीन, आणखीन आणखीन चांगले असे बदल घडताना अनुभवायला मिळतील, तुम्ही करू इच्छित नसतांना हि चमत्कार घडतील तेव्हां तुम्ही जर हे सर्व (ध्यान धारणा वगैरे) गांभीर्याने घेतलं तर ह्या पृथ्वीवरच स्वर्ग तुम्हांस अनुभवाला येईल. ह्याचमुळे तर आमचे लाखो शिष्य अजून (ह्या मार्गाला) धरून आहेत, अजूनहि मला धरून आहेत - इतकी वर्ष होऊन देखील, कारण त्यांना

एकाहून एक चांगले चांगले अनुभव येत असतात (अर्थात) ते सर्व हे शिष्य गांभीर्याने घेत असतात, अभ्यास करत असतात म्हणूनच आहे.

प्रश्न : हे चेतना जागृत होणे म्हणजे काय ते जरा समजावून सांगाल का? त्याचं स्वरूप काय?

उत्तर : चेतना जागृतीचे स्वरूप? बरं (सांगते) ते समजावणं अवघड आहे पण तुमच्या बुद्धीने तुम्ही कल्पना करू शकाल ते एक प्रकारचं शहाणपण आहे म्हणा - अशा पातळीचं जसं तुम्हाला पूर्वी कधीच अनुभवाला आलेलंच नाही. होय जे जगातलं (इथल्या) नाही त्याचं, जे पूर्वी तुम्हांस अजिबात माहीत नव्हतं त्याचं तुम्हांस ज्ञान होतं. ज्या गोष्टी आज ही (तुम्हांस) किंवा पूर्वी अजिबात समजत नव्हत्या त्या समजू लागतात. ह्याला चेतना जागृति असं म्हणावयाचं.

आणि ज्यावेळेस तुम्ही अशा तऱ्हेने चेतना जागृति साधाल किंवा हा असा ज्ञानाचा (साठा) तुम्ही अनुभवाल, त्यावेळेस तुम्हांस कळेल की तुम्ही खरे कोण आहांत, इथे कशासाठी आला, राहिला आहात आणि ह्या जगापलिकडे काय आहे, जगातील नागरिकांखेरिज आणखी कोण कोण आहे पुष्कळ काही आहे. तेव्हां ही जागृतीची पातळी म्हणजे एक प्रकारचे वेगवेगळ्या अंगानं जाणणं आहे, वेगवेगळ्या पातळीवर (सखोल उच्च) जाणणं आहे, तुमच्या कॉलेजमध्ये पदवी घेण्यासारखं आहे म्हणा ना तुम्ही जितकं जास्त जास्त (वरच्या वर्गात) शिक्षण घेता तितकं तितकं तुमचं ज्ञान वाढतं आणि तुम्ही पदवीपर्यंत पोहोचता.

जे केवळ भावात्मक आहे (त्याला शारीरिक अस्तित्व नाही) ते समजावणं अवघड असतं पण मी हा सांगण्याचा प्रयत्न केलाय. एक प्रकारची अनुभूति आहे ती अनुभूति म्हणजे काय हे (केवळ) शब्दांनी (समजावणं किंवा समजणं) सांगता येणं कठीण. तुम्ही ज्यावेळेस (तुमच्या आजच्या व्यावहारिक) जाणीवेच्या वरच्या पातळीवर असलेल्या चेतना जागृतीला पोहोचता त्यावेळेस तुमची अनुभूति वेगळीच असते. अगदी सुखमय, स्वस्थ, आनंदानी भरलेली शांतीपूर्ण अवस्था असते ती. तुम्हास कश्याची काळजी नसते, तुमच्या रोजच्या जीवनामधल्या सर्व गोष्टी तुम्हांस स्पष्ट असतात. कुठली गोष्ट कशी करावी, कुठल्याही अडचणीची सोडवणूक चांगल्या तऱ्हेने कशी करावी हे तुम्ही जाणता, हे तर आधिभौतिक म्हणजे ऐहिक पातळीवरचे फायदे आहेत आणि अंतरांत हे तुमचं तुम्हीच जाणू शकाल. हे सगळं (न अनुभवलेल्याला) सांगणे, समजावणे अवघड. असंच समजा नं की तुमचं प्रेम असलेल्या मुलीशी तुमचा विवाह झाला की तुम्हास काय (सुख) वाटतं ते तुमचं तुम्हांलाच कळू शकतं तुमच्याऐवजी, तुमच्या करिता म्हणून, दुसरं कोणी हे जाणू शकणार नाही.

प्रश्न : माननीय मास्टर, तुम्ही आम्हांस ही जी खोल दृष्टी दिलीत त्याबद्दल आभार मानतो. तुमच्या संबंधाने माझ्या मनात जे प्रश्न आहेत त्यांची तुम्हीच उत्तर द्याल कां असं मला विचारावेसे वाटत आहे. हल्ली ह्या पृथ्वीलोकावर इतके मास्टर कशामुळे, कसे आहेत? त्यांच्यामुळे आम्हास किती कमी वेळेत आणि कष्टात शिकणे शक्य आहे? पूर्वी तर

हे सर्व किती अवघड असे. तुम्हीच स्वतः ह्याचा खुलासा कराल का?

उत्तर : हो निश्चित (सांगते) कारण आपल्या ह्या काळात संपर्क साधणे हे फार सुकर झालं आहे. त्यामुळे आज आपल्याला मास्टर्सबद्दल माहिती होणं सोपं झालं आहे. पूर्वी तसं नव्हतं - पूर्वी मास्टर्स नव्हते किंवा त्यांची (इतरांना झिडकारण्याची इच्छा होती असं नाही) कुणाला जवळ येऊ देण्याची इच्छा नव्हती असं नाही अर्थात काही मास्टर्स असे होते की ज्यांना सामान्य जनांना आपलं प्रेम जिव्हाळा देण्याची इच्छा असे आणि काहीना नसे, त्यांच्या इच्छेवर हे अवलंबून असे पण अर्थातच कुठल्याहि काळात एक, दोन, तीन, चार, पांच (वगैरे इतपतच) मास्टर्स असतात. जशी काळाची गरज असेल त्याप्रमाणे. आताच्या काळी फक्त असं झालं आहे की आपल्याला पुष्कळ, वेगवेगळे मास्टर्स असल्याचं (ऐकू येतं किंवा) समजतं. वेगवेगळ्या पातळीवरचे, प्रकारचे मास्टर्स असू शकतील हे. कारण आता आपल्या सुदैवाने जनसामान्यांना (जी मोठ्या संख्येने) संपर्क साधण्यासाठी माध्यमं उपलब्ध आहेत - दूरदर्शन, आकाशवाणी, पुस्तकं (ती तर आपण) दशलक्षावधींच्या संख्येत छापतो, अगदी थोडक्यात काळात कोटयावधींनी छापतो.

पूर्वी पुस्तक छपावयाचं म्हटलं की प्रथम सबंध झाड तोडावं लागे, त्याचे (उपलब्ध असलेल्या) बाळबोध हत्यारांनी-कुन्हाडींनी बारीक तुकडे करावे लागत. त्या कुन्हाडींची पाती - त्याची धार बोथड झाल्याने - पुनः दगडावर घासून तीक्ष्ण करण्याची वेळ येई. एकेक राद्द

कोरावा लागे वगैरे. जेव्हां बायबलचे ग्रंथ इकडून तिकडे हलवायचे असतील तेव्हां वाहनांचा एक मोठा ताफा लागे. मोठ्या ट्रक सारखा, त्यावेळेस जे काही असेल त्याचा. म्हणून आज आपल्याला पुष्कळ मास्टर्स असल्याचं माहीत असतं (किंवा कानावर असतं म्हणूया)

होय खरंच हे तुमचं सुदैव आहे की आता तुम्ही (बाजारातल्या वस्तू घेण्याप्रमाणे ह्याही बाबतीत तुम्हास काय हवे त्याप्रमाणे निवडू शकता. तेव्हां कोणी एखाद्याला, तुम्हांस फसवू शकणार नाही की मीच (काय तो आणि) सर्वोत्कृष्ट मास्टर आहे. निश्चित तुम्ही तुलना करू शकता आणि आपल्या बुद्धीच्या कसोटीने, आपल्या मगदुराप्रमाणे ठरवू शकता की हो खरंच! हा जास्त चांगला आहे' किंवा 'मला तो जास्त योग्य वाटतो, आवडतो' 'चेहरा त्याचा भयंकरच आहे' 'तो तर कुरूपच आहे' वगैरे (हंशा)

प्रश्न : आता तुम्ही बाजारहाटाचा उल्लेख केलात तेव्हां एखाद्याने अगोदरच दुसऱ्या मास्टरकडून दीक्षा घेतली असेल त्याला तुम्ही (पुनः) दीक्षा द्याल का?

उत्तर : देईन, पण तेव्हांच जेव्हां त्या व्यक्तिला असं वाटत असेल की मीच त्या व्यक्तिला जास्त वेगांत आणि जास्त वरच्या पातळीवर नेऊ शकेन (अगोदरच्या मास्टरकडून हे होणार नाही). तसं नसेल तर मग त्या व्यक्तीने आपल्या अगोदरच्या मास्टरलाच चिकटून राहणं बरं. जर एखाद्याचा आपल्या (आधीच ज्याकडून दीक्षा घेतली आहे) मास्टरशी जास्त जिव्हाळा असेल, जास्त श्रद्धा असेल भक्ति असेल तर, तोच मास्टर सर्वश्रेष्ठ असल्याचं निर्धारपूर्वक वाटत असेल तर मग बदलू नयेच. पण जर त्याबद्दल तुमच्या

मनात अजूनही संशय असेल किंवा मी सांगितल्याप्रमाणे प्रकाश आणि नाद ह्यांचा तुम्हांस अनुभव आला नसेल तर मग तुम्ही (मास्टर बदलण्याचा) प्रयत्न करावा कारण प्रकाश आणि नाद हे खऱ्या मास्टरचं निश्चित स्वरूपाचं गमक आहे. ज्याच्यायोगे तुम्हांस प्रकाश आणि नाद ह्यांचा अनुभव येऊ शकला नसेल तो खरा मास्टर नाही. मला खेदाने हे सांगणं भाग(च) आहे. स्वर्गाकडे जाण्याच्या मार्गावर हे प्रकाश व ध्वनि असतातच.

जसं तुम्ही समुद्रात खोलवर बुडी मारण्यासाठी जाता त्यावेळेस तुम्हांस ऑक्सीजन मास्क वगैरे लागतात ना? वेगवेगळ्या उद्देशाने काही काही गोष्टी (योजलेल्या) असतात. म्हणून तर सर्व संतांभोवती तुम्हांस तेजोवलय (असल्याचं) आढळतं. प्रकाश (म्हणते) तो तोच. तुम्ही ज्यावेळेस ह्या पध्दतीचा अभ्यास करता त्यावेळेस जसा येशूच्या भोवती काढलेला असतो ना तसाच प्रकाश तुम्ही स्वतःपासून उत्सर्जित करत असता आणि लोकांना तो दिसू शकतो. जर लोकांपैकी कुणी अशा गोष्टी पाहू शकणारे असतील Psychic तर त्यांना हे दिसू शकतं. तुमचा प्रकाश ते पाहतात म्हणून ते येशूच्या भोवती तेजोवलय काढतात, बुद्धाच्याही भोवती प्रकाश फाकतांना दाखवतात. जर तुमचा तिसरा नेत्र उघडलेला असेल तर तुम्ही देखील अशा प्रकारचा अभ्यास करणाऱ्या उच्च पातळीवरील व्यक्तींचा प्रकाश (पसरताना) पाहू शकता. (मास्टरनी स्वतःच्या तिसऱ्या नेत्राकडे निर्देश केला) पुष्कळ लोकांना दिसू शकतो तो. तुमच्यापैकी कोणी पाहिला आहे का? इथे असलेल्या पैकी? तुम्ही? काय पाहिलंय तुम्ही?

प्रश्न :हं, मला aura दिसतात aura किरण.

उत्तर : असं का, पण aura आणि प्रकाश ह्या भिन्न वेगळ्या गोष्टी आहेत aura वेगवेगळ्या रंगाचा असतो कधी काळा, कधी कॉफीसारखा, कॉफीच्या रंगाचा आणि कधी पिवळा, लाल हि दिसतो. त्या व्यक्तीच्या त्या वेळेच्या मानसिक अवस्थेवर तो अवलंबून असतो. पण ज्यावेळेस तुम्ही एखाद्या जोरदार आध्यात्मिक aura असलेल्या व्यक्तिस पाहता त्यावेळेस हे काही वेगळंच आहे हे तुम्हांस समजतंच ना? खरं ना?

प्रश्न :माझा आता खरा प्रश्न असा काही नाहीये. मी असाच काही काळ राजयोग करत असे. मला असंहि वाटलं की मला काही aura हि दिसत असत. म्हणजे त्यावेळेस, असं मला म्हणायचं आहे. मला फारसं त्यांतलं कळत असं नव्हतं, अनुभूति अशी नव्हती.

उत्तर : तर मग आता तुम्हांस ते (aura) दिसत नाहीत का? कधी तरीच दिसतात का ते? प्रश्नकर्ता नाही (आतां नाही दिसत) अलिकडे मी ध्यान करत नाही.

हं त्या मुळेच तुमची ती शक्ति गेली आहे. पुनः ध्यान करू लागू तुमचा जर त्या मार्गावर अजूनही विश्वास असेल तर तुम्ही (त्याप्रमाणे) ध्यान करावं त्याने काही मर्यादित मदतच होईल, तोटा तर काही नाही व्हायचा बरं.

प्रश्न :तुमच्या पुस्तिकेमध्ये असं दिल्याचं पाहिलं की (तुमचे अवश्य पाळले पाहिजेत असे) पाच नियम आहेत. एकदा तुम्ही दीक्षा घेतलीत की तुम्हाला हे पाच नियम पाळावेच लागतात.

उत्तर : खरं आहे, आहेत, आहेत, हे ह्या विश्वाचे नियम आहेत.

प्रश्न :‘विषयसुखासंबंधि गैरवर्तन’ म्हणजे काय ते मला समजलं

नाही.

त्याचा अर्थ तुम्हांस जर आतां एक पति असेलच तर कृपया दुसऱ्याच्या फंदात पडू नका, विचारहि करू नका (हंशा) फार साधं, तुमचं जीवन अगदी साधं ठेवा, गुंतागुंत नको आणि भावनांच्या भरांत भांडणहि नकोत होय. कारण त्याने इतरांना दुःख होत असतं. आम्ही दुसऱ्यांना दुःख (कुठल्याहि प्रकारे) देत नाही, भावनादेखील नाही दुखवत. आमची पध्दत ही अशी आहे. झगडे टाळण्याचा (उत्पन्न होऊ न देण्याचा) आमचा प्रयत्न असतो. कुणालाहि भावनिक दृष्ट्या, शारीरिक दृष्ट्या, मानसिक दृष्ट्या दुःख भोगावं लागू नये त्यांतून आपल्या जवळच्यांना तर नाहीच नाही एवढ्यासाठी हे आहे. जर तुमचं तसं काही (प्रकरण) असलंच तर ते त्याला (नवऱ्याला) सांगू नका. तुम्ही सांगितल्याने आणखीनच यातना वाढतील. नीट शांतपणे, नाजूकपणे ते सोडवून टाका आणि नवऱ्याला ते (सांगत बसू) नका. कारण काही वेळां काहींना वाटतं की त्यांची अशी काही भानगड असली तर नंतर घरी जाऊन त्याबद्दल बायकोला किंवा नवऱ्याला त्याची कबुली दिली तर ते शहाणपणाचं आणि प्रामाणिकपणाचं होईल. काही अर्थ नाही ह्या करण्याला. अहिताचंच आहे ते तुम्ही चूक केलीच होतीत, आतां त्याउपर तो सगळा कचरा घरी आणावयाचा आणखीन इतर माणसांना तो चोखावयाला द्यावयाचा? जर त्याला ते माहीतच नसेल तर त्याला ते एवढे दुःख उत्पन्न करणार नाही. ते माहीत होणं दुःख देतं, घाव उत्पन्न करतं. म्हणून आपण तो गुंता सोडवून टाकावा आणि पुनः त्या फंदात पडू नये ऐवढंच. त्याबद्दल आपल्या जोडीदार

व्यक्तीशी न बोलणं बरं, कारण बोलण्याने हृदयाला घरं पडतील, जोडीदारास यातना होतील.

प्रश्न :मी असं पाहिलंय की पुष्कळ आध्यात्मिक गुरूंना मोठी (लक्षांत येण्याजोगी) विनोदबुद्धि असते. विनोद (बुद्धि) आणि आध्यात्मिक साधना यांचा काय संबंध आहे?

उत्तर : हं. मला वाटतं की ते सुखांत, तणावरहित असतात आणि कुठल्याहि गोष्टीकडे ते सहजभावाने बघत असतात (Light hearted) त्यामुळे ते स्वतःलाहि हंसू शकतात आणि इतरांनाहि हंसू शकतात. पुष्कळ लोक ज्या गांभीर्याने आणि तणावपूर्ण रीतीने हास्यास्पद अशा गोष्टींना चिकटून असतात त्यांना ते हसतात.

आपण जेव्हां (ध्यानमार्गाचा) अभ्यास करत असतोनां तेव्हां (त्याचा परिणाम म्हणून आपण सुख अनुभवत असतो) कुठला तणाव नसतो, आपण सहज भावाने असतो आणि कुठल्याहि बाह्य गोष्टींचा आपल्यावर गंभीर असा परिणाम होत नसतो आपलं सर्वस्व गेलं (तर) (सर्वस्व गेलं तर गेलं) सगळं असलं तर असू द्या सगळं म्हणतो. आपण चेतना जागृतीनंतर आपल्यापाशी स्वतःला कुठल्याहि परिस्थितीत सांभाळण्यासाठी लागणारं शहाणपण आणि सामर्थ्य उपलब्ध असतं. त्यामुळे आपल्याला कशाचीहि भीति वाटत नाही. आपली भीति जाते आपली काळजी जाते. म्हणून आपण स्थिरचित्त असतो relaxed. ह्या जगाशी आपले भावबंध तुटलेले असतात. आपल्याला कशाचाहि लाभ होवो नाहीतर हानि होवो, आपल्यालेखी त्याचं फारसं महत्व नसतं. आपल्याला पुष्कळ काही मिळालं तर ते फक्त लोकहितार्थ असतं, ते मग आपण

वाटतो आणि आपल्या प्रिय जनांच्या सुखासाठीच हितासाठीच करतो. तसं नाही तर आपण स्वतः किंवा आपलं जीवन टिकावं म्हणून त्यासाठी इतके त्रास, कष्ट करावेत असं आपल्याला त्याचं महत्त्व वाटत नसतं, आपण टिकवलं तर ठीक आहे. (विशेष काही नाही) ह्याचा अर्थ असा नाही की आपण खिळ्यांच्या अंथरूणाची शय्या करून दिवसभर त्यावर बसून असतो आणि मग ध्यान धारणा करतो. तसं आम्हीहि (व्यावहारिक) काम करत असतोच.

नमुन्यादाखल सांगायचं तर, मी अजूनहि काम करते. मी माझी चित्रं काढते, हस्तकारागिरीच्या वस्तू करून माझं पोट भरते. त्यामुळे मला कोणाकडून सहाय्य घेणं नको असतं. त्यांतून माझ उत्पन्नहि इतकं आहे की त्यांतून मी इतर लोकांना मदत करते, मी निराश्रितांना, नैसर्गिक अरिष्टांत सापडलेल्यांना वगैरे मदत देते. का नाही करावयाचं आपण काम? तसं आपल्याकडे इतकं कौशल्य, सामर्थ्य असतं आणि जीवनक्रम इतका सुकर असतो ह्या चेतनाजागृतीनंतर की आपल्याला अजिबात चिंता करण्याची जरूर नसते. आपण साहजिकरीत्याच स्थिरचित्त relaxed असतो. ह्यामधून ही विनोदबुद्धि उगम पावते. माझ्या मते त्याचं हे असं कारण आहे.

माझ्यापाशी विनोदबुद्धि असल्याचं तुम्हांस दिसतं का? (श्रोते: होय) (हंशा आणि टाळ्या) तर मग असू शकेल, मी कुठल्या तरी प्रकारची मास्टरच असली पाहिजे (हंशा). तर मग तशी आशा करू या (कां खात्री बाळगू या म्हणताहेत मास्टर?) तुमच्या खातर तरी कीं जिचं तुम्ही

दोन तास बोलणं ऐकत होतात ती व्यक्ति चेतना जागृत झालेली असावी, वाया नाहीये गेला तुमचा वेळ.

प्रश्न - उच्च गोष्टींच्या शोधात असलेले जे प्रश्न नेहमी विचारत असतात आणि त्याचं उत्तर म्हणून त्यांना जे सैध्दान्तिक स्वरूपाची उत्तरं आणि कथा सांगण्यात येतात, त्यांबद्दलच तुम्ही त्यांबद्दल काय सांगता ते नेमकं ऐकण्यांत मला रस आहे. पहिला प्रश्न आहे : आपण कोण आहोत? मी कोण आहे? मी ह्या बिकट परिस्थितीत येऊन तरी कसा ठेपलो आहे की त्यामुळे ह्यामधून सुटून मला माझ्या (मूळच्या) घरी जावसं वाटावं? आणि तुम्ही तर पांचव्या पातळीवरच्या (देवाच्या) राज्यांत जाण्याबद्दल सांगत आहात आणि असं असेल तर त्या पुढे का नाही? जर त्याही पुढे काहीं (राज्य) असेल तर त्याचा असण्याचा उद्देश काय आहे? जर मला कधीहि तिकडे जावयाचे नसेल तर (आवश्यक नसेल) माझा त्याच्याशी संबंध तरी कसा आणि कशा प्रकारचा आहे?

उत्तर :- आतां हे (बोलणं) विनोदी होऊ लागलंय. (हंशा आणि धन्यवाद, प्रशंसा) ठीक आहे पाहिल्या प्रश्नाबद्दल 'मी कोण आहे?' तुम्ही जाऊन हा प्रश्न एखाद्या झेन मास्टरला विचारा. न्यूयॉर्क राज्यांत अगदी रग्गड आहेत (झेन मास्टरस). तुम्ही यलो पेजेस मध्ये पहा आणि गाठा त्यांतल्या एकाला (हंशा) मी काही त्यांत स्पेशालिस्ट नाहीये.

आता दुसरा प्रश्न 'तुम्ही इथे का आहांत? कदाचित तुम्हास इथे यावंस वाटलं म्हणूनहि असाल किंवा असं (बघा), आपण जर देवाची बाळं असू तर आपल्यावर

इथे येण्याची सक्ति कोण करू शकणार आहे? हीं जीं (तथाकथित) देवाची बाळं म्हटली जातात तीं देवासारखीच तर आहेत. नाही? एखादा राजपुत्र हा राजासारखाच असतो काही बाबतीत (तरी). किंवा त्याच्या जवळपासच म्हणू या किंवा भावी राजा (म्हणून). तेव्हां जेव्हां त्याला आपण जिथे असावं असं वाटतं तिथे तो जातो (स्वतःहून). ते काही असू द्या, आपल्या स्वातंत्र्यांत स्वर्गात असणं हि बसतं किंवा दुसरा काही अनुभव घेण्यासाठी दुसरीकडे असणं हि बसतं. तेव्हां बहुधा तुम्ही स्वतःहूनच, बऱ्याच युगांपूर्वी इथे येण्याचं ठरविलं असावं, काही जरा जास्तीच धाडसाचं, जास्तच घाबरवून सोडणारं अनुभवण्यासाठी. (असते) काही लोकांना भीतिदायक अनुभव घेण्याची आवड.

उदाहरणार्थ हा राजपुत्र राजवाड्यांत असू शकतो पण त्याला निसर्गाची नवलाई पाहण्यासाठी तो वनांतहि हिंडत असू शकतो. हे असं (घडू शकतं), असू शकतं. असं असू शकतं की आपण स्वर्गात अगदी कंटाळलो, कंटाळलो कारण आपल्यासाठी सर्व काही (इच्छेबरोबरकूम) तयारच असे आणि आपल्या राजवाड्याच्या दरवाजांत आपल्या पुढे हजर केलं जात होतं, तेव्हां. आपल्याला स्वतः काही करावं असं वाटत होतं. जसं कधी राजघराण्यांतल्या परिवाराला वाटतं ना की आपणच सर्व काही स्वयंपाक करावा आणि नोकरचाकरांनी अगदी कुठेहि जवळपासहि असू देखील नये आणि मग त्यांचं सगळं अंग केचअपनीं माखतं, बघावं तिथे सांडलेलं असतं पण तरी त्यांना ते आवडतं. (काहीच) राजघराण्याला साजेसं

दिसत नसतं आणि तरीहि त्यांना (ते करणं) आवडतं. आतां, उदाहरणार्थ मला काही लोक असे उपलब्ध असतात की जे माझ्यासाठी मोटारीचं ड्रायव्हिंग करतात मी जिथे कुठे जाईन तिथे त्या मंडळींना माझं ड्रायव्हर होणं आवडतं. पण कधी कधी मला स्वतःलाच स्वतःचं ड्रायव्हिंग करणं आवडतं. मी माझी छोटी तीन चाकी चालविते, धूर न काढणारी, इलेक्ट्रिक जोडणी असलेली, एका तासाला दहा किलोमीटर जाणारी गाडी. तसं इकडे तिकडे फिरणं मला आवडतं कारण जिथे कुठे मी जाते तिथे लोक मला ओळखतात. त्यामुळे कधीकधी मलासुद्धां अशा ठिकाणी जायला आवडतं की जिथे लोक मला ओळखत नाहीत. मी फार बुजरी आहे, अपवाद म्हणजे जेव्हां मला (माझ्या मठींतून) खोदून बाहेर काढलं आणि मला इतकं लोकप्रसिध्द केलं ना तेव्हांपासून हे असं आहे. मी दूर नेहमी काही पळून जाऊ शकत नाही, पण तरीहि काही काही वेळा अशा दोन तीन महिन्यासाठीच जातेच जशी एखादी अति लाडावलेली बायको नवऱ्यापासून दूर पळून जाते ना तसंच मला तसं कारणं आवडतं.

तेव्हां इथे काही काळासाठी असण्याचं तुम्हीच ठरविलेलं असावं आणि आतां बहुधा वेळ झाली असावी की आतां ह्या जगाचा झाला इतका अनुभव पुरे, आतां घरी परत जावं, आतां ह्या जगांत आणखी अनुभवण्यासाठी राहिलं नाही, प्रवासाला तुम्ही आतां कंटाळला, थकला आहांत, तुम्हास आतां विश्रांति घ्यावयाची आहे. जा घरी प्रथम, घ्या विश्रांति आणि मग बघा, की आतां पुनः साहसी, अचाट मोहिमेवर जावयाचं आहे कां तें. आतां मी तुम्हांस एवढंच

सांगेन. आणि तुम्हांस घरी कशासाठी जावयाचे आहे? आणि पांचव्याच का सहाव्या (पातळीवर) का नाही? पांचव्या नंतर मग तुम्ही तुम्हास हवें तिथे जाऊ शकता. त्याच्यावर आणखी बऱ्याच पातळ्या आहेतहि. पण तिथेच राहणं जास्त सुखकर, काही अति नसल्याने तटस्थ म्हणावे तसे स्थान असल्याप्रमाणे आहे. त्यापुढचं पुढचं, पुढचं जग अति उर्जायुक्त आहे. तुम्ही तिथे थोड्या काळासाठी जाऊ शकता पण तिथे विश्राम करावा असं वाटण्याजोगं नाही.

उदाहरण द्यायचं झालं तर असं घ्या. तुमचं एक छान घर आहे त्याच्या एका भागांत संडास आहेत ते तुमच्या घराच्या तसे बाहेर आहेत पण म्हणून काही तुम्ही तेथे जास्त काळ मुक्काम करणार नाही. ते आहेत तसे टेकडीच्या चढावर, उंचावर, आजूबाजूला बाकी छान आहे पण म्हणून काही ती फार काळ विश्राम करण्याची जागा नव्हे. किंवा दुसरं असं धरा, तुमच्या घरांत विजेच्या जनरेटरची खोली आहे. मोठा आवाज, उष्णता, भयंकर वाटण्याजोगं असतं. आता तुमच्या घराला हे उपयुक्त असतं खरं पण म्हणून तुम्ही तिथे विश्राम काही करू इच्छिणार नाही.

आपल्या कल्पनेबाहेर असलेले असेही देवाचे अंग आहे. आपली कल्पना असते की आपण जितकं वर जाऊ तितकं अधिकाधिक सुखकारक, स्नेहाळू (वातावरण) असेल. पण स्नेहाचे, प्रेमाचे सुध्दा खूप प्रकार आहेत. काहींत जबरदस्त दांडगाई असते, कांहींत उग्रत्व तर कांहींत सौम्यत्व, कांहींत अजिबात बाह्य लक्षण असं प्रेमाचं निदर्शक असं काही देखील दिसत नाही. तेव्हां हे

सगळं आपल्याला प्रेमाचा कसा प्रकार आपण अंगीकारू शकतो त्यावर हे सगळं अवलंबून आहे. देव आपल्याला प्रेमाच्या वेगवेगळ्या तऱ्हा देईल. असं आहे, वेगवेगळ्या पातळ्यांवर देवाच्या प्रेमकृपेच्या वेगवेगळ्या तऱ्हा आपल्या वाटयाला येतील. पण काही वेळा त्यांत फार उग्रत्व असू शकतं, आपल्याला असं वाटतं की आपला चोळा मोळा होऊन जाईल.

प्रश्न :- आपल्या सभोवतालच्या वातावरणाचा नाश, मोठा सर्वनाश म्हणावा असा होतांना मला दिसतो. जनावरांशी क्रूरतेचा व्यवहार दिसतो. मला हे जाणून घेण्याची उत्कंठा आहे कीं तुमचा ह्याबाबतीत दृष्टीकोन काय आहे, ज्या मंडळींना ह्या (अशा) जगापासून आध्यात्मिक मार्गाने स्वतःची मुक्ती साधावयाची आहे, त्याकरिता जे प्रयत्नशील आहेत, त्यांना त्या भोवतालच्या परिस्थितीत कसं जगावं, त्यांच्या भोवताली हा जो विध्वंस चालू आहे त्याला त्यांनी कसं तोंड द्यावं (ह्याबद्दल तुमचं काय सांगणं आहे?) आपण ह्याठिकाणी जे काही मागे ठेऊन जात आहोत (किंवा आपल्या पश्चात जे काही उरणार आहे) त्याला त्यावरचा उपाय म्हणून ह्या जगाला ओलांडून पलीकडच्या जगात जाणे पुरेसे आहे कां ह्या (व्यावहारिक) पातळीवरच्या जगांत लोकांचा त्रास कमी व्हावा म्हणून आमची काही कर्तव्य भावनेने करण्याची निकड आहे? त्यानी काही उपयोग होईल का?

उत्तर :- त्याचा होईल, होईल (उपयोग). निदान आमच्या पुरतं तरी सद्सद्विवेक बुद्धीला स्मरुन की ह्यासाठी आम्ही काही करत आहोत, आमच्या ह्या (व्यावहारिक) पातळीवरील

बंधूच्या हालअपेष्टा कमी व्हाव्यात यासाठी आम्ही आमच्यापरीने सर्वतोपरी प्रयत्न करत असतो. मी हे सर्व करतच असते. तुम्ही जे काही, ज्या काही संबंधात विचारलं आहे ना, त्याबद्दल मी करतच आहे, होते, करते आणि पुढेही करीनच.

मी तुम्हाला अगोदरच सांगितलंच आहे की आमचा द्रव्यनिधि वेगवेगळ्या प्रकारच्या संस्थांना आणि कधीकधी वेगवेगळ्या देशांतल्या (कार्यरत असलेल्या) संस्थांना दिला जातो. ज्यावेळी त्यांच्यावर नैसर्गिक घोर आपत्ति येतात ना तेव्हां, मला काही ह्याबाबत गर्वाने सांगणं आवडत नाही पण आता तुम्ही विचारलंच आहे (तर सांगते) की गेल्या वर्षी फिलिपीन्समध्ये माऊंट पिनेटुबोच्या संकटप्रसंगी (आम्ही मदत दिली होती). व्हिएतनाममध्ये पुरांत सापडलेल्यांसाठी, चीनमधल्या पूरग्रस्तांसाठी, आताही आम्ही व्हिएतनाममधल्या निर्वासितांना युनोच्यातर्फे मदत करण्याच्या प्रयत्नात आहोत. अर्थात युनोच्या इच्छेवर ते होणं अवलंबून आहे. पण आम्ही आमच्या प्रयत्नांत आहोत. आम्ही त्यांना द्रव्यबळाचा आधार देतो तसंच त्यांना एका ठिकाणाहून उठून दुसरीकडे वसती करण्याला जावयाचं असेल तर त्यासाठीहि मदत करू अर्थात जर हे युनाने करू दिलं त्यांचा आशीर्वाद असला तरच (हे शक्य होईल.)

तर तुम्ही जे करण्याबद्दल विनंती केलीत ते तर आम्ही करतच असतो पण शिवाय आजूबाजूचं वातावरण (आम्ही आहोत तिथल, तेव्हा) देखील शक्य तितकं स्वच्छ करतो. तेव्हा अशाप्रकारे नैतिक जबाबदारी म्हणून आणि लोकांच्या

यातना कमी व्हाव्यात म्हणून आम्ही हे करत असतो. शरीरानेहि आणि अध्यात्मिक दृष्ट्याहि. आता काही लोकांना माझ्याकडून आध्यात्मिक दृष्टीचं काही देणं घ्यायचं नसतं त्यांना केवळ आधिभौतिक मदतच घ्यावयाची असते. म्हणून आम्ही त्यांना आध्यात्मिक, आधिभौतिक अशा दोन्ही प्रकारची मदत करतो. हे असं आमचं चालू असतं. त्यासाठी तर मला पैसे मिळवावे लागतात. म्हणून तर मला लोकांच्या सहाय्यावर जगावयाचं नाहीये.

माझ्या सर्व भिक्षुंना आणि शिष्यांना उद्योग व्यवसाय करावा लागतो, जसा तुम्ही करता तसा. आणि तदनंतर, त्याखेरीज आम्ही आध्यात्मिक मदतही करतो. ह्या जगाचे कष्ट यातना कमी व्हाव्यात म्हणून हे असतं. आम्हास हे करावंच लागतं. तेव्हा ह्याचा अर्थ नाही ना होत की, आम्ही आपले दिवसभर समाधि लावून असतो, ऐषआरामात असतो. तो बुद्ध (ज्ञानी) पुरुष केवळ स्वार्थी आहे अस होईल. आम्हास तसा बुद्ध इथे नको आहे. (हंशा)

प्रश्न - तुम्ही एका पातळीबद्दल बोललात की जिथे असल्यावर (जागृतीच्या पातळीवर) त्या जागृतीच्या अनुभूतीमुळे काही शक्ति प्राप्त होत असतात. आता त्या शक्ति तुमच्यामध्ये प्राप्त (जागृती झाल्या असतील, पण तुम्हास त्या उपलब्ध झाल्या आहेत ह्याची तुम्हास माहिती नसेल पण अनुभूति मात्र असेल तर? तुम्हास वाटतही असेल की त्या तुमच्यापाशी आहेत म्हणून. आता त्या आहेत तेव्हा त्यांचा वापर करावयाचा की करावयाचा नाही? जर तुम्ही त्यांचा उपयोग केला नाहीत तर आजूबाजूला जे काही

(अति चेंगटपणे अति हळूवारपणे) चालू असतं ते पाहून तुम्हास (संयम) धरवतो का? (संयम सुटत नाही का?) जसं तुम्ही पाहता की (साध्य करण्याची क्रिया) अति सावकाश, निर्जीव, नीरसपणे सर्व चालू आहे, आपल्याला, तुम्हास माहीत असून की केवळ तुमच्या प्रार्थनेसरशी किंवा दुसरं काही करून चटदिशी आणि जास्त चांगल्या तऱ्हेने गुंता सुटेल? ह्याचा उलगडा कसा होईल आणि त्याचा गुंता सोडविण्याची क्रिया चांगल्या तऱ्हेने होऊन सर्व काही ठीक होईल हे कसं समजावे? आलं ना तुमच्या ध्यानात?

मास्टर :- आलं, आलं आहे माझ्या ध्यानात. तुम्ही असं म्हणत आहात की ज्यावेळी गोष्टी सरकारी खाक्याप्रमाणे, मुंगीच्या पावलानं जात असतात आणि हे सुद्धा केव्हा तर हे सर्व बदलण्याची शक्ति तुमच्यापाशी असूनदेखील, तर तुम्ही हे इतक्या सहनशीलतेने कसे पाडू शकता? असंच ना? का त्याऐवजी तुम्ही केवळ प्रार्थना करणं किंवा दुसरी काही जादू करून किंवा केवळ बोटाच्या स्पर्शाने त्याला ढकलून (ते झटदिशी आणि हवं तसं का करत नाही? असंच ना? नाही, माझ्याजवळ वाट पाहण्याची सहनशक्ति आहे कारण आपल्याला ह्या जगाची कार्य करण्याची जी गती आहे त्याच्याच गतीने जुळवून घेऊन कार्य करावयाचं असतं नाही तर जगांत गोंधळच गोंधळ होईल. (म्हणून हे असं सोशीकपणाचं वागणं)

समजा एखादं मूल (अजून) धावू शकत नाही. आता तुम्हास घाई आहे किंवा तुम्हास पळायचे आहे म्हणून तुम्ही त्या मुलाला अडखळायला, लटपटायला लावलंत अन्

ते पडलं (तर ते योग्य होईल का?) तेव्हा आपल्याला दम धरावा लागतो. आपल्या अंगात धावण्याची शक्ति असूनदेखील (हे असं) आपण मुलाबरोबर चालतो. हो आणि असं होतं (म्हणूनच) मी देखील काही वेळा निराश होते, धीर रहात नाही, पण स्वतःला धीर ठेवण्याची शिकवण द्यावी लागते. म्हणून तर मी निर्वासितांसाठी म्हणून एका मागोमाग एक अशा (वेगवेगळ्या देशांच्या) अध्यक्षांसमोर माझी मान लववत असते, त्यांना आर्थिक मदत देण्यासाठी (घेण्यासाठी नाही) असून. आमच्यापाशी असलेलं सर्व द्यायची आमची तयारी असते, अगदी सगळं, दशलक्षावधि डॉलर्स अगदी बिलियन्ससुद्धा आम्हाला सरकारी चाकोरीतून जावं लागते. जे राजाला (सीझर) द्यावयाचं असतं ते त्याला दिलं पाहिजे.

मी माझ मस्तक (रागाने) इकडे तिकडे करणार नाहीये किंवा माझ बोटहि रोखणार नाहीये किंवा त्यांना त्रास होईल (वरखाली होईल) असेही काही करणार नाहीये नाहीच, नाहीच. जर आपण मानसिक, व्यवहारापलीकडली शक्ति वापरली तर ह्या जगात उत्पात अनर्थ होतो. जे जग जसं चालू आहे तसेच त्याला चालू दिल पाहिजे. आध्यात्मिक उपायांच्या वापराने लोकांच्या जाणीवा वरच्या पातळीवर नेऊ शकतो, आध्यात्मिक शहाणपण, समजुतीने (हे घडवायचं असतं) त्यांना (हे) ज्ञान द्या, ज्यायोगे ते असं करावयाला तयार होतात आणि सहकार्य करतात. हाच सर्वोत्तम मार्ग आहे. गुढ जादूटोण्याची किंवा व्यावहारिक पातळीपलीकडची शक्ति वापरणं नाही. जीवनाच्या कुठल्याही क्षेत्रात मी अशी गुढ शक्ति वापरत

नाही. (=सिद्धि) पण जे अध्यात्म साधना करत असतात त्यांच्या अवतीभोवती (त्यांच्या अस्तित्वामुळेच) चमत्कार सहजपणे घडत असतात. ते अगदी नैसर्गिक असतं पण हेतुतः मुद्दाम घडवलेले नसतं, अट्टाहासाने (काही) नसतं. होय (तसं करणं) बरोबर नसतं. अर्भकाला नाही पळता येत. बरोबर आहे ना? समाधान झालं का तुमचं माझ्या उत्तराने?

जर माझ्या कुठल्याही उत्तरांनी तुमची समजूत पटत नसेल तर मला तसं सांगा म्हणजे मग मी आणखी समजावून सांगेन. पण मला अगदी पक्का विश्वास आहे की तुम्ही फार बुद्धिमान आहात, सर्व राष्ट्रांमध्ये बुद्धिमान आणि खास निवडून धाडलेले असे तुम्ही आहात. तेव्हा मी आणखी काही विस्तार करत बसत नाही.

आपल्याकडे युनो (संघटना) आहे हे चांगलं आहे. आता प्रसंगानुसार मला हे सांगितलंच पाहिजे. खरंच खरंच त्यायोगे आपण जगातले कितीतरी झगडे, युद्ध टाळू शकतो, संपुष्टात आणू शकतो, आपण जरी ते अगदी पूर्णपणे निपटू शकलो नसलो तरीहि! मी तुमची युनोची पुस्तकं वाचली. प्रत्येकाचाच युनोमध्ये समावेश आहे. मी युनोच्या काही कामाचा पडताळाही घेतला आहे. ज्याठिकाणी लोकांना ओलीस धरलेलं असतं, इतर कोणी त्यांना सोडवू शकत नाही त्यावेळेस युनोमुळे त्यांची सुटका ज्या कौशल्याने, गतीने करण्यात आली त्याची मला प्रशंसा केलीच पाहिजे. सगळ्या जगांतल्या कुठल्या सत्ताधाऱ्यांना जे जमलं नाही ते युनोच्या कमिशनरांनी केलं आहे. हो आणखी इतरहि पुष्कळ गोष्टी (युनोने) नैसर्गिक

आपत्तींच्या प्रसंगी, निर्वासितांच्या अडचणींबाबत केल्या आहेत.

मी ऐकलं की तुमच्या शिरावर एक कोटी वीस लाख निर्वासितांची जबाबदारी आहे. हो ना? हे खूपच काम आहे आणि युद्ध आणि इतरहि (अनंत). तेव्हा आपल्याला युनो उपलब्ध आहे हे चांगलं आहे. होय, फारच चांगलं आहे.

प्रश्न :- मास्टर चिंग हाई तुमचे आभारी आहोत. तुम्ही आम्हास ही बोधवचनं सांगितलीत त्याबद्दल.

आता माझा एक प्रश्न आहे. जगाची सतत वाढणारी लोकसंख्या आणि त्याच्या जोडीने येणारे जे प्रश्न आहेत - पर्यावरणाशी होणारा अयोग्य व्यवहार, अत्राकरिता सतत वाढत राहणारी मागणी. ह्या सतत वाढणाऱ्या लोकसंख्येबद्दल तुम्ही काही स्पष्ट कराल कां? हे जगाचं कर्म आहे का? का हे आणखी काही प्रकारचे कर्म भविष्यात उत्पन्न करुन ठेवणार आहे?

उत्तर :- ह्या जगात पुष्कळ माणसं असणं हे फार चांगलं हि आहे. का नाही बरे? जास्त गर्दी, जास्त आवाज, जास्त मौज नाही? (हंशा) खरं म्हणजे आपल्याकडे लोकसंख्या अति झाली आहे असं नाहीये. आपण (लोकसंख्या) सर्वत्र सारख्या प्रमाणांत न पसरल्याने (असं वाटतं) असं होतं. लोक जगाच्या काही भागातच गर्दी करून राहतात आणि दुसऱ्या जागी हलायला तयारच होत नाहीत एवढंच (खरे) आहे. आपल्याकडे असे अतिशय विस्तीर्ण असे पुष्कळ (निर्मनुष्य) प्रदेश आहेत की ज्यांचा काही वापर केलाच जात नाही. पुष्कळ (निर्मनुष्य) बेट

आहेत, पुष्कळ पठारे आहेत की जी वनामुळे अगदी हिरवीगार आहेत कोणी (माणूस) तिथे नसतं लोकं आपली न्युयॉर्कमध्ये गर्दी करून राहतात असं म्हणू या उदाहरण म्हणून (हशा) कारण इथे जास्त मौजमजा आहे. जर एखाद्या किंवा कुठल्याही सरकारने नोकऱ्या, उद्योगधंदे वेगवेगळ्या कौशल्यावर आधारित रोजगार वेगवेगळ्या जागी जर निर्माण केले तर लोक तिथे तिथे जातील, कामाला जातील. ते इथेच एकगट राहतात कारण इथेच नोकऱ्या, रोजगार मिळणं सोप असत अन् सुरक्षितताही (असते). जर सुरक्षितता, निर्वेधता, रोजगाराच्या संधि जर ह्या वेगवेगळ्या ठिकाणी उपलब्ध झाल्या तर लोक तिथे जातील. ते सुरक्षितता, उदरनिर्वाहाच्या संधींच्या मागे जाण हे अगदी नैसर्गिकच आहे.

तेव्हा आपण अति लोकसंख्येची धास्ती घ्यावी अस काही नाहीये. आपण जास्त चांगल्या व्यवस्थेच्या योगाने जगातल्या लोकाना रोजगाराच्या संधि घरं आणि सुरक्षितता ह्यांची सोय जास्त किफायतीने केली पाहिजे. मग सर्वत्र सारख्या (प्रमाणात) लोकवस्ती पसरेल. आपण कधीही लोकसंख्येच्या अति वाढीने (गांजणार नाही).

आणि तुमच्या अन्नाबद्दलच्या प्रश्नाचं. जग कसं टिकवावं ह्याकरिताची सर्व काही माहिती इथे (आपल्याला) अमेरिकेत उपलब्ध आहे तेव्हा तुम्हास ह्याची चांगली कल्पना असेल. शाकाहारी अन्न हा एक उत्तम उपाय आहे की ज्यायोगे जगातील संसाधनं टिकतील, त्यायोगे आपण पृथ्वीवरच्या सर्व लोकसंख्येला अन्न पुरवू शकू. कारण असं पहा की आपण प्राण्यांना पोसण्याकरिता किती शाकाहारी

अन्न, ऊर्जा, वीज, औषधं ह्यांचा अपव्यय करत असतो. त्याऐवजी ते (अन्न) सरळ दुसऱ्या मनुष्य समुदायाला उपलब्ध होईलना, (मागासलेल्या) तिसऱ्या जगातल्या कितीतरी देशांना होईल. ते देश त्यांचं प्रोटीनयुक्त असलेलं (पौष्टीक) शाकाहारी अन्न स्वस्तात विकतात. पण ही काही त्या तिसऱ्या जगातल्या देशांना लोकसमुदायाला मदत अशी नाही होत. त्याऐवजी आपण जर हे (शाकाहारी) अन्न सारखं विभागून दिलं आणि शाकाहारी अन्न ह्यामध्ये मोठी मदत करू शकेल, तर आपण आपल्या सर्व मानव समुदायालाच नाही, प्राण्यांनाच नाही पण सर्व जगालाच (सृष्टी) मदत केली अस होईल.

संशोधन वगैरे करणाऱ्या मासिकांपैकी एकाने असे सांगितले सुद्धा आहे की जर जगातील प्रत्येक जण शाकाहारी झाला तर जगात कोणीही कधीही उपाशी नसेल आणि आपल्याला तशी व्यवस्था केली पाहिजे. माझ्या ओळखीची एक व्यक्ति आहे. तो भाताच्या कोंडयापासून पौष्टीक अन्न आणि दूधही करू शकतो. आम्ही गेल्या वेळेस त्याबद्दल चर्चाहि केली आहे. तो म्हणाला त्याने तीन लाख डॉलर्स खर्च केले. त्यायोगे तो सिलोनमधल्या सहा लाख माणसांना खाऊ घालू शकतो. गरीब, कुपोषित माता आणि इतरांना अदभूतच आहे हे. जगाच्या वेगवेगळ्या भागात आपण ज्यारीतीने सगळ करतो त्यात बहुमूल्य असे निसर्गातील उत्पादन वाया घालवत असतो, आपल्याला पुरेस नसतं असं नाही. देवाने आपल्याला इथे उपास पडावेत म्हणून योजलेलं नसतं. खरं पाहता

आपणच आपल्यावर उपाशी राहण्याची पाळी आणतो. म्हणून आपल्याला काही पुनर्विचार, पुनर्व्यवस्था केली पाहिजे आणि त्यासाठी पुष्कळ देशांच्या सरकारांचा पाठिंबा पाहिजे. त्यांनी त्यांच्या पूर्ण प्रामाणिकपणाने, शुद्धतेने, लौकिकाला साजेल ह्या रीतीने आपल्याला पाठिंबा दिला पाहिजे. तसच स्वतःचा स्वार्थ साधण्याऐवजी लोकांची सेवा करण्याची त्यांची इच्छा असली पाहिजे. आपल्याला जर जगातल्या सर्व देशांच्या सरकारांचा सद्भाव मिळाला तर आपल्याला ह्यात काहीही अडचण नसेल. कुठलाच अडथळा नसेल. आपल्याला चांगलं नेतृत्व हवं, (त्यांचं) चांगलं व्यवस्थापन हवं (नेतृत्व) सत्तेचा वापर जाणणारं हवं आणि प्रामाणिक सरकारं हवीत हे सगळं त्वरेने मात्र तेव्हांच घडू शकेल ज्यावेळेस पुष्कळ लोक किंवा लोकांमधील बहुतेक किंवा सर्व लोक आध्यात्मिक होतील तेव्हा त्यांना त्यासाठीच्या लागणाऱ्या शिस्तीची माहिती असेल. त्यांना विधिनियमांची जाण असे. प्रामाणिक, शुद्ध कसं राहावयाचं (असतं) हे ते जाणत असतील. त्यांच्यापाशी असलेल्या बोधाचा वापर कसा करावयाचा हे हि ते जाणत असतील. मग ते करण्याच्या पुष्कळ गोष्टींचा, विचारही करू शकतील आणि आपल्या जीवनाची पुनर्रचना, पुनर्घटित करू शकतील.

प्रश्न : ते सगळं फार अवघड दिसत आहे. कारण माझ्या दृष्टीनुसार, माझ्या समजुतीनुसार हा पर्यावरणाचा विध्वंस आज होत आहे तो त्या वाढणाऱ्या लोकसंख्येला लागणाऱ्या जास्त राहण्याच्या जागेसाठी, घरांसाठी, आपण आजच्या विसाव्या शतकांत जसे राहतो, जसं राहणं आपल्याला

माहित आहे, जसं आपल्याला रहायचं आहे त्यासाठी आहे. जसं, ब्राझीलमधलं जंगल बघा. त्याच्या पर्यावरणाचा नाश, तिथल्या पावसाळी जंगलाचा, जंगलाचा उच्छेद पहा. तिथल्या भूमीवरची सर्व वृक्षराजी, झाडझाडोरा नष्ट झाल्याने, तिथे पूर येत आहेत. लोकसंख्येच्या (अति) वाढीमुळे उत्पन्न होणाऱ्या समस्यांशीच हे सगळं संबंधित आहे.

मास्टर : होय. ह्या जगात अर्थातच सर्व गोष्टी ह्या एकमेकांशी संबंधितच आहेत. त्याच्या सोडवणुकीचा मार्ग एकच आहे तो म्हणजे (हा प्रश्न) त्याच्या मुळापासूनच सोडवणं, त्याच्या फांद्यांपासून नाही. आणि त्याचं मूळ आहे आध्यात्मिकतेमुळे प्राप्त होणारी (शरीर, मन ह्यांची) स्थिरता. समजलं? (टाळया)

तेव्हा आपल्याला करावयाचं आहे ते असं की आध्यात्मिक संदेशाचा प्रसार करावयाचा, जे आपल्याला माहित आहे (त्याबद्दल) आणि आपली आध्यात्मिक शिस्त पाळावयाची. लोकांच्यापाशी जे नाही ते हे. स्वतःच्या शरीराला मशीनला जोडून कांही प्रकाश पाहणं आणि कांही गुणगुणल्यासारखं संगीत ऐकणं आणि समाधि (लावली म्हणणं) हे ठीक आहे. पण तुम्ही जर नैतिक शिस्त पाळत नसाल तर मग तुम्ही (प्राप्त होणारी) शक्ति कांही वेळा वाईट गोष्टींसाठी वापरता, संयम सुटतो.

म्हणून आमच्या ह्या मंडळात आम्ही लोकांना विधिनियम पाळावयाचे शिकवतो ते स्वतः पाळून. विधिनियमांना (फार) महत्त्व आहे. आपल्याला जाणीव असली पाहिजे

की आपण कुठे जातो आणि कशी आपली शक्ति संचालित करतो. प्रेम, करुणा, नैतिक मूल्यांची हार्दिक अनुभूति ह्यांविना असलेली शक्ति (निरूपयोगी आहे) काय कामाची? मग ती जादूटोणा करणारी झाली-दुरुपयोग झाला असं आहे. जादूटोण्याचा उगम आहे तो इथे.

प्रकाशाची प्राप्ति होणं हे त्यामानाने सोपं, त्याची सातत्याने जपणूक ही अवघड. आमच्या पंथात, जर तुम्ही खरोखरीने नियम पालन करीत नसाल, नैतिकदृष्ट्या समर्थ नसाल तर मास्टर तुमची कांही शक्ति काढून घेतो म्हणजे तुम्ही त्याचा दुरुपयोग करू शकत नाही आणि समाजाला नुकसान पोहोचवू शकत नाही. हा त्यातला (गर्भित, मौलिक) फरक आहे. मास्टरपाशी लगाम असतो. मास्टर शक्ति, मास्टर (म्हणावी अशी) शक्ति. ठीक आहे ना.

बरं, तुमच्या ह्या बुद्धिनिदर्शक, कुशाग्र बुद्धिनिदर्शक प्रश्नांनी मी फार संतुष्ट झाले आहे.

तुम्ही म्हटल्याप्रमाणे लोक ज्या ह्या (वेडयावाकडया) गोष्टी करतात ना त्यांचं कारण भूमीशी अस विध्वंसकारी रीतीने वर्तू नये हे समजण्याइतकी त्यांची पोच नसते किंवा काहीहि बोध (त्यांच्या वाटयाला आला) नसल्याने करत असतात. तेव्हा ह्याचं मूळ बोध (होणं) हे आहे, आध्यात्मिक आचरण आहे हेच खरं. तेव्हा बोधप्राप्तीला उपलब्ध व्हा.

तुम्ही ध्यान देऊन ऐकल्याबद्दल आभार. माझ्या शुभेच्छा.

दीक्षा देणं हे खरं पाहता (केवळ) दीक्षा देणंच असते असे

नाही.. तुम्ही फक्त इथे येता आणि (त्यामुळे) तुम्हास मदत करणं मला सुकर होते (ज्यायोगे) तुम्ही स्वतःला (उन्नत होण्यासाठी) उपाय करू शकता. मी इथे आले आहे ती तुम्हास शिष्य करण्यासाठी नाही ... (तर) मी इथे आली आहे ती तुम्हास मास्टर (गुरु) होता यावं ह्याचा उपाय करण्यासाठी.

- सर्वोच्च मास्टर चिंग हाय

प्रत्येकाला माहीतच असतं ध्यान कसं करायचे ते, पण तुम्ही ध्यान चुकीच्या गोष्टीचं करता. कांही लोक सुंदर मुलींचं ध्यान करतात, कुणी पैशाचं करतात, कुणी धंदाउद्योगाचं करतात. दरवेळीं (ध्यान करताना) तुम्ही पूर्ण लक्ष द्या, पूर्ण मनापासून, अगदी एकाच गोष्टीकडे (ती म्हणजे) ध्यानावर. मी (केवळ) लक्ष देते (ध्यान धरते) ते केवळ आतल्या शक्तीवर, दया-कृपा याकडे. प्रेम, कृपामय असलेल्या देवाच्या गुणांकडे.

- सर्वोच्च मास्टर चिंग हाय

दीक्षा (देणं-घेणं) म्हणजे एकानवीन जीवनाची सुरुवात असते - एका नव्या प्रणालीनुसार. त्याचा अर्थ असा असतो की मास्टरने तुमचा स्वीकार केला आहे - संत परिवारातील एक जीव होण्यासाठी. मग तुम्ही (पहिल्यासारखे) सर्वसामान्य जीव रहात नसता तर तुमची पातळी उंचावलेली असते. जुन्या काळी ते ह्याला 'बॅप्टिझम' किंवा 'मास्टरच्या आश्रयाला जाणं, आसरा घेणं असं म्हणत.

- सर्वोच्च मास्टर चिंग हाय

दीक्षा विधि क्वान यिन पध्दती

मास्टर चिंग हाई ज्या व्यक्तींना (अंतिम) सत्य (काय हे) अनुभवाने जाणण्याची मनापासून अति तीव्र आस लागलेली आहे त्यांना दीक्षा देतात. ती पद्धती आहे Quan Yin Method असं जिला म्हटलं जात ती. ही Quan Yin अशी चिनी अक्षरं आहेतना त्यांचा अर्थ होतो अंतरातील नादाचं (नादकंपनांचं म्हणा हवं तर) अनुसंधान, ध्यान, निदिध्यासन. ह्या पद्धतीत अंतर्नाद आणि अंतर्प्रकाश ह्या दोहोंचाही समावेश होतो. ह्या अंतरंगामध्ये येणाऱ्या अनुभवाची वर्णनं अगदी पुरातन काळापासून सर्व धर्मांच्या आध्यात्मिक (स्वरूपाच्या) साहित्यांत पुनः पुनः आली आहेत. उदा. ख्रिस्ती बायबल असं सांगते की, “सुरुवातीला होता (फक्त) शब्द आणि तो शब्द (देवाजवळचा) देवापाशी होता आणि (तो) शब्द (रूप) देव होता. (जॉन १:१) हा शब्द म्हणजे अंतर्नाद. त्याला वेगवेगळ्या शब्दांनी संबोधण्यात आलं आहे. Logos (चिन्ह), शब्द, ताओ नादाचा झरा Sound Stream नाम किंवा दिव्य संगीत Celestial music मास्टर चिंग हाय म्हणतात की तो सर्व जीवांच्या आत स्फुरत असतो. (Vibrate) आणि तोच सर्व विश्वाला धारण करून आहे. हे अंतर्स्वरमाधुर्य सर्व जखमा बऱ्या करू शकत, सर्व इच्छा पूर्ण करू शकतं, सर्व ऐहिक तृष्णांचं शमन करू शकतं. ते सर्वशक्तिमान आहेच पण शिवाय प्रेममयहि आहे. आपण ह्या शब्दापासून बनलो आहोत, त्याच्याशी (असणारा, होणा) संपर्क शांती आणि अंतःकरणाचं (नितांत) समाधान आणत असतो. हा नाद ऐकल्याने आपलं सर्वच अंतरबाह्य पालटून जात, आपला जीवनाकडे पाहण्याचा दृष्टिकोन अगदी बदलून जातो. उच्च (भूमिकेवर) जातो.

अंतर प्रकाश, देवाचा प्रकाश ह्यालाच उद्देशून Englighten-ment असा शब्द वापरला आहे. त्याची तीव्रता ही सूक्ष्म प्रकाशापासून ते दशलक्षावधि सूर्याच्या तेजाइतकी असू शकते. ह्या अंतर्ज्योती, नादापासून आपण देवाला जाणू शकतो. (आपली देवाबद्दलची जाणीव सुरु होते)

Quan Yin पद्धतीची दीक्षा घेणं म्हणजे कांही एखादं गुढ धर्मकृत्य करणं किंवा एका नव्या धर्मात प्रवेश करणं ह्यासाठीचा समारंभ असा नाहीये. दीक्षाविधीत अंतरनाद आणि अंतरप्रकाश ह्यांवर ध्यान कसं करावयाचं ह्याबद्दलच्या विशिष्ट मार्गदर्शक सूचना दिली जाते आणि तेव्हा मास्टर चिंग हाई आध्यात्मिक वृत्तिरूपांतरण घडेल अशी तजवीज करवतात. ही ईश्वरी अस्तित्वाची स्वादरूप खूण निःशब्दपणे दिली जाते. हे द्वार (अशा तऱ्हेने) तुम्हाकरीता उघडून देण्यासाठी मास्टर चिंग हाय ह्या शरीररूपानेच हजर असणं आवश्यक नाही. ही अशा प्रकारचे वृत्तिरूपांतरणाची तजवीज. (मास्टर चिंग हाय यांनी करणं) करणं हे ह्या पद्धतीतलं अत्यावश्यक अंग आहे. मास्टरच्या कृपेशिवायच्या (कोरड्या, यांत्रिक) क्रियाकलापांनी फारसा फायदा होणार नाही.

तुम्हाला अंतर्नाद ऐकू येणं, अंतरांतला प्रकाश दिसणं ह्या गोष्टी दीक्षा दिल्यानंतर ताबडतोब होऊ शकतात. त्यामुळे कधी कधी त्या प्रसंगाला 'अचानक' किंवा 'तत्काळ चेतनाजागृति' असं म्हटलं जातं.

मास्टर चिंग हाय सर्व पार्श्वभूमीच्या आणि धर्माच्या लोकांना (धर्मावरून, वंश, व्यवसाय वगैरे गोष्टींवरून न नाकारता) दीक्षा देण्यासाठी स्वीकारतात. तुमचा सध्याचा धर्म किंवा श्रद्धारिवाज बदलण्याची त्यासाठी आवश्यकता नाही. तुम्हास कुठल्याहि संघटनेत सामील होण्यास सांगितले जाणार नाही किंवा तुमच्या

सध्यांच्या जीवनापद्धतीला ज्यायोगे धक्का लागेल असे काही करावयाला तुम्हास सांगितले जाणार नाही.

मात्र तुम्हास शाकाहारी होण्यास सांगितलं जाईल. दीक्षा मिळण्यासाठी आवश्यक अशी अगोदर अपेक्षा आहे ती ही की तुमच्या उरलेल्या सर्व आयुष्यात तुम्ही शाकाहाराचे व्रत पाळाल.

दीक्षा दिली जाते त्याबद्दल कुठलेही मूल्य आकारले जात नाही, (दक्षिणेची अपेक्षा नसते)

दीक्षा घेतल्यानंतर तुम्ही रोज Quan Yin पद्धतीने ध्यान करावं आणि पाच विधि नियम पाळाल अशी अपेक्षा आहे. विनियम (हे अशासाठी) मार्गदर्शक आहेत (की जे पाळल्याने) तुम्ही स्वतःलाहि हानि पोहोचविणार नाही किंवा दुसऱ्याहि कुठल्याही जीवाला कुठलीहि क्षति पोहोचविणार नाही. ह्यांचा अभ्यास ह्यांचं आचरण तुमचे पहिले चेतनाजागृतीचे अनुभव आणखी आणखी सखोल, दृढ करतील आणि त्यामुळे तुम्हास सरतेशेवटी जागरणाच्या सर्वोच्च पातळीवर पोहोचण्यास मदत होईल, देवत्व प्राप्त होऊ शकेल. जर रोज हे आचरलं नाही तर बहुधा तुमच्या चेतनाजागृतीचे विस्मरण होऊन तुम्ही पुनः नेहमीच्या व्यावहारिक पातळीवर येऊन उतराल.

मास्टर चिंग हायचं उद्दिष्ट आपल्याला स्वावलंबी होण्याला शिकवण्याचे आहे. त्या शिकवत असलेली पद्धत आचरणात आणण्याला कुणालाहि स्वतःच्या स्वतःच शक्य होईल कुठल्याहि कुबडया किंवा इतर कसलीहि साधनं मदत ह्यांच्याशिवाय हे होऊ शकेल. त्या अनुयायी मिळविणं, आपल्या कच्छपीं लागणारी भक्त मंडळी मिळविणं, शिष्य मिळविणं किंवा (तशा प्रकारची) संघटना उभारणं की ज्यामध्ये वर्गणी देणारे सभासद असतील, असलं कांही करण्याच्या मागे नाहीत. त्या पैसाहि स्वीकारणार नाहीत,

तुमच्याकडून दंडवत किंवा भेटी (नजराणे) त्यांना नको आहे तेव्हा असलं काही तुम्ही त्यांना अर्पिण्याची गरज नाही.

तुम्ही आयुष्यांत मनापासून (सद्वर्तनपूर्वक) वागणं आणि ध्यान करणं (नियमांना पाळून) आणि संतपदाकडे वाटचाल करणे हेच त्यांना तुमच्याकडून अपेक्षित आहे (त्यासाठी हार्दिक स्वीकार आहे).

पंचशील नियम

१. सजीवांची हत्या करू नका.*
२. असत्यभाषण करू नका
३. जे तुमचं नाही ते घेण्यापासून दूर रहा.
४. स्त्री-पुरुष संबंधी गैरवर्तन करू नका.
५. नशा आणणाऱ्या गोष्टींपासून दूर रहा.**

* ह्या विधिनियमाप्रमाणे शुद्ध शाकाहारी (दूध, दुग्धोपजन्य पदार्थांसह किंवा त्याविनाही) आहाराला चिकटून राहणं अपेक्षित आहे. मांस, मासे, कोंबडी, अंडी (कुठलीहि, फर्टिलाज्ड असोत नसोत).

** ह्यामध्ये सर्व अपायकारक पदार्थांचा समावेश होतो. दारु, ड्रग्स, तंबाखू, जुगार सर्व, अश्लीलतेसंबंधित गोष्टी ज्यामध्ये अति क्षोभजनक असं काही आहे असे सिनेमा साहित्य. जी व्यक्ति पूर्णपणे दैवी (संपदायुक्त) असते ती पूर्णतया मनुष्य आहे (असं म्हणावे). जी व्यक्ति पूर्णतया मनुष्य असते ती पूर्णपणे दैवी

(संपदायुक्त) असते. सध्या आपण फक्त अर्ध मानवी अवस्थेत आहोत. आपण (कुठलीहि) गोष्ट करताना बाचकत बाचकत करतो, अहंकारयुक्त होऊन करतो. (कारण) आपला विश्वास नसतो (श्रद्धा नसते) की (करविणारा) देव ह्या सर्व गोष्टींची व्यवस्था करत असतो की ज्या आपल्याला सुखाचा भोग, अनुभव देतील. आपण पाप आणि सद्वृत्ति ह्या गोष्टी भिन्न समजतो, करतो. प्रत्येक गोष्ट किडे आपण अति बाऊ करून पाहतो आणि मग त्यानुसार स्वतः स्वतःला आणि इतरांना पारखत राहतो. देवाने काय करावं (किंवा तो काय करत असतो) ह्याबद्दल आपल्या स्वतःच्या कर्तृत्वशक्तीला ज्या मर्यादा असतात त्यांच्यामुळे आपण तशा कल्पना करून दुःखभोग करत असतो. आलं का ध्यानात? प्रत्यक्षात, देव आपल्या (हृदयातच) आतच आहे (कुठे दूर नाही) आणि (तो काय करणार आहे अशा कल्पनेने) पण आपणच त्याच्याभोवती कडं घालतो. आपल्याला स्वतःला सुखभोग करावा (लीलेने) खेळावं असं वाटतं पण हे कसं (साधावं) ते माहीत नसतं. आपण फक्त इतरांना म्हणतो 'अरे! तुम्ही तसं करता कामा नये आणि आपल्याशी (मात्र) म्हणतो 'मी हे करावयाचं नाही (ही काय बंधनच बंधनं) आणि शाकाहारी तरी काय म्हणून रहावयाचं? अहो, मला मात्र भान आहे. मी शाकाहारी आहे कारण माझ्या अंतरात बसलेल्या देवाला ते तस हवं आहे.

ज्यावेळेस क्षणभराकरिता कां होईना आपली विचारवाणी, आचारशुद्ध असतात त्यावेळेस (त्या क्षणाला) सर्व देवता, देव आपले प्रतिपाळक देवदूत हे सर्व आपल्याला पाठिंबा देते त्याक्षणी सगळं विश्व आपलंच असतं, आपल्यामागे असतं, आपण (जणू) सिंहासनस्थ राजेच असतो म्हणाना (आपलाच अंमल असतो म्हणाना).

- सर्वोळळा मास्.र ळिंग हाळा

लोकानी शाकाहारीच का असले पाहिजे?

Quan Yin पद्धतीची दीक्षा (मिळण्या)साठी आयुष्यभरासाठी शाकाहाराच (दुग्धजन्य पदार्थांसह किंवा त्याविना) व्रत घेणं ही पूर्व अट आहे. वनस्पतींपासून किंवा दुधापासून केलेले पदार्थच यामध्ये अन्न म्हणून स्वीकारार्ह आहेत. पण इतर सर्व प्राणिज पदार्थ (अंड्यांसकट) हे खाता उपयोगाचे नाहीत. हे (असं का असावं किंवा करावं) असं ठरविण्याला कारण पहिला जो विधिनियम आहे ना तो आहे. तो असं सांगतो की सजीवाची हत्या करू नका. Thou shall not kill. इतरही कारणे ह्यासाठी (शाकाहारासाठी) आहेत पण हे वरचे त्यात प्रमुख आहे.

इतर प्राण्यांना न मारणं किंवा इजा न करणं ह्यामध्ये त्यांचे हित आहे हे तर उघडच आहे. तितकीशी उघड स्पष्टता नसलेलं सत्य असं आहे की दुसऱ्यांना इजा न करणं हे आपल्याहि तितकंच हिताच आहे. का? कारण कर्माचा जो नियम आहे ना की (तुम्ही) जसं पेराल तसं उगवेल. जेव्हा तुम्ही हत्या करता किंवा तुमच्यासाठी दुसऱ्याकडून हत्या करविता, का तर तुमच्या मांसभक्षणाच्या इच्छापूर्तीसाठी, त्यावेळेस तुमच्या कर्मांमध्ये ऋण निर्माण होत असतं (कर्मखात्यांत) आणि हे ऋण शेवटी फेडून चुकतं करावंच लागतं.

तेव्हा खऱ्या अर्थी पाहता, शाकाहारी अन्नाचं व्रत पाळणं हे केल्याने आपणच आपल्याला मोठी (देणगी) भेट दिल्यासारखं आहे. आपल्याला चांगलं वाटतं, आपल्या (दुष्कर्माच्या) हिशोबात आपलं ऋण खातं हलकं-रिकामं राहतं. त्यामुळे आपल्याला अंतरंगातल्या तरल, स्वर्गीय पातळीवरच्या अनुभवांसाठी दार

उघडं होतं. त्यासाठी ही अगदी क्षुद्र किंमत मोजणं हे खूपच जास्त श्रेयस्कर आहे. मांसभक्षणाच्या विरोधात आध्यात्मिक प्रमाणांनी कांहीचं समाधान होईल. पण त्याहूनही कांही दुसरी जबरदस्त कारणं आहेत. शाकाहारी का व्हावं ह्यासाठी. त्या सगळ्यांची मुळं एका सूत्रांत बांधलेली आहेत. त्यांचा संबंध माणसांचे व्यक्तिगत आरोग्य, पोषण, पर्यावरण, वातावरण, नीतिशास्त्र, प्राण्यांना होणाऱ्या यातना, जगांतील भुकेल्या माणसांच्या (उपाशी रहावे लागणाऱ्या लोकांशी) आहे.

आरोग्य आणि पोषण

मनुष्याच्या उत्क्रांतीसंबंधीच्या अभ्यासावरून असं दिसून आलं आहे की आपले पूर्वज नैसर्गिकरीत्याच शाकाहारी होते. मनुष्याची शरीररचना ही मांस खाण्याला सोयीची नाही. कोलंबिया युनिव्हर्सिटीच्या डॉ. जी.एस. हंटिजेन ह्यांनी तौलनिक शरीररचनेसंबंधात जो निबंध लिहिला आहे त्यांत हे दाखविले आहे. मांसभक्षकांचं छोटं आतडं आणि मोठं आतडं ही दोनही लहान (कमी लांबीची) असल्याकडे ते बोट दाखवितात. मांसाहारींचं मोठं आतडं हे त्यांचं खास वैशिष्ट्य असल्याप्रमाणे अगदी सरळ आणि गुळगुळीत असतं. त्याविरुद्ध शाकाहारी प्राण्यामध्ये छोटं आतडं आणि मोठं आतडं ही दोन्ही लांब असतात. तंतुमय पदार्थ कमी असणं आणि प्रथिनयुक्त असलेलं मांस (जास्त असणं ह्यामुळे मांसाहारी प्राण्यांच्या आतड्यांत पोषक द्रव्ये शोषली जाण्यास फार वेळेची गरज नसते. त्यामुळे मांसाहारी प्राण्यांची आतडी ही शाकाहारी प्राण्यांच्या आतड्यापेक्षा कमी लांब असतात.

इतर नैसर्गिकरीत्या शाकाहारी असलेल्या प्राण्यांप्रमाणेच

मानवामध्येसुद्धा लहान व मोठं ही दोन्ही आतडी लांब असतात. दोन्ही आतड्यांची मिळून लांबी अष्टावीस फूट इतकी आपल्याबाबतीत असते.

छोट्या आतडयाला कितीतरी घडया पाडलेल्या असतात. दुमडलेलं असतं, त्याच्या पृष्ठभागालाही पुष्कळ वळ्या पाडलेल्या असतात तो (सरळ) गुळगुळीत नसतो. त्यांची लांबी आपल्याला मांसभक्षक प्राण्यांमध्ये आढळते त्यापेक्षां पुष्कळ जास्त असल्यामुळे खाल्लेलं अन्न त्यामध्ये पुष्कळ जास्त काळ पडून राहतं (मांसभक्षकाच्या तुलनेने) त्यामुळे मांस सडतं आणि त्यातून विष निर्मित होतं. ही विषे आतडयांच्या कॅन्सरला कारणीभूत असावीत असं समजलं जातं. यकृतावरहि त्यामुळे (कामाचं) ओझं वाढत असतं कारण ह्या विषाना निर्विषीकरण करून त्यांना बाहेर काढून टाकणं हे यकृताचं कार्य असतं. ह्यामुळे यकृतरोग Cirrhosis of Liver आणि यकृताचा वॅन्सरही होऊ शकतो.

मांसामध्ये पुष्कळ युरोकायनेज प्रोटीन आणि युरीआ असतात. (त्याच्या चयापचयामध्ये) ज्यामुळे मूत्रपिंडाच्यावर कामाचा बोजा वाढतो आणि त्याने मूत्रपिंडाचे कार्य करण्याची शक्ति नष्ट होऊ शकते. एक पौंड स्टीकमध्ये युरोकायनेज प्रोटीनचे प्रमाण चौदा ग्रॅम असतं. जर द्रवरूप युरोकायनेज प्रोटीनमध्ये जिवंत पेशी सोडल्या तर त्यांचं चयापचयाचं कार्य नष्ट होऊ लागतं. आणखी मांसामध्ये सेल्यूलोज किंवा तंतूचं प्रमाण फारच कमी असतं आणि तंतूंच्या अभावामुळे बद्धकोष्ठ होणं हे अगदी सहज घडणारं आहे. बद्धकोष्ठाने आतडयाचा कॅन्सर किंवा मूळव्याध होऊ शकते हे देखील सर्व विदित आहेच.

मांसांत असलेले कोलेस्टेरॉल आणि सॅच्युरेटेड फॅट यामुळे हृदय आणि रक्तवाहिन्यांमध्ये बिघाड होतात. हृद्रोग आणि

रक्तवाहिन्यांचे रोग हे अमेरिकेतील होणाऱ्या मृत्यूचे एक नंबरचे अति महत्त्वाचे कारण आणि आता तीच गत फोर्मोसामध्ये झाली आहे.

मृत्यूचं दुसऱ्या क्रमांकाचं कारण आहे कॅन्सर. प्रयोगामध्ये असं दिसलं आहे की, मांसाचं भाजणं किंवा जळणं ह्यांनी एक केमिकल विष तयार होते. (Methylcholanthrene) की जे कॅन्सर उत्पन्न करण्याला जबरदस्त कारण असू शकतं. उंदरांना हे केमिकल दिल्यावर त्यांना कॅन्सर होतो, हाडाचा, रक्ताचा, जठराचा कॅन्सर वगैरे.

संशोधनात असंही दिसून आलंय की ज्या (स्त्री) उंदराला स्तनाचा कर्करोग झाला आहे तिच्या दुधावर वाढणाऱ्या पिलालाहि वॅन्सर होतो. जेव्हा मानवी पेशी (कॅन्सरच्या) जनावरांमध्ये इंजेक्शनद्वारे शरीरात घातल्या तेव्हा त्या जनावरांनाहि कॅन्सर झाला. लोक जे मांस रोज खात असतात ते जर अशा प्रकारच्या जनावरांपासूनचं असेल तर ते मनुष्य शरीरात गेल्यावर माणसांना तसेच रोग होण्याची पुष्कळ शक्यता आहे.

बहुतेक लोक असं धरून चालतात की मांस स्वच्छ आणि निर्दोष आहे. कारण खाटीकखान्यावर निरीक्षक जाऊन निरीक्षण करत असतात. रोज मारल्या जात असलेल्या कोंबड्या, डुकरं, गुरं ह्यांची संख्या इतकी मोठी आहे की त्यापैकी प्रत्येकाचं रोज परीक्षण होऊ शकणं अवघड आहे. एकेक जनावर प्रत्येक करून बघणं तर सोडाच पण एखाद्या मांसाच्या तुकडयामध्ये कॅन्सरच्या पेशी आहेत का हे पाहणंसुद्धा अशक्यच आहे. सध्या खाटीक मंडळी डोकं तोडून टाकतात. जर काही त्यात आढळलं तर, पायाला रोग आढळला तर पाय तोडून टाकतात. फक्त वाईट (दिसणारे) भाग काढून टाकले जातात आणि उरलेले सगळे विकले जाते.

प्रसिद्ध शाकाहारी डॉ. जे.एच. केलॉगनी म्हटलं आहे,

‘ज्यावेळी आपण शाकाहारी अन्न जेवतो त्यावेळेस ते अन्न (धान्य वगैरे) कुठल्या रोगाने मेलं होतं ह्याचा विचार आपल्याला करावा लागत नाही. त्यामुळे जेवण सुखाने जाते’.

ह्यासंबंधात काळजी वाटावी अशी आणखी एक गोष्ट आहे. अँटिबायोटिक्स तशीच इतर औषध - ज्यामध्ये स्टिरॉइड्स आणि ग्रोथ हॉर्मोनचा समावेश आहे - ही एक तर पशुखाद्यांत मिसळलेली असतात किंवा सरळ त्यांच्या शरीरात इंजेक्शनद्वारा टोचलेली असतात. जे लोक त्या प्राण्यांना खातात त्यांच्या शरीरात ही (भयानक) औषधेही जातात असं आढळतं. अशा प्रकारे मांसामधून मानवी शरीरात जाणारी अँटिबायोटिक्स मानवाला (खऱ्या गरजेच्या वेळी) देण्यात येणाऱ्या अँटिबायोटिक्सचे प्रभावीपण कमी करतात. (त्यांचा वेळेला उपयोग होऊ शकत नाही)

असे काही लोक आहेत की ज्यांना शाकाहारी अन्न हे पुरेसं पोषक नाही असं वाटतं. एक अमेरिकन सर्जन आहेत श्री. मिलर. ते फॉर्मोसामध्ये गेली चाळीस वर्षं प्रॅक्टिस करताहेत. त्यांनी एक तिथे हॉस्पिटल काढलं. त्या हॉस्पिटलात असेल्या रोग्यांना तसच हॉस्पिटलमध्ये काम करणाऱ्या सर्वांना केवळ शाकाहारीच जेवण सर्वकाळ दिलं जातं. ते म्हणतात, ‘उंदीर हा एक असा प्राणी आहे की जो शाकाहारावरहि जगू शकतो आणि मांसाहारावरही जगू शकतो. जर दोन उंदरांना वेगळा वेगळा आहार दिला, एकाला शाकाहार तर दुसऱ्याला मांसाहार. तर आपल्याला असं पहावयास मिळतं की दोघांचीही वाढ आणि शारीरिक सर्वांगीण पोषण सारखंच असतं. पण फरक असा दिसतो की, शाकाहारी उंदीर जास्त काळ जगतो, त्याची रोग प्रतिकार शक्तिसुद्धा जास्त असते. जेव्हा ते दोघेही आजारी होतात त्यावेळेस शाकाहारी उंदीर लवकर बरा होतो. डॉक्टर

पुढे म्हणतात की आधुनिक विज्ञानाने आपल्याला जे औषधशास्त्र दिलं आहे ते आता खूप सुधारलं आहे खरं पण ते फक्त रोगाचीच चिकित्सा करतं. मात्र अन्नामुळे आपलं आरोग्य टिकून राहतं. त्यांनी असंही दाखवून दिलं की मांसापेक्षा वनस्पतीकडून प्राप्त होणारं अन्न हे शरीराला पोषक म्हणून थेट जास्त उपयोगी ठरते. माणसं प्राण्यांना खातात पण त्या प्राण्यांचं पोषण हे वनस्पतीसृष्टीतून होतं. बहुतेक प्राण्यांचं आयुष्य कमी असतं आणि मानवाला होणारे बहुतेक सर्व रोग त्या प्राण्यांनाही होत असतात. (त्यामुळे) अशीही पुष्कळ शक्यता आहे की मानवांना होणारे पुष्कळसे रोग हे त्या त्या रोगांनी पीडलेल्या प्राणी शरीरांचं मांस खाल्याने होत असतील. तेव्हा लोक त्यांना पोषक अन्न थेट वनस्पतींपासूनच कां मिळवत नाहीत? डॉ. मिलरांनी सांगितलं आहे की आपल्याला चांगलं आरोग्य टिकविण्यासाठी पोषक द्रव्य म्हणून कडधान्यं, द्विदल धान्य आणि भाज्या पुरेशा आहेत.

पुष्कळ लोकांची अशी समजूत असते की प्राणिज प्रोटीन हे वनस्पतिज प्रथिनांपेक्षा वरच्या (श्रेष्ठ) दर्जाचे असते कारण प्राणिज प्रथिन हे पूर्ण प्रथिन आहे आणि वनस्पतिज अपूर्ण. सत्य असं आहे, काही वनस्पतिज प्रथिनं पूर्ण आहेत तसंच वेगवेगळ्या अपूर्ण प्रथिनं असलेल्या वनस्पतिज अन्नाच्या मिश्रणाने पूर्ण प्रथिन तयार (प्राप्त) होऊ शकतं.

मार्च १९८८ मध्ये अमेरिकन डायबेटिक असोसिएशनने अस जाहीर केलं की 'अ.डा.अ. चं असं अधिकृत सांगणं आहे की शाकाहारी अन्न हे आरोग्यप्रद आणि पुरेसं पोषक होऊ शकतं अर्थात योग्य नियोजन केले असतां.'

मांसभक्षक शाकाहारीपेक्षा जास्त बलवान असतात अशी एक चुकीची समजूत आहे. पण येल युनिव्हर्सिटीच्या प्राध्यापक

आयर्विन फिशर यांनी एक प्रयोग केला. ३२ जण शाकाहारी होते आणि १५ जण मांसाहारी होते. त्यांत असं आढळलं की, शाकाहारी लोकांमध्ये सहनशक्ति मांसाहारी पेक्षा जास्त असते. त्यांनी हात लांब करून सर्वांना उभे रहावयास सांगितल तर ह्या परीक्षेचा निकाल अगदी स्वच्छ, संशयातीत होता. १५ मांसाहारी व्यक्तींपैकी फक्त दोन व्यक्तींना आपले हात १५ ते ३० मिनिटे लांब धरता आले. जे ३२ जण शाकाहारी होते त्यातल्या २२ जणांनी त्यांचे हात १५ ते ३० मिनिट लांब धरले. १५ जणांनी ३० मिनिटांपेक्षा जास्त काळ, ९ जणांनी तर एक तासापेक्षा जास्त काळ धरले ४ जणांनी दोन तासांहून जास्त वेळ, तर एकाने ३ तासांहून जास्त काळ हे केले.

ज्यांत शर्यती लांब टप्प्याच्या असतात अशात भाग घेणारे पुष्कळ अॅथलेट शर्यती अगोदरचा काळ शाकाहारच घेतात. डॉ. बार्बरा मोर ह्या एक शाकाहारी चिकित्सा पद्धतीतल्या तज्ज्ञ आहेत. त्यांनी एक एकशे दहा मैलांची शर्यत साडेसत्तावीस तासांत पूर्ण केली. एका छप्पन्न वर्षाच्या बार्डनं तर तरूणांनी केलेले सर्व रेकॉर्ड मोडले. 'मला एक उदाहरण घालून द्यावयाचे होतं हे दाखविणारं की जे लोक केवळ शाकाहारी अन्न घेतात त्यांना बलवान शरीर, प्रसन्न मन आणि शुद्ध शरीराचं सुख प्राप्त होतं.

शाकाहारी माणसाला त्याच्या अन्नांतून पुरेशी प्रथिनं मिळतात का? वर्ल्ड हेल्थ ऑर्गनायझेशनची अशी शिफारस आहे की, रोजच्या आवश्यक कॅलरीपैकी ४.५% प्रथिनांमधून मिळविल्या जातात. गव्हामध्ये असलेल्या कॅलरीपैकी १७% कॅलरी प्रथिन म्हणून असतात. ब्रॉकोलीमध्ये ४५% आणि तांदूळांत १७%. भरपूर प्रथिनं असलेलं अन्न मांस न खाता मिळवणं अगदी सोपं आहे. हाय फॅट

असलेल्या (मांसाहारी) अन्नापासून उद्भवणारे हृद्रोग आणि वेगवेगळे कॅन्सर टाळण्याचा जास्तीचा फायदा आहेच. शाकाहार हा (खरोखर) सरळपणे दिसणारा श्रेष्ठ निवडीचा निदर्शक आहे.

मांसभक्षण तसेच इतर प्राणिज पदार्थांचे सेवन आणि हृद्रोग, स्तनांचा कॅन्सर, आंतड्यांचा कॅन्सर, रक्तवाहिन्या फुटून होणारे पक्षाघातासारखे विकार ह्यांचा परस्पर संबंध सिद्ध झाला आहे. इतरही काही रोग की ज्यांना कमी फॅट असलेल्या शाकाहारी अन्नाने प्रतिबंध करणं किंवा कांही वेळां ते झाल्यावर बरे करणं शक्य आहे असे खालीलप्रमाणे आहेत.

मूतखडा, प्रोस्टेटचा कॅन्सर, मधुमेह, पेट्टिक अल्सर (जठरांतील व्रण) पित्ताशयात होणारे खडे, इरिटेबल बॉवेल सिन्ड्रोम, संधिवात, हिरड्यांचे रोग, तारुण्यपीटिका, स्वादुपिंडाचा कॅन्सर, जठराचा कर्करोग, हायपोग्ल्यासेमिया (रक्तातील साखर कमी होणे), बद्धकोष्ठ, डायव्हर्टिक्युलोसिस, उच्च रक्तदाब, अस्थिधातू विरळ होणे (ऑस्टिओपोरोसिस), ओव्हरीचा कॅन्सर, मूळव्याध, लठ्ठपणा, दमा.

धूम्रपानाखेरीज आपल्या आरोग्याला धोका उत्पन्न करणारी मांसाहारासारखी दुसरी गोष्ट नाही.

आपल्या भोवतालचं पर्यावरण आणि त्याचं शास्त्र

मांसभक्षणासाठी प्राणी पाळणं ह्या गोष्टीला त्याचे असे काही परिणामही आहेत. त्यायोगे पावसावर अवलंबून असलेल्या वनाचा नाश होतो, जगांतील उष्णतेचं मान वाढतं, पाणी दूषित होतं, मिळेनासं होते, वाळवंटाची उत्पत्ति होते, ऊर्जा निर्मितीच्या साधनांची उधळमाधळ होते, जगामधली उपाशीपोटी रहावं लागणाऱ्यांची संख्या

वाढते. ह्या पृथ्वीलोकावर उपलब्ध असलेल्या (सुख उत्पादक) साधनांना मांसभक्षणासाठी समजल्या जाणाऱ्या प्राण्यांच्या जमीन, पाणी, ऊर्जा मनुष्य कार्यशक्ति ह्यांची गरज पुरविण्यासाठी जुंपणं हा काही ह्या साधनांच्या वापराचा किफायतशीर, (शहाणपणाचा) मार्ग नव्हे.

१९६० सालापासून मध्य अमेरिकेतील साधारणपणे २५ % पावसावर अवलंबून असलेली वनसंपत्ति जाळून नष्ट करण्यात येत आहे. का तर ज्या गायबैलांना मारून खाणार त्या गाईगुरांना चरण्यासाठी कुरणं तयार व्हावीत म्हणून प्रत्येक चार औंस वजनाचा हॅमबर्गर तयार करण्याकरिता ह्या वनाऐवजी कुरण तयार करून त्यावर पोसलेल्या गायबैलांच्या मांसासाठी ५५ चौरस फूट इतक्या जमिनीवरचं पावसामुळे उत्पन्न होणारं विषुववृत्तीय वन नष्ट होत आहे असा अंदाज आहे. तसंच ही गुरं ढोरं, डुकरं वाढविण्याने जगाचं उष्णतामान वाढण्यास कारणीभूत होणारे तीन वायूहि वाढतात. पाण्याच्या प्रदूषणामध्येहि (ह्या पशुपालनाचा) महत्त्वाचा वाटा आहे. तसंच ४०० ग्रॅम गाईबैलाचं मांस मिळावं म्हणून २४६४ गॅलन पाणी लागतं; त्याउलट ४०० ग्रॅम टोमॅटो पिकवायला केवळ २९ गॅलन पाणी लागतं तर ४०० ग्रॅम, (गव्हाचा Whole Wheat) पाव करण्यासाठी १३९ गॅलन पाणी लागतं. अमेरिकेत जेवढया पाण्याचा वापर होत असतो त्यापैकी निम्मे पाणी ह्या गुरं ढोरं आणि इतर (खाद्य समजण्यांत येत असलेल्या) पशूंना लागणाऱ्या खाद्याच्या उत्पादनासाठी वापरलं जाते.

अशा तऱ्हेने ह्या पशूंसाठी वापरण्यांत येणारी सर्व साधनं जर जगांतील सर्व मानवजातीलाच जेऊ घालण्याकरिता वापरली तर आपण जगांतील किती तरी इतर उपाशीपोटी रहावं लागणाऱ्या मानवी जीवांना अन्न देऊ शकू. एक एकर शेतजमीनीतून केवळ

यव (oats) जरी पिकविले तरी त्यामधून आठपट प्रथिनें आणि २५ पट कॅलरी मिळू शकतील. एक एकर जमीन जर मांस (म्हणून उपयोगात आणावयाच्या प्राण्यांसाठी वापरली तर त्या तुलनेत ब्राकोली (लावल्यास तिच्यापासून) १० पट प्रोटीन, वॅलरी, निअॅसिन (व्हिटॅमिन) मिळू शकेल. आकडेवारी अशी पुष्कळ उपलब्ध आहे. खाण्यासाठी कत्तल करण्याच्या प्राण्यांना वाढवण्यात उपयोगांत येणारी जमीन जर त्याऐवजी अन्नधान्य पिकविण्यासाठी वापरली तर जगांतील संसाधनांचा जास्त शहाणपणाने उपयोग केला असं होईल.

शाकाहारी अन्न खाण्याने आपलं ह्या पृथ्वीलोकावरचं विहार करणं जास्त सुखकर होईल. त्यायोगे तुम्हाला जेवढ्याची गरज आहे तेवढंच घेतलं जाऊन अति (हव्यासापोटी) येणारं ओझं कमी होईलच, शिवाय तुम्ही जेव्हा अन्न खात असता त्यावेळेस तुमच्यासाठी दुसऱ्या कुणाला मरावं लागत नाही ह्याची जाणीव असल्यामुळे सुखहि वाटत असेल.

जगातली उपासमार

ह्या पृथ्वीलोकावर जवळ जवळ शंभर कोटी लोक उपासमार आणि कुपोषण ह्यांनी ग्रस्त असतात. चार कोटीहून जास्त लोक दरवर्षी उपासमारीने मरत असतात आणि त्यांत जास्त संख्या मुलांची असते असं असूनदेखील जगांतील एकूण धान्य उत्पादनाच्या १/३ हिस्सा हा माणसांना जेऊ घालण्याऐवजी जनावरांसाठी वापरला जातो. अमेरिकेंत तर जेवढं धान्योत्पादन होतं त्याच्या ७० टक्के जनावरांसाठीच वापरलं जातं.

प्राण्यांच्या यातना

तुम्हास ही गोष्ट माहित आहे की, अमेरिकेकंठ रोज एक लक्षाहून जास्त संख्येने गाई मारल्या जातात?

पाश्चिमात्य देशांत बहुतेक जनावरं ही फॅक्टरी फार्ममध्ये (कत्तलीकरता वाढवल्या जाणाऱ्या प्राण्यांची कारखाने सदृश रचना असलेली गोठे-शेते) वाढवली, पाळली जातात. कमीतकमी खर्चात जास्तीत जास्त संख्येने कत्तलीसाठी जनावरे उपलब्ध होतील अशी ह्या सर्व करण्यामागची भूमिका असते. जनावरांची गर्दी असते. खाद्यान्नापासून (त्यांना दिलेल्या धान्यापासून) ते जास्तीत जास्त वजनाच्या मांसांत रूपांतरित व्हावं म्हणून त्यांच्या नैसर्गिक शरीररचनेचा विचार न करता एखाद्या यंत्रप्रमाणे त्यांना समजलं, वागवलं जाते. पण ही सत्य परिस्थिति आपल्यापैकी बहुतेक जण आपल्या डोळ्यांनी कधीही पहात नाहीत (पाहू धजतही नाहीत). त्यामुळेच तर असं म्हटलं जातं की कत्तलखान्याला तुम्ही एकदा (जरी) गेलांत तरी तुम्ही उरलेलं आयुष्यभर शाकाहारी (च) व्हाल.

लिओ टॉलस्टायने म्हटले आहे (जोवर इथे कत्तलखाने) आहेत तोवर इथे लढायाहि होणारच. मानवतावादाची खरी खूण शाकाहारी आहार ही आहे. आपल्यापैकी पुष्कळशी मंडळी ह्या कत्तलीकडे अगदी जाणूनबुजून जरी दुर्लक्ष (कानाडोळा) करत नसली तरी बहुतेकांना हे (सर्व) समाजाने (माती खाणे) चालविल्यामुळे तें अंगवळणी पडून घेतलेलं असतं आणि ज्या प्राण्यांना (मारून) ते खात असतात त्याबद्दल कुठेहि अंतःकरणाला घरं पडल्याचा भाव त्यांच्यापाशी नसतो.

साधुसंगत

मानव इतिहासाच्या सुरुवातीपासून पाहता मनुष्यमात्राचं नैसर्गिक अन्न शाकाहार असल्याचं आपल्याला दिसेल. ज्या ऋषीक, हिब्रू पुरातनकालीन कथा आहेत त्यामध्ये सर्व लोक फळं खात असल्याचं सांगितलं आहे. पुरातनकाळी इजिप्तमधील धर्मगुरु कधीच मांस खात नसत. प्लेटो, डायोजिनस, सॉक्रेटिस अशा किती एक महान तत्त्ववेत्त्यांनी (ग्रीस) शाकाहाराचाच पुरस्कार केला आहे.

हिंदुस्थानांत शाक्यमुनि बुद्धानीही आग्रहाने प्रतिपादिली ती अहिंसा. कुठल्या हि सजीवाचें अहित न करण्याचे तत्त्व आपल्या शिष्यांनी मांसभक्षण करू नये असे त्याने निश्चून सांगितले आहे. (कारण मांसभक्षण केल्यास) इतर सजीव त्यांच्याबद्दल भीती बाळगू लागले असते. बुद्धाचं सांगणं असं आहे: मांसभक्षण हे (नैसर्गिक नसून) स्वतः अंगिकारलेले (स्व आणि पर घातक) कृत्य आहे. सुरुवातीस, आपल्या जन्मावेळेपासून, आपली मांसभक्षणाकडे ओढ नसते. मांस खाणारे लोक स्वतःच्या आतील महान् करुणा भावाची बीजच नष्ट करत असतात ... ह्याजन्मी मी तुला खाईन पुढच्या जन्मी तू मला ... आणि हे असं (घात-प्रतिघात) करणं अशा तऱ्हेने चालूच राहतं. अशाने ते मायेच्या त्रिपुटीपासून कसे मुक्त होणार? (Three Realms पाश अनुपाशांचे जग)

सुरुवातीचे पुष्कळ ताओ, ख्रिश्चन, यहूदी हे शाकाहारी होते. पवित्र बायबलमध्येहि असं सांगितलं आहे 'आणि देव म्हणाला, तुम्हास खाण्यासाठी मी पुष्कळ प्रकारची धान्य, फळं दिली आहेत. पण जंगली पशुंसाठी आणि सर्व पक्ष्यांसाठी मी गवत आणि पानं असलेल्या वनस्पती अन्न म्हणून योजल्या आहेत.

(Genesis 1:29) मांसभक्षणाचा प्रतिबंध करणारी बायबलमधली इतर वचनं अशी आहेत.तू मांस खाऊ नकोस-ज्यांत रक्त असते कारण जीव रक्तात असतो. (रक्ताशिवाय मांस कोठून असणार?) मला बळी देण्यासाठी बकरी, बैल ह्यांची हत्या करावयास तुला कोणी सांगितलं? ह्या 'निरपराध (प्राण्याच्या) रक्तापासून (= हत्येपासून) दूर हो म्हणजे मग मी तुझी प्रार्थना ऐकेन. तुझे हात जर रक्ताने माखलेले असले तर मी माझं डोकं (तुझ्याकडे प्रेमाने) न वळविता, तुझ्यापासून दूर (तिरस्काराने) वळवीन. तू मनापासून पश्चात्ताप कर - केलास तर मी तुला क्षमा करेन. (ईसा १:११:१६) येशूचा शिष्य असलेल्या संत पॉलने रोमवासीयांना लिहिलेल्या पत्रात असे लिहिले आहे: मांस न खाणं, दारू न पिणं हे श्रेयस्कर (रोमन्स १४:२१)

अलीकडे, इतिहासकारांना अशी पुष्कळ जुनी पुस्तके आढळून आली आहेत की ज्यामधून येशूचं चरित्र आणि त्याचा उपदेश ह्यांवर बराच नवा प्रकाश पडला आहे. येशु म्हणतो, जे लोक प्राण्यांची शरीर खातात ते स्वतःच्या शरीरात स्वतःचे थडगे बांधतात. मी तुम्हास खचित सांगतो की जो मनुष्य मारतो तो स्वतःहि मारला जाईल. जो मनुष्य सजीव प्राण्यांना मारतो आणि त्यांचं मांस खातो तो मेलेल्या माणसाचं मांस (खाल्याप्रमाणेच) खात असतो.

हिंदुस्थानामधल्या धर्मपंथांनीही मांसभक्षण टाळण्याकरितांच सांगितलं आहे, जसं प्राण्यांना मारल्याखेरीज त्यांचं मांस मिळू शकत नाही. जो सजीवांची हत्या करतो त्याला कधीही देवाचा आशीर्वाद लाभू शकत नाही. तेव्हा मांसभक्षणाचा त्याग करा (हिंदु विधि आज्ञा किंवा विधान).

इस्लामचं पवित्र पुस्तक, कुराण मेलेल्या प्राण्याचं रक्त, मांस खाण्याला प्रतिबंध करतं.

एक थोर चिनी झेन मास्टर हान शान त्झू ने एक कविता

लिहिली आहे ज्यामध्ये मांसभक्षणाचा जोरदार निषेध केला आहे. तू मोठ्या त्वरेने, आस्थेने मांस, मासे विकत आणण्यासाठी बाजारात जातोस (कां तर) आपल्या बायको मुलांना खाऊ घालावे म्हणून. पण तुमचा जीव जगावा यासाठी (ह्या निष्पाप) प्राण्यांचा जीव घेतलाच पाहिजे कां? हे कांही पटणारं नाही. (तर्कसंगत नाही). त्याने तुझी जवळीक स्वर्गाशी नाही होत तर नरकातल्या गाळगदळाशी होते!

पुष्कळ प्रसिद्ध लेखक कलावंत, शास्त्रज्ञ, तत्त्वज्ञ, प्रख्यात व्यक्ति शाकाहारी होत्या. खाली दिलेल्या व्यक्तींनी अंतर्त्यामापासून, अति उत्साहाने, शाकाहाराचा अंगिकार केला होता. शाक्यमुनिबुद्ध, येशु ख्रिस्त, व्हिर्गिल, होरेस, प्लोटो, ओविद, पेट्रार्च, पायथ्यागोरस, सॉक्रेटिस, विलियम शेक्सपियर, व्होल्टेयर, सर आयझॅक न्यूटन, लिओनार्डो द व्हिंची, चार्लस् डार्विन, बेंजामिन फ्रँकलिन, राल्फ वाल्डो, इमर्सन, हेन्री डेविड थोरो, एमिल झोला, बर्टान्ड रसेल, रिचर्ड वॅगनर, पर्सी बिशोपशेली, एच.जी. वेल्स, अल्बर्ट आईन्स्टाईन, रविंद्रनाथ टागोर, लिओ टॉलस्टॉय, जॉर्ज बर्नार्ड शॉ, महात्मा गांधी, अल्बर्ट श्वार्त्झर, आणि अलिकडल्यापैकी पॉल न्यूमन, मॅडोना, प्रिन्सेस डायना, लिंडसे वॅगनर, पॉल मॅकार्टनी, कॅन्डिस बर्गन ही काही नांवां.

आल्बर्ट आईन्स्टाईन म्हणतो, 'माणसाच्या वृत्तींमध्ये शाकाहारामुळे जे बदल होतात, शुद्धीकरणाच्या क्रिया होतात त्या मानवजातीला पुष्कळ उपकारक असल्याची माझी भावना आहे. म्हणूनच लोकांनी शाकाहाराचा अंगिकार करणं हे शुभ आणि शांतीप्रद आहे. "हाच अभिप्राय, सल्ला इतिहासकाळापासून ते आजवर पुष्कळ मोठ्या व्यक्तींनी आणि संतांनी दिला आहे.

मास्टर प्रश्नांची उत्तरे देतात

प्रश्न : प्राण्यांना खाणं ही सजीवांची हत्या आहे हे खरं पण वनस्पतींना खाणं हीसुद्धा एक प्रकारे हत्या नाही का?

उत्तर : वनस्पतींना खाणं हे सुद्धा सजीवांना मारणं आहेच आणि त्यायोगे जीवाच्या ऊर्ध्व दिशेने होणाऱ्या प्रगतीला हे दुष्कर्म अडथळे उत्पन्न करत असतंच पण त्याचं प्रमाण हे अगदी कमी असतं. जर एखाद्याने रोज अडीच तास **Quan Yin** पद्धतीने साधना केली तर ह्या (प्रगतीला अडथळा ठरणारा) परिणाम नाहीसा होऊ शकतो. जगण्याला आवश्यक म्हणून आपल्याला खाणं भाग असतं त्यावेळेस आपण असं अन्न निवडावं की ज्याची चेतनाजागृती अगदी कमीत कमी असेल आणि त्याला कमीत कमी त्रास होईल. वनस्पतीमध्ये ९०% पाणी असतं त्यामुळे त्यांच्यामध्ये संवेदना-चेतना जागृती अगदी कमी प्रमाणात असते त्यामुळे त्यांना त्यामध्ये यातना अगदी कमी होतात. तसंच आपण जेव्हा बऱ्याचशा वनस्पति खातो तेव्हा त्यांना मुळापासून उच्छेदत नाही. पण केवळ त्यांच्या शाखा तोडून, पाने तोडून आपण त्यांच्या वाढीला मदतच करत असतो (asexual reproduction) त्यामुळे अन्त तो गत्वा त्या वनस्पतीवर हितकरच परिणाम होत असतो. त्यामुळे उद्यान शास्त्र जाणणारे लोक म्हणतात की अशाप्रकारे वनस्पतींना छाटणे हे त्यांना आणखी मोठं आणि सुंदर होण्याला कारणीभूत होत असतं. फळांबाबत हे जास्त समजून येईल. जेव्हां फळ पिकतं

त्यावेळेस त्याच्या सुगंधाने, सुंदर रंगाने, स्वादिष्ट चवीमुळे त्याला खाण्यासाठी ते लोकांना आकर्षित करीत असतं. ह्या फळझाडांचा दूरवर प्रसार होण्याच्या दृष्टीने हा सफळ मार्ग आहे. आपण ते फळ घेऊन खाल्लं नाही तर ते अतिपक्व होईल, झाडावरून गळून खाली जमिनीवर पडेल आणि सडेल. त्याच्या बीजावर वरच्या झाडाची सावली असल्यामुळे त्याला सूर्यप्रकाश मिळणार नाही आणि ते मरेल. तेव्हां भाज्या फळं खाणं हे निसर्ग योजनेला धरून आहे, त्यामुळे त्यांना अजिबात यातना होत नाहीत.

प्रश्न : बहुतेक लोकांची अशी कल्पना असते की, शाकाहारी व्यक्ती उंचीला कमी असतात, बारीकही असतात आणि मांसाहारी व्यक्ति (मात्र) उंच आणि भारदस्त असतात. ते खरं आहे का?

उत्तर : शाकाहारी व्यक्ती ह्या ठेंगण्या आणि बारीकच असतात हे कांही खरं नाही. जर त्यांचं अन्न संतुलित असेल तर तेही उंच आणि (उत्तम) शारीरिक शक्तीयुक्त असू शकतात. तुम्ही बघा, सगळी मोठी जनावरं उदा. हत्ती, गुरं ढोरं, जिराफ, गेंडा, घोडा इ. केवळ वनस्पति आणि फळं खातात. मांसाहारी प्राण्यांपेक्षा ते शरीरबलाने जास्त युक्त असतात. फार सौम्य असतात आणि मनुष्य जातीला उपकारक असतात. पण मांसाहारी प्राणी मात्र फार उपद्रवकारी, क्षुब्ध असे असतात आणि (मनुष्य जातीला) त्यांचा काही उपयोग नसतो. जर माणसांनी जनावरांना खाल्लं तर ती माणसंसुद्धां जनावरांप्रमाणे वृत्ति आणि (गुण) लायकी असलेली होतील. मांसभक्षक माणसे ही उंच आणि बलवान असतातच असं नाही पण त्यांचं

आयुष्यमान मात्र साधारणपणे कमी असतं. एस्किमो हे जवळजवळ मांसाहार करणारेच आहेत पण ते कुठे फार उंच आणि बलवान असतात? दीर्घायुष्य तरी असतं कां त्यांना? हे तुम्हांस चांगलं ध्यानात येईल असं मी समजते.

प्रश्न : शाकाहारी अंडी खाऊ शकतात का?

उत्तर : नाही! अंडी खातांना जिवांची हत्या होतच असते. काही जण असं म्हणतात की जी अंडी बाजारात उपलब्ध असतात ती ज्यामध्ये फलधारणा झाली आहे अशी नसतात. हे केवळ वरवर (विचार केल्याने) बरोबर वाटणारं आहे. एक अंड केवळ अशामुळे फलित व्हावयाचं राहिलेले असते की त्याकरिता आवश्यक असलेली परिस्थिती उत्पन्न होऊ दिली जात नाही. त्यामुळे त्या अंड्याचं जे उद्दिष्ट की पिलांत रूपांतरित होणं ते होऊ शकत नाही. आता हे असं (इष्ट ते) रूपांतरण जरी झालेलं नसलं तरी त्यामध्ये हे होण्यासाठी आवश्यक अशी चेतना असतेच. आपल्याला हे माहित आहेच की अंड्यामध्ये अंतस्थ चेतनाशक्ती (innate life force) असतेच. नाही तर हे बीजांड ह्या एकाच प्रकारच्या पेशीमध्येच का? अशी फलधारणा शक्य होत असते? काही जण अंड्यांमध्ये कांही आवश्यक पोषकद्रव्ये असतात, प्रथिनं, फॉस्फरस वगैरे असतात की जी मनुष्यशरीराला आवश्यक आहेत, (म्हणून ती खावी), पण प्रथिनं बीन कर्डमधून मिळू शकतात. (बीन = घेवडयाप्रमाणे बिया असलेल्या शेंगा) आणि फॉस्फरस

बटाटयासारख्या इतर भाज्यांमधूनहि मिळू शकतो. आपल्याला हेहि माहीत आहे की प्राचीन काळापासून आजवर पुष्कळ थोर भिक्षू होऊन गेले की जे मांस किंवा अंडी वगैरे खात नसत आणि तरीहि त्यांना दीर्घ आयुष्य लाभलं. उदा. यिंग ग्वांग (गुरु) मास्टर हे फक्त एक वाडगाभर भाज्या आणि थोडा भात असेच दर जेवणासाठी घेत असत आणि तरीहि ते ऐंशी वर्षे जगले. तसेच अंड्याच्या पिवळ्या बलकामध्ये पुष्कळ कोलेस्टेरॉल असतं की ज्यामुळे हृदय, धमन्या ह्यांचे विकार होतात. हे रोग हे फोर्मोसा व अमेरिका येथे घडणाऱ्या मृत्यूंचे पहिल्या ३ ऱ्हामांकावर कारण आहेत. मग आता ह्यांत काही आश्चर्य नाही ना की आपल्याला आढळणाऱ्या अशा बहुतेक रुग्णांमध्ये बहुतेक जण अंडीं खाणारे असतात.

प्रश्न : मनुष्य प्राण्यांना, कोंबड्यांना, डुकरांना, गुरांना, कोंबडीच्या पिलांना, बदकांना पाळतो मग त्याने त्यांना का खाऊ नये?

उत्तर : अस? आईवडील आपल्या अपत्यांचा प्रतिपाळ करत असतात. (म्हणून) त्या मातापित्यांना आपल्या अपत्यांना खाण्याचा अधिकार प्राप्त होतो? सर्व सजीवांना जगण्याचा अधिकार असतो आणि तो कोणीहि हिराऊ नये. आपण जर हॉगकाँग मधले कायदे पाहिले तर (दुसऱ्यांना मारणे तर सोडाच पण) स्वतःच स्वतःचा जीव घेणे हे सुद्धा कायद्याविरुद्ध आहे. असं असतांना मग दुसऱ्यांना मारणं हे तर किती तरी अधिक पटींनीं कायद्याविरुद्ध नसावं का?

प्रश्न : माणसांनीं खावं म्हणून तर प्राण्यांचा जन्म

असतो. माणसांनी जर त्यांना खाल्लं नाही तर सगळं जग त्या प्राण्यांनीच भरलं जाईल. असं नाही का?

उत्तर : ही असमंजस कल्पना आहे. तुम्ही एखाद्या प्राण्याला मारण्याअगोदर त्याला असं विचारता का की तुम्ही त्याला मारावं आणि खावं अशी त्याला इच्छा आहे का? सर्व सजीवांची जगण्याची इच्छा असते आणि त्यांना मरणाचं भय (वाटत) नसतं. आपल्याला वाघानं खावं असं आपल्याला वाटत नसतं मग माणसांनी तरी प्राण्यांना का खावं? मनुष्य जात ज्या जगामध्ये केवळ काही दशक हजार वर्षांपासून आहे (असे पाश्चिमात्य मानतात) पण मनुष्याचा ह्या जगांत प्रादुर्भाव होण्या अगोदरपासून पुष्कळ प्राण्यांच्या जाती अस्तित्वांत होत्याच. मग यांनी पृथ्वी (रेटारेटी होण्याइतक्या) गर्दीने भरून गेली असे झाले का? सजीव सृष्टी ह्या जगाचे पर्यावरणात्मक संतुलन ठेवत असते. ज्यावेळेस येथे खायला अन्न अगदी कमी असेल, जागाही मर्यादीत असेल तेव्हा इथे त्यायोगे (लोक) संख्येमध्ये एकदम जबरदस्त घट होते. त्यायोगे (लोक)वस्ती योग्य त्या प्रमाणात राहते.

प्रश्न : मी शाकाहारी का व्हावे?

उत्तर : मी शाकाहारी आहे कारण माझ्या अंतरातल्या देवाला ते तस हवं आहे. कळलं का? मांसभक्षण हे सर्व विश्वाला सामायिक असलेल्या सर्व सजीवांच्या (मृत्यूने बाधीत न होता) पूर्ण आयुष्य जगण्याच्या इच्छेच्या विरुद्ध आहे. आपली हत्या होऊ नये, आपलं जीवन कोणी आपल्यापासून हिरावून घेऊ नये असं आपल्याला वाटतं. आता (असं असूनहि) जर आपण इतरांच्या

बाबतीत मात्र तसं केलं तर आपण स्वतःविरुद्धच कृति करत असतो आणि त्यामुळे आपल्याला दुःख भोगावं लागतं. तुम्ही दुसऱ्यांच्या (हितेच्छे) विरुद्ध जे करत असता त्यामुळे तुम्हास दुःख भोगावं लागतं. तुम्ही स्वतःच स्वतःला चावा घेऊ शकत नाही आणि स्वतःच स्वतःच्या शरीरात सुराहि खुपसून घेऊ नये. तर मग तशाच तऱ्हेने तुम्ही दुसऱ्याचीही हत्या करू नये – कारण ते जीवनाच्या तत्वाविरुद्ध आहे. कळलं? त्याने आपल्याला दुःख भोगणं भाग होईल, म्हणून आपण ते करत नाही, करू नये. त्यायोगे आपण स्वतःवर (अनावश्यक) बंधनं घालत असतो असं नाही. त्याचा अर्थ (उलटपक्षी) असा असतो की आपण आपलं जीवन स्वतःपुरतंच सीमित करत नाही तर सर्व जीव, जीवनांमध्ये पसरून स्वतःला महाविशाल असं करत असतो. आपलं जीवन हे आपल्या ह्या देहापुरतं सीमित रहात नाही तर यच्चयावत सजीवांच्या प्राण्यांच्या जीवनातही ते भरून राहिलेलं असतं. त्यायोगे आपण खासे, थोर, जास्त सुखी आणि बंधनांपासून मुक्त होतो. बरोबर आहे नां? (हे व्हायला हवं आहे ना?)

प्रश्न : तुम्ही शाकाहार आणि त्याने जागतिक शांततेला कशी मदत होईल ह्याबद्दल काही बोलाल का?

उत्तर : हो तुम्ही असं पहा की ह्या जगांत जी युद्ध होत असतात ती बहुतेक आर्थिक कारणांवरून होत असतात. आता हे मान्य करून त्याचा विचार करू या. ज्यावेळेस लोकांची उपासमार होते, अन्न मिळत नाही किंवा वेगवेगळ्या देशांमध्ये ज्यावेळेस सगळ्यांच्या वाटयाला सारख्या प्रमाणात अन्न उपलब्ध होत नाही त्यावेळेस त्या (प्रदेशाची)

राष्ट्राची परिस्थिती अडचणी सहन न होण्याइतकी अवघड होते. तुम्ही जर कधी मासिकं वाचायला वेळ काढलात आणि शाकाहारी अन्नाबाबतच्या सत्य परिस्थितीबाबतचा शोध घेतलात तर हे तुम्हास अगदी (सहज) उत्तम तऱ्हेने जाणवेल. गुरंढोरं आणि इतर प्राणी ह्यांना त्यांच्या कत्तली करून मिळणाऱ्या मांसासाठी पोसण्याच्यापार्यां आपली आर्थिक स्थिती अगदी सर्व दृष्टीने डबघाईला आल्याचं दिसेल. त्याने सर्व जगभर – निदान तिसऱ्या जगात तरी निश्चितच उपासमारीची स्थिती उत्पन्न केली आहे.

हे मी सांगत नाहीये. हे एक अमेरिकन नागरीक सांगतो आहे. त्यांनी ह्या गोष्टीचा शोध घेतला आहे आणि त्यावर एक पुस्तकहि लिहिलं आहे. तुम्ही कुठल्याहि पुस्तकाच्या दुकानात जा आणि शाकाहाराबद्दल अन्नप्रक्रिया करण्याबद्दल (चालू असलेल्या व झालेल्या) शोधाबद्दल वाचा. *Diet for a new America* हे जॉन रॉबिन्सनी लिहिलेले पुस्तक तुम्ही वाचू शकता. तो आईस्क्रीम बनवून करोडपति बनलेल्या घराण्यांतील आहे. त्याने ते सगळ (आर्थिक साम्राज्य) सोडलं – शाकाहारी होण्यासाठी, आणि त्याच्या कुटुंबाच्या आणि धंद्याच्या पद्धतींबद्दल सांगण्यासाठी. त्याच्या प्रतिष्ठेची, धंद्याची, पैशाची मोठी हानी झाली त्यामुळे. पण ते सर्व त्याने सत्याची कास धरण्यासाठी केले. फार छान आहे पुस्तक ते. अशा प्रकारची आणखी पुष्कळ पुस्तकं, मासिकं आहेत की ज्यामधून तुम्हास शाकाहारी अन्नाबद्दल पुष्कळ माहिती आणि तथ्य समजून येतील आणि ती जगात शांतता प्रस्थापन करण्याला कशी मदत होऊ शकेल हे ही सांगतील.

हे बघा, आपण गुरांना, पशूंना, पक्ष्यांना खायला घालून आपला अन्नपुरवठा पार निकालात काढला आहे. किती प्रोटीन्स, औषधं, पाणीपुरवठा, माणसांची कार्यशक्ती, मोटारी, ट्रक्स, रस्ते बांधणं किती लाख एकर जमीन ह्यांचा सत्यानाश करून झाल्यानंतर मग एका जेवणाला पुरेसं इतकं गोमांस तुम्हास मिळतं हे तुम्हास कळलंय का? ह्या सर्व गोष्टी अविकसित राष्ट्रांना समान प्रमाणात जर वाटता आल्या तर आपण उपासमारीचा प्रश्न सोडवू शकतो. (ते न केल्यामुळे आता काय होत असतं तर) जर सध्या एखाद्या राष्ट्राला अन्नाची गरज असेल तर ते दुसऱ्या राष्ट्रावर आक्रमण करतं (केवळ) आपल्या लोकांना (खायला घालून) जगविता यावे ह्यासाठी. ह्यासगळ्याने एक वाईट कारण परंपरा आणि प्रत्याघातांनाच जन्म मिळतो. आलं लक्षांत?

जसं तुम्ही पेराल तसं उगवेल (आणि तुम्हास पावेल). जर तुही खाण्यासाठी म्हणून कुणाला मारलंत तर तुम्हासहि खाण्यासाठी कोणीतरी मारेल, पुन्हा कुठल्या वेगळ्या अवतारांत पुढच्या वेळीं, त्याच्या पुढच्या पिढ्या वगैरे (चालूच राहिल हे सत्र). करूणाजनक आहे हे. आपण इतके बुद्धिमान आहोत, इतके सुसंस्कृत आहोत आणि तरीही आपल्यापैकी बहुतेकांना त्याचा पत्ता नसतो की आपली शेजारील राष्ट्रं का हाल अपेष्टा भोगताहेत? आपल्या जिभा, त्यांचे चोचले, आपली (खोटया भुकेची) पोटं कारणीभूत आहेत त्याला.

आपल्या स्वतःच्या शरीराला खायला मिळावं, ते पुष्ट व्हावं यासाठी आपण किती तरी जीवांची हत्या करतो. इतकंच

नव्हे तर आपल्याच (बंधु असलेल्या) मनुष्यमात्रांना उपाशी ठेवतो. प्राण्यांबद्दल तर आपण अजून बोलतच नाही आहोत; कळलं का? मग हा दोष (हे पाप) कळत अगर नकळत (तुम्ही माना अथवा न माना) आपल्या जाणिवेवर स्वार होतो (चेतनेवर). त्यामुळे मग तो आपल्याला कॅन्सर, टी.बी. आणि तत्सम इतर बऱ्या न होण्यासारख्या रोगांचं दुःख भोगायला लावतो, एड्स सारखाहि. तुम्ही स्वतःलाच विचारा, तुमचा देश, अमेरिका ह्या अशा (कॅन्सरसारख्या) रोगांनी दुःखानी ग्रस्त का आहे? कॅन्सरचं प्रमाण अमेरिकेकेंत सगळ्या जगांत जास्त आहे कारण अमेरिकन लोक गाईचे मांस फार खातात. इतर कुठल्याहि देशापेक्षा ते जास्त मांसाशन करतात. तुम्ही स्वतःलाच हा प्रश्न विचारा की चीन किंवा इतर कम्युनिस्ट देशांमध्ये कॅन्सरचं प्रमाण हे असं इतकं जास्त नाही. त्यांच्याकडे एवढं जास्त मांसच उपलब्ध (केलं जात) नाही. समजलं का? हे संशोधनातून सांगितलं जातंय, मी नाही हे सांगत. मग ऐकाल ना? मला दोष नका देऊ. (हे माझ्या मनचं सांगते आहे असं म्हणून)

प्रश्न : असे कुठले आध्यात्मिक फायदे आहेत की जे आम्हाला शाकाहारी असल्यामुळे प्राप्त होतील?

उत्तर : मला फार संतोष वाटतो आहे की तुम्ही हा असा प्रश्न केला आहे. ह्यातून एक गोष्ट स्पष्ट होते आहे की तुम्ही केवळ आध्यात्मिक फायद्यांचा विचार करत आहात किंवा त्यावरच सगळं ध्यान ठेवून आहात. बरेचसे लोक जेव्हा शाकाहारी अन्नाबद्दल प्रश्न करतात तेव्हा त्यांच्या मनात केवळ आरोग्य (शरीराचं) आरोग्यदायक आहार,

आपल्या शरीराचा सुडौल बांधा हेच प्रधान असतात. शाकाहारी अन्नाची आध्यात्मिक बाजू अशी आहे की ते अतिशय स्वच्छ आणि (शरीर मनाला) क्षुब्ध न करणारं आहे.

तू हत्या करू नकोस (करावयाची नाहीस). जेव्हा देवाने आपल्याला सांगितलं त्यावेळेस त्याने ते तू माणसाचा खून करू नकोस असं नाही म्हटलं. त्याने सांगितलं तू कुणाहि जीवाची हत्या करू नकोस. त्याने असं म्हटलय ना की त्याने सर्व प्राण्यांना आपल्याशी मित्रत्वाने वागण्यासाठी, आपल्या मदतीसाठी उत्पन्न केलं? त्या प्राण्यांना त्याने आपल्या देखरेखीखाली सुपूर्द केलं नाही का? त्यानं सांगितलं (आपल्याला) की ह्यांची निगा राख, त्यांच्यावर अधिराज्य कर. ज्यावेळेस तुम्ही तुमच्या प्रजेवर राज्य करता त्यावेळेस तुम्ही त्या प्रजाजनांना मारू न खात का? तसं केलंत तर तुम्ही असे राजे असाल की ज्यांना कोणी प्रजाच नसेल तेव्हा आता तुमच्या ध्यानात देवाने आपल्याला कशा परिस्थितीत काय सांगितलं त्याचा मतितार्थ आला असेल. आपण तसंच आचरण केलं पाहिजे. त्याबद्दल देवाला (च) प्रश्न विचारण्याची काही गरज नाही. त्याने अगदी स्पष्ट सांगितलं आहे. पण देवाचं (सांगणं) देवाखेरीज दुसरं कोण जाणतोय? (जाणून घेतोय?)

तर मग आता तुम्हास (देवाच्या भूमिकेत जाऊन) देव होऊनच देवाला समजून घेतलं पाहिजे. मी तुम्हास पुनः देवासारखे होण्याचे (देवाच्या भूमिकेत जाऊन) त्याबद्दल समजून घेण्याचे) आवाहन करते आहे. दुसऱ्या

कुठल्याही भूमिकेतून नाही (समजून घेऊ शकणार तुम्ही देव काय सांगतो आहे ते) देवाचं ध्यान करणे (देवाच्या भूमिकेत जाणं) म्हणजे देवाची उपासना करणं नव्हे तर तुम्ही स्वतःला देवाच्या भूमिकेत नेणं. तुम्हास असंच (अनुभूतिपूर्वक) समजलं पाहिजे की तुम्ही देवच आहात, मी आणि पिता एकच आहोत. येशूने नव्हतं का म्हटलं असं? जर तो म्हणतो की तो आणि त्याचा पिता हे एक आहेत तर मग आपण आणि (त्याचा तो) पिता हेही एकच असू शकतोच ना? कारण आपणहि देवाचीच लेकरं आहोत आणि येशूने असंही सांगितलं आहे की तो (पिता) करू शकतो ते सर्व आपणहि ते त्याहूनहि चांगलेदेखील करू शकतो (भक्तीमुळे) तेव्हा आपण कदाचित देवाहूनहि उजवे ठरू, कोणी सांगावं. देवाबद्दल काहीही माहीत नसल्या अवस्थेत आपण देवाची भक्ति का व कशी करणार? (भक्ति ती काय करणार!) अंधश्रद्धेने कशाला भजावं? आपण कशाची उपासना करत आहोत ते अगोदर आपल्याला समजलं पाहिजे. अगदी आपण कुठल्या मुलीशी लग्न करू जात आहोत त्या मुलीबद्दल आपल्याला माहीती असली पाहिजेना तितकंच हे देखील खरं आहे. हल्ली तर अशी पद्धत पडली आहे की डेटिंग केल्याशिवाय आपण लग्नहि करत नाही तर मग देवाबद्दल काहीच माहिती करून न घेता आंधळेपणाने कशाला भक्ति करावयाची? आपल्याला देवाकडे असं मागणं मागण्याचा अधिकार आहे की देवाने तो कसा आहे ते दाखविणारं दर्शन त्याने आपल्याला द्यावं आणि त्यानेच त्याचा आपल्याला परिचय करून द्यावा. आपल्याला अधिकार आहे की आपल्या मनाजोगता देव

निवडून त्याची भक्ति करण्याचा.

तेव्हा आता तुम्हास दिसत असेल की आपण शाकाहारी असावे असे बायबलमध्ये अगदी स्पष्टपणे सांगितलेले आहे. आरोग्य देणाऱ्या सर्व नियमांच्या पालनासाठीही आपण शाकाहारी असलं पाहिजे. सर्व शास्त्रीय (पुराव्यानिशी दिलेली) कारणंही आपल्याला शाकाहारी असावं असं सांगताहेत. सर्व करुणेच्या (संबंधित शरीर, मनो व्यापारांसाठी) आपण शाकाहारी असायला हवं तसंच ह्या जगाला (विनाशापासून) वाचविण्यासाठी आपण शाकाहारी असायला हवं.

पाहणी करून काढलेल्या निष्कर्षामध्ये असंही सांगण्यात आले आहे की जर पश्चिमेकडचे लोक, अमेरिकन जर आठवडयातून फक्त एकदा शाकाहारी भोजन करतील तर आपण वर्षाकाठी एक कोटि साठ लक्ष लोकांना उपासमारीपासून वाचू शकू. तेव्हा तुम्ही नायक व्हा, शाकाहारी बना. तुम्ही जरी माझे अनुयायी नसलांत, माझ्या ध्यानाच्या पद्धतीचा अवलंब करीत नसलांत तरी ह्या सर्व कारणांसाठी, काही नाही तरी निदान स्वतःसाठी आणि जगासाठी तरी शाकाहारी व्हा.

प्रश्न : प्रत्येक जण शाकाहारी झाला तर अन्नाचा तुटवडा होईल?

उत्तर : नाही. एखादी जमीन जर धान्य उगवण्यासाठी वापरली तर त्यामधून जे अन्न प्राप्त होते तीच जमीन जर जनावरांचे खाद्य निर्माण करण्यासाठी वापरली तर त्यापासून प्राप्त होणाऱ्या मांसापेक्षा चौदा पटींनी जास्त असतं. एक एकर जमिनीवर उगवणारं धान्य ८,००,०००

कॅलरी इतक ऊर्जा देणारं असतं. त्याऐवजी ह्याच जमिनीवर उगवलेल्या वनस्पतींवर प्राण्यांना पोसून त्यांना मारून मांस जे मिळू शकते ते केवळ २,००,००० कॅलरी एवढीच ऊर्जा देऊ शकतं. ह्याचा अर्थ असा होतो की ह्या (मूर्खपणाच्या उद्योगात) ६,००,००० कॅलरी इतकी ऊर्जा वाया जाते. तेव्हा शाकाहारी अन्न हे जास्त किफायतशीर आणि सक्षम आहे. (मांसाहारापेक्षा)

- प्रश्न : शाकाहारी म्हणून मासे खाल्ले तर चालेल का?
- उत्तर : तुम्हास मासे खावयाचे असले तर खा. ठीक आहे पण तुम्हास जर शाकाहार करावयाचा असेल तर मासे म्हणजे शाक भाजीत मोडणारी गोष्ट नव्हे.
- प्रश्न : कांही माणसं असं म्हणतात की (उदार) हृदयी असणं आवश्यक आहे पण शाकाहारी असणं आवश्यक नाही. हे बरोबर आहे का?
- उत्तर : जर एखाद व्यक्ति खरोखरच सहृदय असेल तर ती (तशी असूनहि) दुसऱ्या जीवाचं मांस कसं खाते? त्या जीवांना अशा प्रकारे यातना भोगताना पाहून तो त्यांना खाऊ कसा शकेल, त्याला ते शक्य होऊ नये. मांस खाणं हे क्रूरपणाचं आहे (दयार्द्रतेचं नाही) मग सहृदय व्यक्तिकडून हे कस होऊ शकेल?
- मास्टर लिएन चिं ह नी एकदा सांगितलं “मार त्याचं शरीर, खा त्याचे मांस. ह्या जगात ह्याहून (ह्या माणसाहून) जास्त क्रूरपणाचं, दुष्ट बुद्धिचं, राक्षसी बीभत्स, पापी कोणी नाही. ती व्यक्ति आपण सहृदय आहोत असा कधी तरी दावा करू शकेल का? (त्याने धजावं का)
- मेनक्लसने देखील म्हटलं आहे ‘तुम्ही ज्याला (ज्या

जीवाला) जिवंत पाहिलेलं असतं त्याला मरताना पाहणं तुम्हास शक्य होऊ शकत नाही. आणि जर त्याला तुम्ही विव्हाळताना ऐकलं तर तुमच्याने त्याचं मांस भक्षण करवत नाही त्यामुळे खरे सदगृहस्थ (अशा गोष्टी) स्वयंपाक घरापाशी येऊच देत नाहीत (प्राण्यांना खात नाहीत)

मनुष्याची बुद्धिमत्ता प्राण्यापेक्षा वरच्या दर्जाची असल्यामुळे माणसं (अशी) हत्यारं वापरतात की ज्यामुळे हे प्राणी आपल्याला कुठल्याहि तऱ्हेचा प्रतिकार करण्यास अक्षम असतात. त्यामुळे ती जनावरं द्वेषाने (भरून) मरतात. हा असला माणूस जो हे करतो छोटया व दुबळया जीवांवर असा अघोरीपणा, त्याला स्वतःला सभ्य गृहस्थ म्हणविण्याचा कसलाहि अधिकारच नाही. ज्यावेळेस जनावरांना मारलं जाते त्यावेळेस त्या जनावरांचे शरीर, मन तीव्र वेगाच्या (जीवाच्या) आकांताने भरलेलं असतं, भीति क्रोधाने भरलेले असतं. त्यामुळे त्यांच्या शरीरांत विषारं तयार होतात. आणि तीं त्यांच्या मांसात (भरून) राहतात आणि ते जे खातात त्यांना इजा, नुकसान पोहोचवितात. प्राण्यांच्या कंपनांची पातळी ही मनुष्य प्राण्यापेक्षा कमी असते. (Frequency of Vibration) त्यामुळे त्यांचा परिणाम मनुष्याच्या कंपनांवर होतो आणि त्याने मनुष्याच्या बोध उत्पन्न होण्यावर विपरीत परिणाम होतो.

प्रश्न : सोयीस्कररीत्या शाकाहारी असं होणं बरोबर आहे का? (सोयीस्कररित्या शाकाहारी ह्यांना मांस तशा अर्थानं पूर्ण वर्ज्य नसतं. ज्यात शाकाहारी व मांसाहारी असे दोन्ही

पदार्थ एकत्र घातलेले आहेत अशातून ते फक्त शाकाहारी पदार्थ निवडून घेतात

उत्तर : नाही हे असं समजू या की एका विषमय द्रव्यांत अन्न घातलं आणि मग त्यातून बाहेर काढलं तर ते अन्नहि विषारी झालं असेल असं तुम्हास वाटतं की नाही? महापरिनिर्वाण सूत्रांत महाकश्यपाने बुद्दाला विचारलं आहे, जेव्हा आम्ही भिक्षा मागतो तेव्हा ज्यावेळेस मांसाबरोबर संमिश्र असलेल्या भाज्या आम्हांस त्यात घालण्यात येतात तेव्हा ते अन्न (म्हणून) आम्ही खावं का? आम्हास ते अन्न स्वच्छ (शुद्ध) कसं करता येईल? बुद्धाने उत्तर दिलंय जर ते पाण्यानी धुता आलं आणि भाज्या व मांस एकमेकांपासून वेगळे करता आले तर ते खाल्लेलं चालेल. ह्या वरच्या संवादावरून आपल्याला समजतं की मांसाबरोबर मिश्रित असलेल्या भाज्यासुद्धा त्या जर पाण्याने धुता येण्याजोग्या नसतील तर खावयाच्या नसतात. केवळ मांस तर नाहीच नाही. तेव्हा ह्यावरून अगदी सहजपणे दिसून येईल की बुद्ध आणि त्याचे शिष्य शाकाहारी अन्नच घेत होते. तथापि काही लोकांनी नालस्ती केली आहे बुद्धाची की तो सोयीस्कररीत्या शाकाहारी होता अणि असं म्हणून की त्याला भिक्षेत मांस वाढण्यात आलं तर तो मांस खात असे. हे खरोखर बाष्कळ बोलणे आहे. जे कुणी असं म्हणतात त्यांनी शास्त्रग्रंथ फारच थोडे वाचले असावेत किंवा वाचलेले ग्रंथ त्यांना समजले नसावेत. हिंदुस्थानांत नव्वद टक्क्यांच्या वर लोक शाकाहारी आहेत. तेव्हा लोक संन्याशाच्या वस्त्रांत (पिवळया) भिक्षूला पाहतात त्यावेळेस त्याला शाकाहारी अन्नच भिक्षा म्हणून

घालावयाचं असतं हे त्यांना सगळ्यांना माहित असतं. बहुतेक लोकांकडे वाढण्याकरीता मुळात मांसच नसतं हे तर बोलायचीच गरज नाही.

प्रश्न : पुष्कळ काळापूर्वी मी एका मास्टरने असे सांगताना ऐकलं की 'बुद्धाने एक डुकराचा पाय खाल्ला आणि मग त्यामुळे त्याला अतिसार झाला व त्यात मृत्यू आला.' हे खरे आहे का?

उत्तर : बिलकूल नाही. एक प्रकारचा कंद खाल्यामुळे बुद्दाला मृत्यू आला. आपण जर संस्कृत भाषेतून शब्दशः भाषांतर केले तर ते त्या कंदाचे नाव डुकराचा पाय असे होईल. पण हा काही खरोखरीचा डुकराचा पाय नव्हे. हे कसं आहे तर जसं आपण चिनी भाषेत एका फळाला Longan ड्रॅगॉन्स आय (नागाचा डोळा) असं म्हणतो. अशा पुष्कळ गोष्टी आहेत की ज्यांची नावं वनस्पतीदर्शक नाहीत. (प्राणीवाचक आहेत) पण वस्तुतः तीं शाकाहारी अन्नातच गणना होणारी आहेत जसे हे Dragons Eye ह्या कंदाला संस्कृत भाषेत 'डुकराचा पाय' किंवा 'डुकराचा हर्ष' असं म्हणतात. ह्या दोनही शब्दांचा डुकराशी संबंध आहे. पुरातन काळी भारतात हा कंद सहजगत्या उपलब्ध नसे आणि त्यामुळे तो दुर्मिळ मिष्टान्न समजला जाई. म्हणून लोकांनी तो बुद्दाला आदरपूर्वक अर्पण केला. हा कंद जमिनीच्या आत असतो, जमिनीच्या वर नाही. जेव्हा लोकांना तो शोधावयाचा असतो तेव्हा लोक डुकराच्या मदतीने त्याचा शोध घेतात. डुकराला हा कंद खाणं फार आवडतं. डुकरं वासावरून त्याचा शोध घेतात आणि जेव्हा त्यांना त्याची जागा सापडते तेव्हा डुकर आपल्या पायांनी

त्या (कंदा) वरील माती खोदतं, काढतं आणि खातं त्यामुळे ह्या कंदाला डुकराचा हर्ष किंवा 'डुकराचा पाय' असं नाव आहे.वास्तविक पाहता या दोन्ही नावानी एकच कंद दर्शविला जातो. त्या शब्दाचं भाषांतर करतांना काळजी न घेतल्यामुळे आणि लोकांना त्या नावाची व्युत्पत्ति निरुक्त नीटपणे न समजल्यामुळे पुढच्या पिढ्यांची त्यामुळे गैरसमजूत झाली आणि त्यांनी बुद्ध मांस खात असे (अशी) गैरसमजूत करून घेतली. ज्याचा फार पस्तावा करावा अशी ही गोष्ट आहे.

प्रश्न : कांही मांसभक्षणांत रुचि असणारे म्हणतात की ते मांस खाटकाकडून विकत घेतात. तेव्हा त्या जनावराला कांही त्यांनी मारलेलं नसतं त्यामुळे ते खाण्याला काही प्रत्यवाय नसावा हे म्हणणे बरोबर आहे असं तुम्हास वाटतं का?

उत्तर : हा मोठा अनर्थावह विपर्यास आहे. तुम्हास हे माहितच असतं की खाटीक जनावरांना मारतात ते लोकांना हे मांस खावयाचं असतं म्हणून. लंकावतार सूत्रात बुद्धाने म्हटले आहे 'जर कोणी मांस खाणारं नसेल तर (कोणाची) हत्याहि होणार नाही. तेव्हा मांस खाणं आणि सजीवाची हत्या करणे हे पाप सारखंच आहे.' अशाप्रकारे मोठया प्रमाणावर, सजीवांची हत्या होत असल्यामुळे आपल्याला नैसर्गिक आपदा आणि मानवनिर्मित हालअपेष्टा वाटायला येतात. मोठया प्रमाणावर होणारी हत्या (जीवहत्या) हेच युद्धानांही कारण होत असतं.

प्रश्न : काही लोक असं म्हणतात की वनस्पति काही युरिया किंवा युरोकायनेज सारख्या विषारी वस्तु निर्माण करत नाहीत

(पण) फळं आणि भाजीपाला ह्यांची शेती करणारे लोक पुष्कळ कीटनाशकं झाडांवर वापरतात. त्या गोष्टी-तीं द्रव्य आपल्याला हानिकारक आहेत. हे खरं आहे का?

उत्तर :

जर शेतकऱ्यांनी कीटकनाशकं आणि इतर अतिशय विषारी द्रव्यं, जसं डीडीटी, जर पिकावर वापरली तर त्यापासून कॅन्सर, वंध्यत्व आणि यकृताचे रोग होऊ शकतात. डीडीटीसारखी विषारी द्रव्य मेदामध्ये जाऊन बसतात आणि बहुधा जनावरांच्या मेदांमध्ये जमलेली आढळतात. मनुष्य जेव्हा मांस खातो त्यावेळेस त्याचा अर्थ असा असतो की ही सर्व अतिशय तीव्र घातक द्रव्यं आणि कीटकनाशकं की जी त्या प्राण्याच्या जीवनकाळांत त्याच्या शरीरांत साठून मेदांत जाऊन बसलेली असतात तीहि माणसाच्या पोटात जातात. फळं, भाज्या, धान्यामध्ये ही द्रव्यं जेवढी (जमलेली) असतात त्याच्या तेरा पटींनी ती प्राण्यांच्या मेदांत जमलेली असतात. फळांच्या पृष्ठभागावर उडवलेली कीटकनाशकं आपण धुऊन काढू शकतो पण प्राण्यांच्या मेदांत जमलेली कीटकनाशकं तर आपण कशी काढू शकू? ही जी कीटकनाशकं असतात त्यांचा स्वभाव साठून राहण्याचा असतो. त्यामुळे ही द्रव्ये प्राण्यांच्या मेदांत गट्टे करून असतात. त्यामुळे जे लोक अशा प्रकारच्या फूड चेन स्टोअर्समधून मांस घेणारे असतात त्यांना जास्तीत जास्त हानि पोहोचत असते. आयोवा विश्वविद्यालयामध्ये केलेल्या प्रायोगिक तपासण्यांत असं आढळून आलं की मनुष्य शरीरामध्ये आढळून आलेली ही कीटकनाशक प्राण्यांच्या मांस खाण्यातून आलेली होती. त्यांना असं दिसलं की अशा कीटनाशकांची

मनुष्य शरीरात आढळलेली पातळी ही शाकाहारी माणसांमध्ये मांसाहारीच्या निमपट होती. शिवाय प्रत्यक्षांत मांसामध्ये कीटकनाशकां खेरीज इतरहि विषारं असतात. ह्या प्राण्यांना वाढवताना त्यांना जे खाद्य दिलं जातं त्यांत त्यांची वाढ लवकर व्हावी म्हणून घातलेली रसायनद्रव्यं असतात, त्यांच्या मांसाचा रंग, चव, स्पर्श जास्त आकर्षक वाटण्याकरिता दिलेली रसायनं असतात. मांस टिकावं म्हणून घातलेली प्रिझर्व्हेटिव्ह असतात. वगैरे वगैरे.

उदा. जी प्रिझर्व्हेटिव्हज् नायट्रेट पासून केली जातात ती अति विषारी असतात. जुलै १८, १९७१ मध्ये न्यूयॉर्क टाईम्सने अशी बातमी दिली, 'मांस खणाऱ्यांच्या प्रकृति स्वास्थ्याला मोठा छुपाधोका असतो तो मांसांमध्ये असलेले बॅक्टिरिया, कीटकनाशकं, हार्मोन्स, अँटिबायॉटिक्स आणि इतर रासायनिक अँडिटिव्हज्'. ह्यांच्याखेरीज, प्राण्यांना जी व्हॅक्सिनची इंजेक्शनं दिली जातात तीहि त्यांच्या मांसात असतात. ह्या सर्व दृष्टीने जी प्रथिनं फळांमधून, सुक्या मेव्यांतून, मक्यांतून, दुधातून मिळतात ती ह्या अशा मांसामधून मिळणाऱ्या प्रथिनांपेक्षा किती तरी जास्त

शाकाहार

जागतिक जल (पाणी) टंचाईच्या संकट प्रसंगावर उत्तम उपाय

पृथ्वीवरील सर्व सजीव जीवांना पाणी हे जिवंत राहण्यासाठी व जगण्यासाठी आवश्यक घटक आहे. पाण्याच्या अति वापराबद्दल स्टॉकहोम आंतरराष्ट्रीय जल संस्था (एस.आय.डब्ल्यू. आय.) यांनी संशोधन करून निष्कर्ष काढला की, आता चाललेला पाण्याचा वापर हा पुढे संकट उभे करू शकतो. पुढील पिढीसाठी हा जलसाठा कमी पडेल.

एस.आय.डब्ल्यू.आय.च्या वार्षिक सभेत 'जागतिक जल' या विषयावरील बैठक ऑगस्ट १६ ते २०, २००४ रोजी झाली. त्यामध्ये सध्याच्या पाण्याच्या वस्तुस्थितीबद्दल विचारविनिमय करण्यात आला. त्यामध्ये काही विचार मांडले गेले ते खालील प्रमाणे.

● काही दशकांपासून अन्नधान्याचे उत्पन्न हे लोकसंख्येच्या मानाने कमी पडत आहे. त्यासाठी संपूर्ण जग हे जलसाठा व पाण्याचा योग्य वापर कसा करता येईल व अन्नधान्याचे उत्पन्न कसे वाढवता येईल याचा विचार करत आहेत.

● ज्या गुरांचा वापर मांस, खाद्य उत्पन्नासाठी होतो. त्यांना पोसण्यासाठी १०,००० ते १५,००० लिटर पाण्याची गरज लागते. (साधारण औद्योगिक क्रियेमध्ये जी कार्यक्षमता लागते त्याच्या प्रमाणात ०.०१% ही रक्कम खर्च होते जी कमी प्रमाणात आहे व तो खर्च लवकर भरून येतो.)

● खाण्याच्या धान्याला ४०० ते ३००० लिटर हे प्रत्येक किलो धान्य उत्पन्नासाठी एवढे पाणी लागते. (उदा. जे मांसासाठी आवश्यक असणाऱ्या पेक्षा ५%)

● ९०% व्यवस्थेतील योजनेतून आलेले जल हे अन्नधान्य उत्पन्नासाठी वापरले जाते.

● ऑस्ट्रेलियासारख्या देशात पाण्याचा तुटवडा आहे. कारण त्यांचे पाणी हे मांसाच्या निर्यातीमध्ये जास्त वापरले जाते.

● विकसित देशांमध्ये मांस खाणारे साधारणतः ५००० लिटर (१,१०० गॅलन) पाणी वापरतात तर शाकाहारी खाणारे १०००-२००० लिटर (२०० ते ४०० गॅलन) पाणी वापरतात. (२३-८-२००४ च्या गार्डीयनमधील वृत्तांत)

एस.आय.डब्ल्यू.आय.च्या अहवाला व्यतिरीक्त काही माहिती देत आहोत. ती ही की, अॅमेझॉन पावसाळी जंगलात सोयाबीनचे उत्पन्न होते. त्याचा वापर गोमांस उत्पन्नासाठी वापरण्यात येणाऱ्या गुरांना पोसण्यासाठी होतो. त्याचा वापर सरळ लोकांपर्यंत पोहोचविणे जास्त योग्य होईल.

दिक्षा दिलेल्या लोकांना आठवण किंवा स्मरण असेल की सद्गुरु (मास्टर)नी “शाकाहाराचे फायदे” या प्रवचनात मांस उत्पन्नाचा पर्यावरणावर होणारा परिणाम याबद्दल माहिती दिली होती. ती माहिती “तात्काळ ज्ञानप्राप्ती” या नमूना पुस्तकात समाविष्ट करत आहोत. त्यामध्ये “मांस उत्पन्नासाठी प्राण्यांचे वाढीचे परिणाम हे जंगलतोड, न्हास, पृथ्वीचे तापमानात वाढ, जल प्रदूषण, पाणी तुटवडा, ओसाड वाळवंट, जमिनीची वाढ, ऊर्जास्रोताचा गैरवापर, जागतिक भूकबळी या सर्वास कारणीभूत होतो.

प्राण्यांच्या मांस उत्पन्नासाठी जमीन, जल, ऊर्जा, मानवी परिश्रमांचा वापर होतो. पृथ्वीच्या या साठ्यांचा योग्य मार्गाने वापर होत नाही.

VEGETARIAN HOUSES AROUND THE WORLD (RUN BY FELLOW INITIATES)

Africa South Africa

Johannesburg

Name: Nkele Healthy Eatery
Address: 79 Pritchard Street,
Johannesburg, South Africa (inside the
Central Methodist Church)
Tel: 27-83-964-8527

America U.S.A.

New York

Name: Viga Vegetarian Food
(a vegetarian deli grocery store) Address:
57-05 136 Street Flushing
New York 11355,
Tel/Fax: 1-718-886-3707

Arizona

Name: Vegetarian House
Address: 3239 E. Indian School Rd,
Phoenix AZ 85018
Tel: 1-602-264-3480

Oregon

Name : Sarang Korean Vegetarian
Restaurant
Address: 706 SW Hurbert St.,
Newport, OR 97365,
Tel: 1-541-265-5803

California-Los Angeles

Name: Au Lac Vegetarian Restaurant
Address: 16563 Brookhurst Street,
Fountain Valley, CA 92708 U.S.A. (in
Orange County)
Tel: 1-714-418-0658

Oakland

Name: Golden Lotus Vegetarian Restaurant
Address: 1301 Franklin St. Oakland,
CA 94612 U.S.A.
Tel: 1-510-893-0383

San Francisco

Name: Golden Era Vegetarian Restaurant
Address: 572 O'Farrell Street, San
Francisco, CA 94102
Tel: 1-415-673-3136

San Jose

Name: Supreme Master Ching Hai
International Association Vegetarian House
Address: 520 East Santa Clara Street,
San Jose CA 95112
Tel: 1-408-292-3798
<http://Godsdirectcontact.com/vegetarian>

Massachusetts Boston

Name : Quan Yin Vegetarian Restaurant
Address : 56 H:amiltonStreet, Worcester
MA 01604 U.S.A.
Tel. : 1-508-831-1322

Texas - Austin

Name: Veggie Heaven
Address: 1914A Guadalupe Street,
Austin, Texas 78705,
Tel: 1-512-457-1013
<http://www.veggieheaven.org>

Houston

Name: Quan Yin Vegetarian Restaurant
Address: 10804-E Bellaire Blvd, Houston
TX 77072 U.S.A
Tel: 1-281-498-7890

Dallas

Name: Suma Veggie Cafe
Address: 800 E Arapaho Rd
Richardson, TX 75081
Tel: 1-972-889-8598

Georgia

Name: Cafe Sunflower
 Address: 5975 Roswell Rd. Suite 353,
 Atlanta GA 30328
 Tel: 1-404-256-1675

Ohio

Name: Food For Thought
 Address: 212 East High Street, Lisbon OH
 44432 U.S.A.
 Tel/Fax: 1-330-424-9608

Washington

Name: Teapot Vegetarian House
 125 15th Ave E, Seattle
 WA 98112, U.S.A.
 Tel. : 1-206--325-1010

Puerto Rico San Juan

Name : Lucero De Saud de Puerto Rico
 Address : 1160 Americo Miranda Ave
 San Juan, Puerto Rico

Mexico

Name: LA GULA DE GULIS
 Address: Bravo #847 Entre Canal y
 Esteban Morales C.p.9170 Veracruz,
 Mexico
 Tel: (52) 0129-14-0621

Brazil San Paul

Name: Sabor Supremo Vegetarian
 Restaurant
 Address: Rua Quintino Bocaiuva,
 247 Centre Sao Paulo, SP. Brasil.
 01004-010
 Tel: 55-11-3115-5481

Peru-Lima

Name: Sabor Supremo I
 Address: Av. Villaran 840 Surquillo
 Lima-34
 Tel: 51-1-4482590

Costa Rica

Name: Restaurante Chocolate Caliente
 Address: Del Banco Nacional de San
 Pedro 100 mts Sur y 10 mts Oeste
 San Jose, Costa Rica
 Tel: 506-280-9821

Europe Germany**Munich**

Name: VINA - Vegetarian snackbar
 Address: Westendstrasse 134, 80339
 Muenchen
 Tel/Fax: 49-89-54075146

France, Paris

Name: Tien Hiang
 Address: 20, rue Nationale, 75013
 Paris, France
 Tel/Fax: 33-1-45829954

Spain Valencia

Name: The Nature Vegetarian Restaurant
 Address: Plaza Vannes, 7
 (G.V. Ramon y Cajal, 36, dcha),
 46007 Valencia. Spain
 Tel: 34-96-394-0141

Oceania. Australia Melbourne

Name: Wholly Vegetarian Cafe
 Address: 11 Brighton Street
 Richmond Vic 3121 Australia
 Tel: 61-3-428-9653

Asia Japan**Gunma**

Name: Tea Room & Angel's Cookies
 Address: 937 Takoji Kanbara
 Tsumagoi Agatsuma Gunma, Japan
 Tel/Fax: 81-279-97-1065
 Serving: Tea & Cakes

Korea

Name: SM Chae-sik Han Sang (SM
 Vegetarian Restaurant in Korean)
 Address: 23-15, Bugok 3 Dong,
 Guemjong-Gu, Busan, Republic of Korea
 Tel: 82-51-581-9993

Hong Kong San Po Kong

Name: Light Sound Vegetarian House
Address: Shop A 06, G/F, San Po
Kong Plaza, 33 Sung Ling Street
Tel: 852-2267-7861

Singapore

Name: Happy Vegetarian Food
Address: Block 419, Tampines
Street 41, #01-08 Pacific Restaurant,
Singapore 5204 19
Tel: 65-9769-4981

Indonesia Surabaya

Name: Surya Ahimsa Vegetarian
Restaurant
Address: Jl. Walikota Mustajab 74
Tel: 62-31-5350466
E-mail : ahimsa88(5)msn.com

Philippines

Name: Vegetarian House
Address: #79 Burgos. St. Puerto
Princesa City, 5300 Palawan.
Philippines
Tel /Fax: 63-48-433-9248
E-mail: veghouse@hotmail.com

HOW TO CONTACT US

The disciples, or fellow practitioners of Master Ching Hai have established many Associations and Centres throughout the world. The main Centre for publishing is in Formosa:

The Supreme Master Ching Hai International Association
P.O. Box 9, Hsihu Miaoli Hsien, Formosa, ROC
P.O. Box 730247, San Jose, CA 95173-0247, U.S.A.

Liaison fellow practitioners are people who have received initiation into the Quan Yin Method, and who have volunteered to assist others who wish to either receive initiation or learn more about Master Ching Hai's teachings. They are ready to help you with your questions. They can assist you with selecting audio and video cassettes, and publications which would be most suitable for you. They can also keep you informed of Master Ching Hai's lecture schedules, retreats and some other activities.

AFRICA

Angola : Angola Center 244-92-338082
 luandacentre@yahoo.com
 229-363-982

Benin : Benin Center
 srmbenin@yahoo.fr
 237-34-37232

Cameroon: Douala Center
 smcameroon@holmail.com
 233-27-607-528

Ghana: Ghana Center
 srghanac@ya hoo.com
 254-72-603953

Kenya: Kenya Center
 atmoske@yahoo.com

Mauritius:

Port Louis Mr. Lang Dong Sheng 230-208-1758
 smchmauritiu@intnet.mu
 Ms. Josiane Chan She Ping 230-242-0462
 smchmauritiu@intnet.mu

R.S Africa:

Cape Town Cape Town Center 27-83-952-5744
 capetowncentre@yahoo.com

Durban DurbanCenter 27-31-368-7759
 durbancentre@yahoo.com

Johannes burg Mr. Gerhard Vostoo 27-11-83-0349
 ghvosloo@mweb.co.za
 Mr. Gifoert Kamgain 27-82-754-3840
 gkamgain@yahoo.com

Togo:

Kpalime Kpalime Center 228-4-410-948
 Lome Centre 228-2-222-364
 smtogo@yahoo.com

Mr. David Chine 228-2-215-551

Uganda:

Kampala Mr. Samuel Luyimbaazi 256-7764-9807

AMERICA

Argentina:
 Buenos Aires Ms. Mabel Alicia Kaplan 54-114-5454640
 backhome25@hotmail.com

Bolivia:

Santa Cruz Us. Adalina da graca munhoz 591-337-2039
 adamunhoz@hotmail.com

Trinidad Mr. Wu Chao Shien 591-462-5964

Brazil:

Belem Mr. Wei Cheng Wu 55-91-2234424
 55-91-2746611
 belemcenter@yahoo.com.br

Recife Ms. Salma Casierra Alvarez 5551-3262912 San
 Paulo San Paulo Center 55-11-59043083
 5579-1180
 br_center@yahoo.com.br

Canada :

Edmonton Mr. Brian Hokanson 1-780-444-5568
 Mr. & Mrs. Dang Van Sang 1-780-963-5240
 dangvansang@hotmail.com

Kingston Mr. Quang Thanh Le i-613-384-3295
 London London Center 1-51 £438-3702
 jnisett@yahoo.com

Montreal Montreal Center 1-514-277-4655
 Ms. Euchariste Pierre 1-514-277-2717
 p_euchariste1@sympatico.ca

Mr. Hung The Nguyen 1-5144*1-7511
 phathung20@yahoo.ca

Mr. & Mrs. Nai-Chi Hsu 1450*474871
 Ottawa Mf.Tuan Duong 1-613-5650862
 et323@ncl.ca

Toronto Toronto Center 1-416-5034515
 Ms. Diep Hoa 1-905597-0650
 hoadiep0723@yahoo.com

Mr. & Mrs. Lenh Van Pham 1416-282-5297
 hiepham@rogerB.com

Liaison Office torantcontacto@yahoo.ca

Vancouver Ms. Li-Hwa Liao 1-604-541-1530
 Ms. Sheila Coodin 1-604439753
 Ms. Nguyen Thi Yen 1-604-581-7230
 yentnguyen2002@yahoo.com
 Chile:

La Serena Mr. Estebani Zapata Guzman
 56-51-451019 laserenacenter@hotmail.com
 Santiago Santiago Center 56-2-6385901
 chilecenter@hotmail.com
 Liaison Office 56-2-6389229

Colombia:
 Bogota Mrs. Blanca Elizabeth Pedraza 57-1-6240217

Costa Rica:
 San Jose San Jose Center 506-2200-753
 Ms. Laura Chen 506-363-2748
 lauracmesa@hotmail.com

Honduras:
 Tegucigalpa Ms. Edith Sagrario Ochoa 504-2250120

Mexico:
 Mexicali Ms. Sylvia Lagrange 52-686-568-4575
 etemailmaster2002@yahoo.com.mx
 Mexico D.F Mexico D.F Center 52-55-8752-7472/
 5639-3506
 kamei@igo.com.mx
 Mexico State Liaison Office 52-555352-1256
 tecenter@adatel.net.mx
 Monterrey Mr. Rogue Antonio Ledt Suffo 52-8-379-0897
 mtcenter@stamedia.com

Nicaragua:
 Managua Mrs. Pastora Valdivia Iglesias 505-248-3651
 oxanavet@hobnail.com

Panama:
 Panama Center 507-236-7435
 Ms. Maritza E.R. de Leone 507-260-502]
 Tirtone@hotmail.com

Paraguay:
 Asuncion Ms. Emilce Cespedes Gimenez 595-2-523684
 ec.j>y2002@yahoo.com.ar

Peru:
 Cusco Ms Patricia Kross Canal 51-84-232682
 cuscocentro@yahoo.com
 Lima Lima Center 51-1-4716472
 Mr. Edgar Nadal& 51-1-4667737
 Ms. Teresa de Nadal edyter@viabcp.com
 Mr. Victor Carrera 51-1-2650310
 Puno Ms. Mercedes Rodriguez 51-54-353039
 punocentropuru@yahoo.es
 Trujillo Mr. Luis Rebaza 51-44-260871
 larv@terra.com.pe

Salvador:
 SanSalvador Mr. Manuel MenjK-ar 503-216-9143
 auijano_manuel@yahoo.es

Trinidad : Mr. Ray Alibocus 1-868637-1054
 alibocus@tsst.net.tt

U.S.A.:

Arizona:
 Arizona Center 1-602-264-3480
 Mr. 8 Mrs. Kenny Ngo 1-602404-5341
 kennynngoaz@hotmail.com

Arkansas: Mr. Robert Jeffreys 1-501-233*287
 Mbedj@cox-mtemet.com

California:
 Los Angeles Los Angeles Center 1-909674-7814
 Mr. & Mrs. Tsung-Liang Lin 1-626-914-4127
 Slin54@hotmail.com
 Mr. & Mrs. Dong Phung 1-626-284-9994
 SanGabriel99@hotmail.com
 Mr. Gerald Martin 1-310836-2740
 gmartin0999@hotmail.com

'Sacramento Mr. & Mrs. Heu De Tu 1-91&682-9540
 saccenter.ca@usa.com

San Diego San Diego Center 1-619-289-7982
 quanyinsd@juno.com

San Mr. & Mrs. Tran Van Uu 1-619475-9891
 San Francisco Center KHOALUONG@aol.com

Francisco Mr. &Mrs. Xhoa Dang Luong 1-415-763-2922
 Mr.&Mrs.DanHoang 1415-333-9119
 sfcenter@hotmail.com

San Jose Ms. Sophie lapaire 1-650-9883500
 Sophie.lapaire@eng_sun.com
 Mr. & Mrs. Edgar Shyuan 1408463-0297
 Edgar-Teresa@worldnet.att.net
 Mr. Loc Petrus 1-510-2784631
 petrusl2k@earthlink.net
 Mr. Jim Su 1-408-253-8516
 SumaJim@aol.com
 Mr.James Kiel U 1408-262-8233
 thanhgiang1990@yahoo.com

Colorado: Ms. Victoria Singson 1-303-986-1248
 Corahi@ureach.com

Florida:
 Cape Coral Mr. & Mrs. Thai Dinh Nguyen 1-941458-2639
 Thaidbao@msn.com
 Ms. Trina L Stokes 1-239433-9369
 TLHill@comcast.net

Orlando Mr. Michael Stephen Hake 1407-3334178
 ekalbekim@yahoo.com

Georgia: Center/Bhiksuni Chan Mo 1-770-936-9926
 georgiacentre@hotmail.com

Mr. James Coins 1-770-934-2098
 Ms. Kim Dung Thi Nguyen 1-404-292-7952

Hawaii: Hawaii Center 1-808-735-9180
 hawaiictr@hotmail.com
 Mrs. Dorothy Kaomi Sakata 1-808-98&6059
 DorothySakata@aol.com

Illinois: Mr. Tran, Caolin Lam 1-773-506-8853
 caoaminhlantran@hotmail.com
 Mr.Sang-YoonLee 1-773-275-6134
 ilovesuma@yahoo.com

Indiana: Mr.&Mrs.DucVu 1-317-293-5303
 Duchanh@ad.com

Kentucky: Kentucky center kycenter2000@yahoo.com
 Mr.&Mrs.NguyenMHuiHug 1-502-695-7257
 FNGUYEN@MAIL.STATE.KY.US

Louisiana: Mr. John L. Fontenot 1-504483-3234
 jifontenot@hotmail.com

Maryland: Mr. Nguyen Van Hieu 1-301-933-5490
 HughMDCenter@yahoo.com

Massachusetts: Boston Center 1-978436-9982
 shinemound@earthlink.net

Ms. Gan ManKy 1-508-791-7316
 Mr. & Mrs. Huan-Chung Li 1-978-957-7021
 1-248-370-2924

Michigan: Michigan center smmicenter@yahoo.com

Minnesota: Ms. QuachNgoc 1-612-722-7328
 quach001@msn.com

Missouri:
 Jefferson Ms. Mary E. Steck 1-573-761-9969
 MSteck5208@aol.com

Rolla Mr.&Mrs.GendaChen 1-573-368-2679
 gchen@umr.edu

Nebraska: Ms, Celine Robertson 1-402-483-4067
 croberis@lps.org

Nevada:
 Las Vegas Ms. Helen Wong 1-702-242-5688

New Jersey: New Jersey Center 1-973-209-1651
 c_newjer cy@yahoo.com
 Mr. Chang ShengChou 1-973-336-5336
 JohnChou@ymailusa.com

New Mexico: Mr. & Mrs. Nawarskas 1-505-342-2252
 anawarskas@hotmail.com

New York: Mr. & Mrs. Zhihua Dong 1-718-567-0064
 dong@phys.columbia.edu

Rochester Ms. Debra Couch 1-716-256-3961
 success@coachdebra.com

North Carolina: Mr. & Mrs. Huynh Thien Tan 1-704-535-3789

Ohio: Mr.&Mrs.VuVanPhuong 1-513387-8597
 ohiocenter@yahoo.com
 Mr.GBbert Rivera 1-937-746-3786,

		wisdmye@aol.com			finance1@ueli.com
Oklahoma:	Mr. & Mrs. Tran Kim Lam	1-405-32-1598		Ms. Mumiat; Kamarga	62-21-3840845
		LRAN2292@aol.com			hai@cbn.net.id
Oregon:				Magelang	62-21-7364470
•Portland	Ms. Vera Looijenga	1-503-234-1416		Mr. I Ketut P.Swastika	62-293-367-031
	Mr. & Mrs. Minn Tran	1-50M1W147		Mr. Njo Kwat Gone	im_up@yahoo.com
		orcenter@hotmail.com		Malang	62-341-491-188
	Ms. Youping Zhong	1-503-257-2437		Mr. Judy R. Wartono	yudi_wartono@telkom.net
		youping320@yahoo.com		Medan	62-341-325332
Pennsylvania:				Mrs. Merlinda Sjaluddin	62314514656
	Mr. & Ms. Diep Tam Nguyen	1-610-362-7787		Surabaya	smch_medan@hotmail.com
	DiepAshleyPa@aol.com			Surabaya Center	62-31-561-2880
	Mrs. Ella Flowers	1-215379-6852		Mr. Harry	62-31-594-5868
Texas:				Yogyakarta	harry_l@sby.dnet.net.id
Austin	Austin Center	1-512-396-3471		Mr. Augustas	62-274-588-105
		jjdawu@yahoo.com			t.adianingtyas@eudoramail.com
	Mr. Dean Duong Iran	1-512-989-6113		Israel:	97-2-93563881
		tranduongdean@yahoo.com		Mr. Yaron Adari	ya@bezeqint.net
	Dallas Center	1-214-339-9004		Japan:	
		DallasCenter@yahoo.com		Gunma	Ms. Hiroko Ichiba
	Mr. Tim Mecha	1-972-395-0225			81-27-9961022
		i.mecha@attbi.com		Tateyama	trjetove@mtb.biglobe.ne.jp
	Weidong Duan	1-972-517-5807			81-470-209127
		water96@yahoo.com			tateyama_lg@yahoo.co.jp
	Mr. Jimmy Nguyen	1-972-206-2042		Tokyo	Ms. Yukiko Sugihara
		DallasCenter@hotmail.com			81-3-3307-1643
Houston	Houston Center	1-2813933300			cal13840@pop07.odn.ne.jp
		CHINGHAI_TX@sbcglobal.net			81-90-39634755
	Ms. Carolyn Adamson	1-7133652659		Korea:	
		cadamson@houston.rr.com		Andong	Andong Center
	Mr. & Mrs. Charles Le Nguyen	1-281-2513812			82-54-821-3043
		DNguyen376@aol.com		Busan	Busan Center
	Mr. & Mrs. Robert Yuan	1-281-251-3199			82-51-581-9200
		robert.yuan@hp.com			chinghaibusan@hanmail.net
San Antonio	Mr. Khoi Kim Le	1-210-5583088			Mr. Song,H<K>joon
		lethong@hotmail.com		Chungok	82-51-957-4552
	Virginia:			Daegu	Mr. Hwang, Sang-Won
	Virginia Center	1-703-941-0067			82-54-731399
	Mr&Mrs.HuaPhiAnh	1-703-9783791			82-53-7434450
		anhhy@hotmail.com		Chungok	chinghaidaegu@hanmail.net
Viipin Beach	Mr. David Young	1-757-5384468		Daegu Center	82-53-767-3849
		davidkyoung@hotmail.com			82-53-767-5338
Washington:				Daejeon	Mr. Kim, Ik-Hyun
•Seattle	Mr. Ben Tran	1425343-3649			82-53-633-3346
		benptran@aol.com		Daejeon Centre	8242-6254801
	Mr. Edward Tan	1-206-2283988			8242-2547309
		edtan@usa.com		Gwang-Ju	Mr. Kim, Soo-Dong
Wyoming:	Ms. Esther Mary Cote	1-307-332-7108			82-62-525-7607
		sumaemc@yahoo.com			82-62-3946552
Puerto Rico:				Incheon	smgwangju@naver.com
Camuy	Mrs. Disnalda Hemanadez	1-787-262-1874			82-32-579-5351
	Moral	disnalda@caribe.net		Jeju Island	82-32-244-1250
“-ASIA”				Jeonju	82-64-99-6113
Formosa:				Seoul	82-63-274-7553
Taipei	Taipei Center	886-2-2375-7527			shc5824@hanmai.net
		smchtpe@ms33.hinet.net		Mr. Shin, Kyun-Chang	82-63-254-5824
	Mr. & Mrs. Loh, Shih-Hung	886-2-2375-7884		Seoul Center	82-2-5772158
		shk>h@ndmclsglgh.edu.tw			quanyim@unitel.co.kr
Miaoli	Mr. & Mrs. Chen, Tsan Gin	886-3-7221618		Youngdong	82-2-795-3927
	Mr. Chu, Chen Pei	886-3-724726			82-2-599-1701
	Mr. & Mrs. Zeng, Huan Zhong	886-7-7534693		Macau:	82-54-5325821
Kaohsiung	Hong Kong Center	852-27495534		Macau Center	houmr1@komet.net
Hong Kong:	Liaison office	852-26378257			853-532231
		joyandlove3@hotmail.com		Liaison Office	macau_center@email.com
India:					853332995
Mumbai	Mr. Suneel Ramaney	91-22-282-0190		Malaysia:	
		trust_god@rediff.mail		AiorSetar	Mr. Chiao-Shui Yu
	Mr. Ashok Sinha	91-33-6553741		JohorBahru	Mr. & Mrs. ChHJiang Chen
Indonesia :					604-7877453
Bali	Bali Center	62-361-231-040		Kuala Lumpur	607-6622518
		smch_bali@yahoo.com		Kuala Lumpur Center	supreme2@tm.net.my
	Mr. Agus Wibawa	62-81-855-8001			603-9287 3904
		wibawa001@yahoo.com		Liaison office	klsmch@tm.net.my
Jakarta	Jakarta Center	62-21-631-9066			6012-259-5290
		smch_jkt@dnet.net.id		Penang	klgcp@hotmail.com
	Mr. Tai Eng Chew	62-21-631-9061		Penang Center	60-4-228-5853
	Ms. Lie Ik Chin	62-21-615-0218			pgsmch@pd.jaring.my
					604-6420370
				Mongolia:	
				Ulaanbaatar	Ms. Netgui Buzmaa
					976-11-364352
				Baganuur	zbadnaa@yahoo.com
					976-121-21174

Myanmar: Mr. Sai San Aik 951-667427 ChingHai@ad.com

Nepal: Ms. Kang Cheng 49-89-3616347

Kathmandu: Katmandu Center 977-1-254481 love_source@t-online.de
 chinghai_kathmarclu@hotmmail.com

Greece : Athens Mr. Eric Raza 30-01-6923-133

Holland : Amsterdam Mr. Marcel Mannaart 31-72-5070236
 Razahldai@hotmail.com

Holland : Amsterdam Mr. Marcel Mannaart 31-72-5070236
 m.mannaart@planet.nl

Holland : Amsterdam Mr. Nguyen Ngoc Trung 31 -29441 -9783
 vo-khong@wanadoo.nl

Hungary : Budapest Budapest Center 361-363-3896
 budapestcenter@freemail.hu

Hungary : Budapest Mr.Lux Tamas 36-309-611994

Hungary : Budapest Ms.Dora Seres 36-1379-1924

Hungary : Budapest Mr.Lehel Csaba 36-96456452
 dehel@freemail.hu

Gyor: Ms.Dora Seres 36-1379-1924

Gyor: Mr.Lehel Csaba 36-96456452
 dehel@freemail.hu

Ireland : Dublin Mr. & Mrs. Bernard Leech 353-1-6249050
 bernardleech2003@yahoo.co.uk

Norway: Oslo Mr. Nguyen Ngoc Tai 47-22-612939
 norwayqy@online.no

Poland : Szczecin Mrs. Grazyna Pkxinizak 48-914874953

Poland : Warsaw Mrs. To Soszynska 48-22-6593897
 quanyiinj@yahoo.com

Poland : Lodz Ms. Lukaszewska Mariaoa 4842-6860037
 czakra@interia.pl

Portugal: Lisbon Mr. Joao Daniel Rosa 351-21-082-5306
 Simeoos lisbon_center@yahoo.com

Portugal: Leiria Mr. Artrio Jose Viera Caldeia 351-2625-97924
 alcoa_center@hotmail.com

Russia: Moscow Mrs. Leera Gareyeva 7-095-732-08-32
 bulgakov@tri-el.ni

Slovenia: Mr. Rastislav Alfonz Kovacic 386-35*14981
 dbk@siol.net

Spain: Madrid Mr.Gabriel Gasca Hernandez 34-91-5930413
 Madridcenter@yahoo.es

Spain: Malaga Ms. Lidia Kong 34-91-5470366

Spain: Valencia Mr. Wang Yawing 34-95-2351521
 Vegetarian House 34-96-3744361
 Mr.YuXiQi 34-96-3347061
 Valenciachinghai@yahoo.es

Sweden: Angelholm Mrs. Luu TTü Dung 46431-26151
 moonasilver@yahoo.com

Sweden: Are Ms. Vrveka Wdlund 46-647-32097
 are.sweden@post.tuffors.se

Sweden: Malmo Mr. & Mrs. John Wu 4640-215688
 john.wu@boina.hsb.se

Sweden: Stockholm Mr. Mats Gigard 46-8382207
 mats.gigard@telia.com

Switzerland: Geneva Ms. Feng-Li Liu 41-22-7973789
 fengli@Bo.org

Switzerland: Geneva Ms. Ktein Ursula 41-22-3691550

United Kingdom: England: Ipswich Mr.Shahid Mahmood 44-1473-436961
 shahidm@ntlworld.com

United Kingdom: London Mr. Nicholas Gardiner 44-2089-773647
 Mrs. CY Man 44-1895-254521
 pni@matlers19.freeseNe.co.uk

United Kingdom: Stokeon-Trent Mrs. Janet Welter 44-1782-412728
 l.wellers@ntlworld.com

United Kingdom: Surrey Mr.C.W.Wo 44-1293-416698
 stmchwo@hotmail.com

Scotland: Edinburgh Mrs. Annette Lillig 44-131-6660319

Philippines: Manila Center 632-842-8828
 manilach@hotmail.com

Singapore: Singapore Center 65-8741-7001
 chinghai@singnet.com.sg

Sri Lanka: Colombo Mr. Lawrance Fernando 94-1-412115
 lawrance@thefinance.lk

Thailand: Bangkok Bangkok Center 662-674-2690
 bkk_c@tiotmail.com

Thailand: Bangkok Ms. Laddawan Na Ranong 66-1-8690636
 66-2-5914571
 edasnlad@samsom.stou.ac.th

Thailand: Chiang Mai Mr.WuPeirYuan 66-1-8248294

Thailand: Khon Kaen Ms.Sirwan Supatrchamnian 66-53-384128

Thailand: SongKhaia Khon Kaen Center 66-43-378112

Thailand: SongKhaia Songkhaia Center 66-74-447224

EUROPE

Austria: Vienna Center Chinghai@al.net

Austria: Mr. & Mrs. Nguyen Van Dinh 43-295M0535

Austria: Mr. Shih-Tsung U 43-664-3909200
 sound@gmx.at

Belgium: Brussels oceandrapjes@yahoo.com

Bulgaria: Sofia Mr. Ruslan Staykov 359-2-575358
 oldrusian@yahoo.com

Bulgaria: Plovdiv Mrs. Miglena Bozhikova 359-32-940726
 chinghaiplovdiv@mail.bg

Croatia: Mr. Zeljko Starcevic 385-51-251081
 zeljko@mindless.com

Czech: Prague Prague Center 42-026126-3031
 prague-center@chinghai.cz

Czech: Prague Mrs. Marcela Geriova 42-0-608-265-305
 Chinghai@chinghai.cz

Denmark: Mr. Thanh Nguyen 45-66-190459
 my@webspeed.dk

Finland: Helsinki Ms.Luong Hoang Hanh 358-9*537455
 hoanghanh@jippii.fi

Finland: Helsinki Ms. Anne Nystrom 358-9-793902
 anne.nystrom@kolumbus.fi

France: Alsace Ms. Despretz Anne-Claire 33-3*977-0607
 arclai@infonie.fr

France: Ardeche Ms. Reynet Jeanine 33-4-75376232

France: Montpellier Mr. Nguyen Tdi Hung 33-4-67413257
 tich.hung@infonie.fr

France: Paris Paris Center 33-1-4300-6282

France: Paris Ms. Lancelot Isabella 33-1-4030-1174
 ilancelot@celestiafamily.net

France: Paris Ms. Ngo Thi Huong 33-14376-1453

Germany: Benin Berlin Center 49-30-3470-9262
 bertincenr@hotmail.com

Germany: Duessektorf Mr. Christian Bastwoeste 49-30-3470-9262
 Liaison office 49-201-5809*16
 49-174-5265242
 ngoc-thao.nguyen@gmx.de

Germany: Hamburg dusseldorfcenter@hotmail.com
 49-581-15491

Germany: Munchen HamburgCenter@gmx.de
 Ms. Johanna Hoening 49*170-997050

"OCEANIA"
Australia:
 Adelaide Mr. Leon liensavanh 6184332-6192
 leonadelaide@hotmail.com
 Brisbane Brisbane Center briscentre@telstra.com
 Mr. Gerry Blisshop 617-3847-1646
 Mrs. Tieng TO MMI Chau 617-3715-7230
 ctieng@telstra.com
 Byron Bay/ Mr.&Mrs.Yun-LungChen 617-3344-2519
 Mr.&Mrs. RayDixon 612-66891282
 Northern Rivers rayandjulie@linknet.com.au
 Canberra Mr. & Mrs. Khanh Huu Hoang 61-2-6259-1993
 smcanbra@cyberone.com.au
 Melbourne Melbourne Center melbsmch@aol.com
 Mrs&MrRobNagtegaal 61-3-752824431
 rosrobbery@aol.com
 Mr Phong Minh Tan Do 61-3-9850-2553
 phongtoveme@yahoo.com
 Mr.Alan Khor 61-3-98574239
 ckhor@bigpond.net.au
 Perth Perth Center 61-8-9242-1189
 Mr. David Robert Brooks 61-8-9418-6125
 daveb@jinet.net.au
 Sydney Mr. Ly Van Tri 61-8-9244-7661
 Mr. Eino Laidsaar 61-2-9477-5459
 einoforquanyinsydney@yahoo.com
 Mr. Hong Bo 61-2-97887588

lilig2002@yanoo.co.uk

New Zealand:
 Auckland Mr. Anton Toia 649-4194470
 nzanton@yahoo.com
 Mrs. Noetyne No Thi Ishibasi 649-277-9285
 takahide@xtra.co.nz
 Christchurch Mrs. Chang-Wu Wong 649-534-0986
 Mr. Michael Lin 643-343-6918
 nzchchsmch@hotmail.com
 Hamilton Mr. Glen Vincent Prime.
 hamnzcont@yahoo.co.nz
 Nelson Ms. Shartene Lee 64-3-5391313

hongbojiuang@hotmail.com

Book Department :

email : divine@Godsdirectcontact.org

FAX : 1-240352-5613 OR 886-943-802-829

(You are welcome to join us in translating Master's books into others languages)

A Journey through Aesthetic Realms TV Program Videotapes

email : art&spirituality@Godsdirectcontact.org

FAX : 1-413-751-0848 (USA)

The Supreme Master Ching Hai International Association Publishing Co. Ltd., Taipei, Formosa

email : smchbooks@Godsdirectcontact.org

Tel : 886-2-87873935 / FAX : 886-2-87870873

News Group :

email : lovenews@Godsdirectcontact.org

FAX : 1-801-7409196 OR 886-946-728475

Spiritual Information Desk :

email : lovewish@Godsdirectcontact.org

FAX : 886-946-730699

S.M. Celestial Co. Ltd.

email : smcj@ms34.hinet.net

TEI : 886-2-87910860 / FAX : 886-2-87911216

LA Center Bookstore

email : la_bookstore@y;ahoo.com

FAX :: 1-909-738-9992

The contents of our Quan Yin web site worldwide list may be changed frequently; for the latest information, please visit the following RL:

<http://www.Godsdirectcontact.org.tw/eng/links/links.htm>

Free News Magazine download :

<http://sm21.net/eNews/>

<ftp://ftp.Godsdirectcontact.org/pub/>

<http://newsw.Godsdirectcontact.info>